

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

ကျောင်းသုံးစာအုပ်

မြန်မာစာ

နဝမတန်း



ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

ကျောင်းသုံးစာအုပ်

မြန်မာစာ

နဝမတန်း

နဝမတန်းမြန်မာစာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်မိတ်ဆက်

ဤနဝမတန်းမြန်မာစာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွင် မြန်မာစာဘာသာရပ်အကြောင်းနှင့် ယင်း ဘာသာရပ်ကို လက်တွေ့ဘဝတွင် အသုံးပြုနိုင်အောင် သင်ခန်းစာများကို စီစဉ်ရွေးချယ်ထားသည်။ သင်ယူပြီးသည့်အခါတွင် ဘာသာရပ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် အသိပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာရန် ရည်ရွယ်သည်။ သင်ယူသည့်အခါ ဆရာ၏လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် အတန်းဖော်များနှင့် အတူ အဖွဲ့လိုက်လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်သင်ယူမည်။ ထို့ပြင် ပြဿနာအခက်အခဲများကို ဖြေရှင်း တတ်ရန်နှင့် စဉ်းစားတွေးခေါ်ဖန်တီးတတ်ရန် လေ့လာသင်ယူမည်။ အချို့စာသင်ချိန်များတွင် အဖွဲ့လိုက်လုပ်ဆောင်ကြပြီး အချို့စာသင်ချိန်များတွင် အတန်းလိုက် သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်းလေ့လာ သင်ယူကြမည်ဖြစ်သည်။

သင်ယူရမည့်အကြောင်းအရာများ

ဤနဝမတန်း၊ မြန်မာစာဘာသာရပ်ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွင် အောက်ပါအကြောင်းအရာများ ပါဝင်သည်။

အပိုင်း-၁

ကဗျာ၊ စကားပြေ၊ အသုံးချဘာသာစကား

- | စဉ် | အမျိုးအစား |
|-----|---------------------------|
| ၁။ | ကဗျာ |
| ၂။ | စကားပြေ |
| | (၁) သုတရသစကားပြေ |
| | (၂) ဝတ္ထု |
| | (၃) ပြဇာတ် |
| | (၄) ရသစာတမ်း |
| ၃။ | အသုံးချဘာသာစကား (စကားပုံ) |

အပိုင်း-၂

မြန်မာသဒ္ဒါ

စဉ် အမျိုးအစား

- ၁။ ဝါကျရော
 - (၁) ပုဒ်ဆက်ပစ္စည်း၊ ဝါကျဆက်ပစ္စည်း
- ၂။ အခြားပစ္စည်းများ
 - (၁) နာမ်ပစ္စည်းများ
 - (၂) ကြိယာပစ္စည်းများ
 - (၃) ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းများ

သင်ယူရမည့်အကြောင်းအရာများ

သင်ခန်းစာအားလုံးတွင် ၂၁ ရာစုကျွမ်းကျင်မှုများကို တက်ကြွစွာပါဝင်သင်ယူကြရမည် ဖြစ်သည်။

- ❖ **ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (Collaboration)**- သင်ခန်းစာများသင်ယူရာတွင်ကျောင်းသားများသည်အတန်းဖော်များနှင့်အုပ်စုဖွဲ့ပြီး အတွေးအခေါ်များ မျှဝေခြင်း၊ အဖြေများ အတူရှာဖွေခြင်းတို့ကိုလုပ်ဆောင်မည်။
- ❖ **ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း (Communication)** - ဘာသာစကားသင်ခန်းစာများတွင် သာမက ဘာသာရပ်အားလုံးတွင် သင်ခန်းစာများကို ရေးခြင်း၊ ဖတ်ခြင်း၊ ပြောခြင်း၊ နားထောင်ခြင်းနှင့် နှုတ်ဖြင့်ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း၊ ကိုယ်အမူအရာဖြင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း စသည့်ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးလာမည်။
- ❖ **လေးနက်စွာစဉ်းစမ်းဝေဖန်ခြင်းနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း (Critical Thinking and Problem Solving)**- ဖြေရှင်းရန် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ပြဿနာများ၏ အဖြေများကိုရှာဖွေခြင်းနှင့်တင်ပြခြင်း၊ အမှားများကိုရှာဖွေခြင်းနှင့် ပြုပြင်ခြင်းတို့ပြုလုပ်ရမည်။
- ❖ **တီထွင်ဖန်တီးခြင်း (Creativity and Innovation)** - တောင်ခတ်ထားသည့် အခြေအနေထဲမှထွက်၍ တွေးခေါ်ခြင်းသည် အရေးပါသော ၂၁ ရာစု ကျွမ်းကျင်မှုတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အတွေးအခေါ်သစ်များရရှိရန်၊ နည်းလမ်းသစ်များဖြင့် ပြဿနာများဖြေရှင်းကြရမည်။

- ❖ **နိုင်ငံသားကောင်းဖြစ်ခြင်း (Citizenship)** - နိုင်ငံသားကောင်းဖြစ်စေရန် ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ တရားမျှတခြင်း၊ သဘောထား ကွဲလွဲမှုဖြေရှင်းခြင်း စသည်တို့ကိုလေ့ကျင့်သင်ယူရမည်။

စာသင်နှစ်အဆုံးတွင် သိရှိသွားပြီးလုပ်ဆောင်နိုင်မည့် ရလဒ်များ

နဝမတန်း၊ မြန်မာစာဘာသာရပ် ကျောင်းသုံးဖတ်စာအုပ်ကို သင်ယူပြီးသောအခါ ကျောင်းသားများသည် အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်မည်။

သင်ခန်းစာပါသုံးထားသောဝေါဟာရများ၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန် တွင် ရှာဖွေတတ်လာမည်။

ကဗျာကိုသင်ကြားခြင်းဖြင့် ကဗျာများကို အဖြတ်အတောက်မှန်ကန်စွာ ရွတ်ဆိုတတ်လာ မည်။ ကဗျာပါ အသံ၏အရသာကို ခံစားနှစ်သက်တတ်လာမည်။ ကဗျာအကြောင်းအရာကိုခံစား၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်လာမည်။ ကဗျာကိုရွတ်ကာ ကဗျာအကြောင်းအရာကို ရှင်းပြနိုင်လာမည်။ ကဗျာအကြောင်းကိုမိမိစကားဖြင့်စကားပြေပြန်တတ်လာမည်။ ကဗျာစပ်ဆိုရာ၌ ကဗျာအမျိုးအစား အလိုက် ကာရန်ယူပုံသဘောကို ခွဲခြားသိမြင်တတ်မြောက်လာမည်။

သုတစကားပြေနှင့် အသုံးချဘာသာစကားဖြစ်သည့် စကားပုံတို့ကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် မှတ်သား စရာဗဟုသုတများကို ရှာဖွေမှတ်ယူတတ်လာမည်။ သုတ၏တန်ဖိုးကို သိလာမည်။ လက်တွေ့ဘဝ တွင် အသုံးပြုနိုင်လာမည်။

သုတစကားပြေဖြစ်သည့် အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင်များ၏ ဘဝ အတွေ့အကြုံများနှင့် ကြိုးစားအားထုတ်မှုများကို ဗဟုသုတအဖြစ်သာမက အတုယူအားကျစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကိုယ်တိုင်အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးတတ်လာမည်။ သုတဆောင်းပါးကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် လိုက်နာ ကျင့်သုံးသင့်သည့် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးတမ်းများကို သိရှိလိုက်နာတတ်လာမည်။

လေ့လာရေးခရီးဆောင်းပါးများကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ရိုးရာဓလေ့တို့ကို ဗဟုသုတအဖြစ်သာမက သဘာဝရှုခင်းအလှအပများ၊ အံ့ဩဖွယ်ရာများကို သိရှိခံစားရေးဖွဲ့နိုင် မည်။ ခရီးသွားစာပေအမျိုးအစားအလိုက် ရေးသားမှုမတူညီပုံကို ခွဲခြားသိရှိပြီး လက်တွေ့ရေးသား တတ်လာမည်။

ရသစကားပြေများ (ဝတ္ထု၊ ပြဇာတ်၊ ရသစာတမ်း) ကို ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် ခံစားမှုများကို သဘာဝ ကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန်ခံစားတတ်လာမည်။ ခံစားမှုမှတစ်ဆင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်လာမည်။ အမှားအမှန်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်လာမည်။ ရရှိသော အသိတရား၊ သင်ခန်းစာများကို လက်တွေ့ဘဝတွင် အသုံးပြုတတ်လာမည်။

သဒ္ဒါကိုသင်ကြားခြင်းဖြင့် အဆက်ပစ္စည်းများနှင့် ဝါကျရော၊ ပုဒ်ဆက်ပစ္စည်း၊ ဝါကျဆက်ပစ္စည်းတို့၏ အသုံးပြုပုံကို သိရှိလာမည်။ အခြားပစ္စည်းများကဏ္ဍတွင် နာမ်ပစ္စည်းများ၊ ကြိယာပစ္စည်းများ၊ ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းများကို မှန်မှန်ကန်ကန်အသုံးပြုတတ်လာမည်။

ဤကျောင်းသုံးဖတ်စာအုပ်တွင် ကျောင်းသားများ၏ လေ့လာသင်ယူမှုများကို ကူညီလမ်းညွှန်ပေးမည့် အောက်ပါကဲ့သို့သောသင်္ကေတများ (Icons) ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။



ဖတ်ပါ



အိုင်စီတီ/အင်တာနက်ချိတ်ပါ



ရေးပါ



သူငယ်ချင်းတွေကိုပြောပြပါ



နားထောင်ပါ



ဆွေးနွေးပါ



စဉ်းစားပါ



ရွေးချယ်နိုင်သောသင်ခန်းစာ/
လေ့ကျင့်ခန်း



စဉ်းစားပြီးရေးပါ



အိမ်စာ

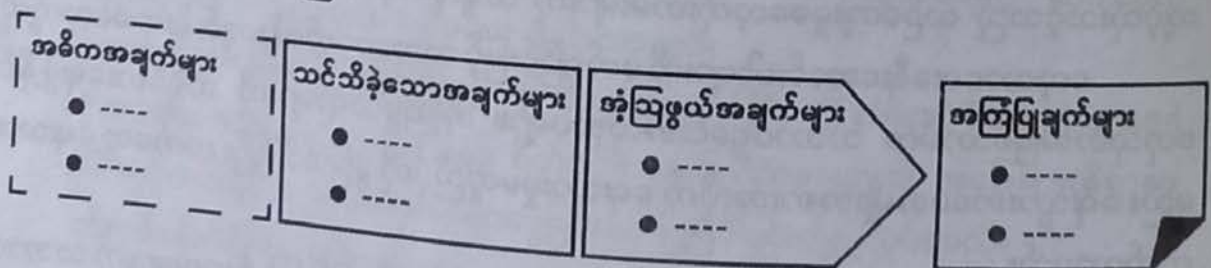


ရှာဖွေပါ



နှိုင်းယှဉ်ပါ/ယှဉ်တွဲပါ

အောက်ပါ လေးထောင့်ကွက်များကလည်း ကျောင်းသားများ၏ လေ့လာသင်ယူမှုများကို ကူညီလမ်းညွှန်ပေးလိမ့်မည်။



၁၉

အမှတ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း	အရပ်
၁
၂
၃
၄
၅
၆
၇
၈
၉
၁၀
၁၁
၁၂
၁၃
၁၄
၁၅
၁၆
၁၇
၁၈
၁၉
၂၀
၂၁
၂၂
၂၃
၂၄
၂၅
၂၆
၂၇
၂၈
၂၉
၃၀

ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊ ပြဇာတ်၊ ရသစာတမ်း
 သုတရသဆောင်းပါး
 အသုံးချဘာသာစကား

၂၀

မာတိကာ

အပိုင်း-၁

ကဗျာ၊ စကားပြေ၊ အသုံးပြုဘာသာစကား

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အမျိုးအစား	စာမျက်နှာ
၁။	ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဆုံးမစာ	လင်္ကာ	၁
၂။	မောင်တရုတ် ပုတ်ထမ်းထွက်	ရသစကားပြေ	၅
၃။	ပြီးအောင်လုပ်	ဆောင်းပါး (သုတရသ စကားပြေ)	၈
၄။	ပိတောက်ရွှေဝါ	လေးချိုး	၁၃
၅။	မက္ခရာမင်းသားကြီး	အတ္ထုပ္ပတ္တိ (သုတရသ စကားပြေ)	၁၅
၆။	ဘဝနှင့် အလှ	လင်္ကာ	၂၀
၇။	သားတရားပြဿနာဖြင့် စုံစမ်းခန်း	ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု	၂၂
၈။	အနာမခံလျှင် အသာမစံရ	ဆောင်းပါး (သုတရသ စကားပြေ)	၂၆
၉။	စိတ်နေမြင့်သူ	အိုင်ချင်း	၃၀
၁၀။	ပုဂံမြို့ဟောင်းနှင့် ကျွန်တော်	ခရီးသွားဆောင်းပါး	၃၂
၁၁။	မောင်မလုပ်န	တောင်ရိုးခနုကျေးလက်တေး	၄၂
၁၂။	မြန်မာ့ရိုးရာလယ်လုပ်ငန်း	ဆောင်းပါး (သုတရသ စကားပြေ)	၄၄
၁၃။	စာရေးဆရာမ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး	အတ္ထုပ္ပတ္တိ (သုတရသ စကားပြေ)	၅၁
၁၄။	လောက အလှဆင်နေ၏	လင်္ကာ	၅၇
၁၅။	ကျွန်ုပ်တို့၏တာဝန်	ဝတ္ထုတို	၆၀
၁၆။	ပွဲခင်းသာ	အချိုးတွဲ	၆၆
၁၇။	ရုက္ခဗေဒ	ဆောင်းပါး (သုတရသ စကားပြေ)	၆၉
၁၈။	တို့တိုင်းပြည်	လင်္ကာ	၇၂

ဆပိုင်း-၂

မြန်မာသဒ္ဒါ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အမျိုးအစား	စာမျက်နှာ
၁၉။	ဝါကျရော		၇၅
	၁၉၊ ၁။ ပုဒ်ဆက်ပစ္စည်း၊ ဝါကျဆက်ပစ္စည်း		၇၇
၂၀။	အခြားပစ္စည်းများ		၈၂
	၂၀၊ ၁။ နာမ်ပစ္စည်းများ		၈၃
	၂၀၊ ၂။ ကြိယာပစ္စည်းများ		၉၀
	၂၀၊ ၃။ ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းများ		၉၄

၁။ လင်္ကာ (ကဗျာ)

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဆုံးမစာ

၁။ လက်သစ်တောင်တာ
 ယူဇနာပေါင်း၊ တာပြန်လောင်းသော်
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ အမြင့်ဆောင်သား
 တောင်မြင်းမိုရ်ရို၊ ဂုဏ်ကြီးဘိသည်
 မွေးမိဖခင်၊ ကျေးဇူးရှင်နှင့်
 ထို့ပြင်တခြား၊ ဘိုးနှင့် ဘွားကို
 ဘုရားတစ်ဆူ၊ ဂူတစ်လုံးသွင်
 စိတ်ကထင်လျက်၊ ဦးတင်လက်ထား
 အစားအဝတ်၊ မလွတ်စေရ
 ရေပူရေအေး၊ လိုရာပေး၍
 မွေးကျွေးကြပေ၊ တစ်ထွေမှတ်သား
 အခါးအချို့၊ သူတို့ဆိုလည်း
 ဘိုးဘွားမိဘ၊ ဆရာစသည်
 ပြသဆိုထွေ၊ မျိုတတ်စေ။

၂။ အစ်ကိုကြီးအား၊ ညီငယ်များလည်း
 စကားနှုတ်ဆက်၊ ဖက်၍မဆို
 ရိုသေလှစေ
 ကိုကြီးအစ်မ၊ သည်နှစ်ဝကို
 မိဘကဲ့သို့၊ မှတ်ပါလေ။

၃။ ဆွေကြီးမျိုးကြီး
 အဘကြီးနှင့်၊ ဦးရီးသားချင်း
 ဘထွေးရင်းက၊ ဟူသမျှကို

ဂုဏဂုဇု၊ ပစာယန
စိတ်ကသိစေ၊ ပြစ်မှားမိကမသင့်ချေ။

- ၄။ သေတူရှင်ဖက်၊ ဆောင်ရွက်မကင်း
အချင်းချင်းတွင်၊ အခင်းကြီးငယ်
ရှိခါဝယ်လည်း၊ မဖယ်မသွေ
ညီညာကုန်း၍၊ ရုန်းကြလေ။
- ၅။ တစ်ယောက်စကား၊ တစ်ယောက်နားမှာ
မခါးရအောင်၊ သတိဆောင်၍
မောင်တို့ဆိုလေ၊ ပျားသကာသို့ ချိုလှစေ။
- ၆။ မတွေ့ ခိုက်ရန်၊ မကျူးလွန်နှင့်
မျက်မာန်ဒေါသ၊ မထွက်ရအောင်
မာန်မာနကို၊ ချုပ်ကြလေ။
- ၇။ သေနှင့်အရက်၊ စီးပွားဖျက်ကို
တစ်စက်ကယ်မျှ၊ မသောက်ကြနှင့်
ရှောင်ကြပါလေ၊ ရှင်တော်ဟောသည့်အဆိပ်ရေ။
- ၈။ ကိုယ်နှင့်လည်းစာ၊ သတ္တဝါကို
ကြင်နာလှစေ၊ သူ့အသက်ကို ချစ်ပါလေ။

၁၅ ရာစု

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ

ဧကံဆစ်အပ္ပင့်

- ၁။ ဂုဏဂုဇု = ဂုဏ်အားဖြင့်ကြီးမြတ်သူ။
- ၂။ ဂူ = လိုဏ်ခေါင်းခံ၍ အုတ်၊ အင်္ဂတေတို့ဖြင့် တည်ဆောက် အပ်သောဘုရား။
- ၃။ တာ = အလျား၊ အနံ့ စသည်တို့ကို တိုင်းတာသည်။
- ၄။ တောင် = တံတောင်ဖြင့် တိုင်းတာရသော နှစ်ဆယ့်လေးသစ်ရှိသည့် အတိုင်းအတာ။ တစ်တောင် (တစ်ဆယ့်လေးလက်မရှိသော သံတောင်၊ လက်မနှစ်ဆယ်ရှိသော ဆင်တောင်ဟူ၍ အမျိုးမျိုးကွဲပြားသည်။)

- ၅။ တောင်မြင်းမိုရ်ရှိ = မြင်းမိုရ်တောင်အမျှ။
- ၆။ ပစာယန = အရိုအသေပြုမှု။
- ၇။ ယူဇနာ = ခရီးအကွာအဝေးအတိုင်းအတာ (မြန်မာတာခြောက်ထောင့်လေးရာ သို့မဟုတ် ခြောက်တိုင်နှင့် တာလေးရာရှိသည်။) (၂၀၄၈၂. ၅၆ မီတာ သို့မဟုတ် ၁၂. ၇၂ မိုင်နှင့် ညီမျှသည်။)
- ၈။ လောင်း = ထပ်မံရောပေါင်းသည်။
- ၉။ လက်သစ် = လက်ချောင်းတစ်ချောင်း၏ပြက်ပမာဏ။ (တစ်မိုက်၏ရှစ်ပုံတစ်ပုံ)
- ၁၀။ အခင်းကြီးငယ် = အရေးကိစ္စကြီးငယ်။

အဓိကအချက်များ

- ♦ ဤဆုံးမစာသည် အင်းဝခေတ်တွင်ကျော်ကြားသော ရဟန်းစာဆို ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ရေးသားသော ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။
- ♦ လူငယ်များယဉ်ကျေးလိမ္မာကြစေရန် ဆုံးမလမ်းညွှန်ထားသည်။
- ♦ မိဘညီအစ်ကိုမောင်နှမသားချင်းများ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးခင်မင်လေးစား၍ စကားပြောဆိုရာတွင် ယဉ်ကျေးချိုသာစွာပြောဆိုရသည်။
- ♦ ကိုယ်ချင်းစာတရားထား၍ လိမ္မာယဉ်ကျေးသူများဖြစ်လာအောင် ကြိုးစားကြရမည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

🔍 ၁။ ပေးထားသောစကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
စကား၊ မိဘ၊ ဘထွေး၊ ဆရာ၊ အစ်မ၊ ဦးရီး

📖 ၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
ရေပူရေအေး၊ ကျေးဇူးရှင်၊ အခါးအချို၊ နှုတ်ဆက်၊ ဆွေကြီးမျိုးကြီး

☀ ၃။ အောက်တွင်ပေးထားသော စကားလုံးများကို ဝါကျတွင် ဆီလျော်အောင်ဖြည့်ပြီး မည်သည့်အလင်္ကာဖြစ်ကြောင်း ဝိုက်ကွင်းတွင်ဖော်ပြပါ။

တောင်မြင်းမိုရ်ရို၊ သေတူရှင်ဖက်၊ ဘုရားတစ်ဆူဂူတစ်လုံး၊ မျက်မာန်၊ ယူဇနာပေါင်းတာပြန်လောင်း

(က) မောင်ကျော်နှင့် မောင်အောင်တို့သည် ----- များ ဖြစ်ကြသည်။

()

(ခ) ကမ္ဘာပေါ်ရှိမိဘတိုင်းသည် သားသမီးများကို ချစ်ခင်ကြရာတွင် ----- မကချစ်ကြသည်။

()

(ဂ) ခင်ခင်သည် အဘိုး၊ အဘွားတို့ကို ----- ကဲ့သို့ ရိုသေတတ်သည်။

()

(ဃ) ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်း ----- မထားသင့်ပါ။

()

(င) မိဘတို့၏ကျေးဇူးတရားသည် ----- မက ကြီးမားသည်။

()

💬 ၄။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စကားပြောဆိုသည့်အခါ မည်သို့ပြောဆိုရမည်နည်း။

💬 ၅။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဆုံးမစာကို သင်ကြားပြီး မိဘတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမည်မျှကြီးမားသည်ကို သင်သိသမျှ ဆွေးနွေးပါ။

💬 ၆။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ဆုံးမစာကဲ့သို့ မည်သည့်ကဗျာမျိုး တွေ့ရှိနိုင်သနည်း။ ရှင်းလင်းပြောပြပါ။

၂။ ရသ (စကားပြေ)

မောင်တရုတ် ပုတ်ထမ်းထွက်

သင်္ဂဇာဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဟောကြားတော်မူသည်မှာ ပြည်မြို့က လင် မောင်တရုတ် နှင့် မယားမိတုတ်တို့သည် အိုးအိမ်နှင့်နေကြရာ ရန်ကုန်မြို့မှာ ဖက်ဈေးကောင်းသည်ဟု သတင်းကြားသောကြောင့် မယားမိတုတ်က မောင်တရုတ်။ ရန်ကုန်မြို့၌ ဖက်ဈေးကောင်းသည်ဟု လူအပေါင်းတို့ပြောကြသည်။ မောင်မင်းသွား၍ဖက်များကိုရောင်းချေဟုဆို၏။ ဖိုးတရုတ်က မိတုတ်ညည်းကတော့ အလွယ်လေးပြောလို့ ရန်ကုန်မြို့ဆိုတာ တစ်ခါတစ်ခေါက်မျှမရောက်ဘူးသည့်အတွက် အသွားရခက်သည်ဟု ပြောကြားလျှင် မယားမိတုတ် ကျွန်မ စခန်းကျအောင် လမ်းပြလိုက်ပါမည်။ ပုတ်ကြီးတစ်လုံးပုတ်ငယ်တစ်လုံး ဤနှစ်လုံးကို ပြီးဆုံးအောင်ရက်၍ ဖက်များကိုသာ အဆင်သင့်ထည့်ထားပါဟုဆိုရာ ဖိုးတရုတ်သည် ပုတ်ကြီးပုတ်ငယ်နှစ်လုံးကို ပြီးဆုံးအောင်ရက်ပြီးလျှင်၊ ဖက်များကိုထည့်သွင်းပြီး၍ ညည်းပြောမည့်ခရီးလမ်းကိုသာ စခန်းကျမှာလိုက်တော့ ငါဖက်ရောင်းသွားမည်ဟုပြောကြားရာ၊ မယားမိတုတ်က ရန်ကုန်မြို့သို့သွားသော ခရီးလမ်းစကိုပြ၍ ဟောသည်ကသည်လိုသွား ပုတ်ကြီးကိုရှေ့ကထား၊ သညာအမှတ်အားဖြင့် ပုတ်ကြီးသွားရာကိုသာ အမြဲမှတ်လိုက်ပေတော့ဟု ညွှန်းလိုက်သတည်း။

ထိုအခါ မောင်တရုတ်သည် ပုတ်ကြီးကိုရှေ့ကထား၍ ပုတ်ငယ်ကိုနောက်ကထားပြီးလျှင် အစဉ်အတိုင်း ပြည်မြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့သွားရာ လမ်းခရီးမှာ မောပန်းသဖြင့် ပုတ်ထမ်းကို လမ်းပေါ်တွင်ချထား၍ နားနေလေသတည်း။ ထိုသို့ ပုတ်ထမ်းကိုလမ်းလယ်၌ ချထားရာ ခရီးသွားလမ်းလာတို့ကဤပုတ်ထမ်းကိုလမ်းပေါ်မှာထားသည့်အတွက် အသွားရခက်သည်ဟုဆိုပြီးလျှင် ယခင်က ရှေ့ကထားသောပုတ်ကြီးကိုနောက်ကထားပြီးလျှင် ပုတ်ငယ်ကိုရှေ့ကထား၍ ဘေးနားတွင် ပြင်၍ ချထားခဲ့ကြသတဲ့။

မောင်တရုတ်သည် အမောအပန်းပြေသဖြင့် သွားလေဦးမှပဲဟု ထမ်းမြဲပုတ်နှစ်လုံးကို ထမ်း၍ ခရီးလမ်းသို့သွားမည်ပြုရာ၊ မယားကမှာလိုက်သောနည်းဖြင့် ပုတ်ကြီးသွားရာသို့ လိုက်မည်ဟုကြံပြီးလျှင် နောက်ပြန်ဖြစ်နေသည်ကိုမသိ၊ ပုတ်ကြီးကိုကြည့်၍ သွားသဖြင့် မှောက်မှားချွတ်ယွင်း၍ နေရင်းဖြစ်သောပြည်မြို့သို့ လူတို့မီးထွန်းသောအချိန်ဆိုက်ရောက်လျှင် ဆင်ခြင်စဉ်းစားသည်မှာ အင့်ဟင် ရန်ကုန်မြို့ကလည်း ငါတို့ပြည်မြို့နှင့်တယ်တူပါကလား၊ ရွှေတိဂုံဘုရားကလည်း ငါတို့ပြည်ဆံတော်ဘုရားနှင့်မခြားပါလားဟု အောက်မေ့၍ သွားရာ မယားမိတုတ်၏ အိမ်အနီးသို့ရောက်ပြန်သောအခါ အို-----သည်အိမ်နှယ်တို့အိမ်နှင့် တူလေသည်ဟု ဆိုပြီးလျှင် တည်းခိုသင့်မည်ဟု

နှလုံးထားလျက် အိမ်ရှေ့အပါးကရပ်၍၊ အို-အိမ်ရှင်တို့ အိမ်ရှင်တို့နှင့်ခေါ်သံကြားသဖြင့် မယား မိတုတ်က မောင်တရုတ်အသံနှင့်တူသည်ဟု အောက်မေ့လျက် အပြင်သို့ထွက်၍ မေးသည်မှာ ဘယ် အရေးဘယ်ကိစ္စ ဘယ်ဌာနကလဲရှင်ဟုမေးသော် အမိရယ် ပြည်မြို့ကပါ။ ရန်ကုန်မြို့သို့ ဖက်ရောင်း လာခဲ့ပါသည်။ ညဉ့်အခါနှင့် ကြုံသောကြောင့် တည်းအိမ်လိုက်၍ ရှာပါသည်။ တစ်ညဉ့်တာတည်းခို ပါရစေဟုပြောလျှင် မယားမိတုတ်က မောင်တရုတ်အသံနှင့်တူသည်၊ လူပုံကိုဆင်းသက်၍ မီးခွက် နှင့်ကြည့်ဦးမည်ဟု ဆင်းလာသည်ကို မောင်တရုတ်မြင်လျှင် အင့်ဟင် ပြည်မြို့၌ ဖြစ်ပါမူ အိမ်သူ သက်ထားငါ့မယားမိတုတ်ဟု ဧကန်စွပ်စွဲရာ၏။ ယခုမှာကား ရန်ကုန်မြို့၌ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မစဉ်းစား တတ်နိုင်အောင်ရှိတော့သည်ဟု အောက်မေ့ဆင်ခြင်၍ အိမ်ရှင်မိန်းမအား စကားတစ်လုံးမေးပါရစေ အမိရယ် စိတ်မရှိပါနှင့်ဟု ပြောကြားသော် မယားဖြစ်သူ မိတုတ်က မောင်တရုတ်ဖြစ်သည်ကို စင်စစ် သိငြားသော်လည်း အဘယ်စကားကိုသူပြောမည်နည်းဟု နှလုံးထား၍ အဘယ်စကားကိုမေးချင် ပါလဲရှင်၊ မေးသာမေးပါဟုဆိုသောအခါ ပြည်မြို့မှာ အမိနှင့်ညီအစ်မအရင်းရှိသလားလို့မေး၏။ ထိုအခါ မိတုတ်က ကျွန်ုပ်နှင့်ညီအစ်မ မရှိပါ။ အဘယ်အကြောင်းအရာကြောင့် မေးပါသနည်းဟု ဆိုလျှင်၊ အို ပြည်မြို့က ကျွန်ုပ်၏မိန်းမနှင့်ပုံတူလွန်းလို့ မေးပါသည်ဟုပြောကြားရာ မယားမိတုတ် က ရုတ်တရက် သျှောင်ကိုဆွဲပြီးလျှင် ဘယ်နှယ်ကြောင့် ရန်ကုန်ထွက်ရာက ပြည်မြို့ဘက်သို့ ပြန်ရောက်သနည်းဟု ကြိုဆီး၍ ရိုက်နှက်သောအခါ မိုက်ပါဘိရှင်မရယ်-ငါ့ကိုညည်းမလုပ်နှင့်။ ပုတ်ကြီးကိုသာ ဓားနှင့်ခုတ်ပစ်လိုက်ပါဟုဆိုသတဲ့ တကာတို့ရဲ့။

၁၉ရာစု

သင်္ဂဓာစကားပုံပေါင်းချုပ်






ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ချွတ်ယွင်း = လွဲသည်။ မှားသည်။
- ၂။ တည်းခို = ညည့်အိပ်ညဉ့်နေ ရပ်နားနေထိုင်သည်။
- ၃။ ပုတ်ထမ်း = စပါး၊ ပဲပြောင်းထည့်သိုရသော ၁၆ တင်းဝင်တောင်းကြီး ကို ပခုံးထမ်း စသည်ဖြင့်ပင့်ထားသည်။
- ၄။ မှောက်မှား = မိုက်မဲစွာကျူးလွန်မိသည်။
- ၅။ သျှောင် = ယောက်ျားဆံထုံး။

အဓိကအချက်များ

- မောင်တရုတ်၏ရိုးအပုံကို သင်္ဂဏဆရာတော်က ဟာသမြောက် ရေးဖွဲ့ထားသည်။
- ယောက်ျားပင်ဖြစ်သော်လည်း အသိဉာဏ်မရှိသောသူသည် ရှေ့မှန်းနောက်မှန်းပင် မသိတတ်၊ ပညာဗဟုသုတမရှိလျှင် မည်သည့်ကိစ္စကိုမှ ခရီးရောက်အောင်မဆောင်ရွက် တတ်ဟူသော လူ့သဘောသဘာဝကိုသိရသည်။
- တစ်စုံတစ်ရာကို အမှန်ပဲဟုအမြဲယူဆလျှင် အမှားနှင့်လည်းတွေ့ရတတ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။  ပေးထားသောစကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
ထမ်း၊ ဆင်း၊ ကြိမ်၊ ရိုက်၊ သျှောင်
- ၂။  အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
ဆင်ခြင်စဉ်းစား၊ ရုတ်တရက်၊ ခုတ်ပစ်၊ အောက်မေ့၊ ခရီးသွား
- ၃။  မောင်တရုတ် ပုတ်ကိုထမ်း၍ထွက်သောအခါတွေ့ကြုံရသော အဖြစ်အပျက်ကို စိတ်ဝင် စားဖွယ်ရေးပါ။
- ၄။  မောင်တရုတ်၏စိတ်နေသဘောထားကို သင်မည်သို့ထင်သနည်း။ အကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။
- ၅။  မိမိပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မောင်တရုတ်ကဲ့သို့သော လူပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေ့ပါက မည်သို့ဆောင်ရွက် မည်နည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၃။ ဆောင်းပါး (သုတရသ စကားပြေ)

ပြီးအောင်လုပ်

ကြီးပွားခြင်းလမ်း၌ အရေးအကြီးဆုံးသော အရာတစ်ခုသည် အလုပ်တစ်ခုခုကို လုပ်ရာ၌ သေချာခြင်း၊ ပြီးပြတ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

နှုတ်ဖြင့် မိမိ၏ အရည်အချင်းကို ပြောပြခြင်း၊ သက်သေခံလက်မှတ်၏ ချီးကျူးခြင်းများသည် အထည်ကိုယ်မရှိ။ အလုပ်လုပ်မှသာ မျက်မြင်တွေ့ရှိနိုင်သော အထည်ကိုယ်ခြင်ဖြစ်လေရာ မည်သည့်အလုပ်ကိုမဆို စေ့စပ်သေချာပြီးပြတ်အောင် လုပ်တတ်သော အလေ့တစ်ခုကို ရအောင် ကြိုးစားသင့်ကြလေသည်။

အလုပ်သည် လူ၏စိတ်၊ လူ၏သတ္တိဟူသမျှကို မျက်မြင်ထင်ရှားသိသာအောင် ဖော်ပြသော နည်းလမ်းပင် ဖြစ်လေသည်။

အလုပ်ကို မသေမချာလုပ်ခြင်း၊ မပြီးမပြတ်လုပ်ခြင်းသည် မိမိကိုယ်တိုင်လည်းကောင်း၊ အခြားသူများ၌လည်းကောင်း ကြီးစွာအကျိုးယုတ်စေတတ်လေသည်။

တစ်ရံသောအခါ နယူးလန်ဒန်မြို့ဘက်၌ သင်္ဘောတစ်စင်းပေါက်၍ ရေဝင်သောကြောင့် အပေါက်ကိုဖာကြရာ တူဟောင်းကြီးတစ်ခုကို တွေ့ကြလေသည်။ ထိုတူမှာ ထိုနေရာ၌ ၁၃ နှစ်ကြာ စွာနေခဲ့လေသည်။ ထိုသင်္ဘောမှာ လွန်ခဲ့သော ၁၃ နှစ်အခါက ဆောက်လုပ်သော သင်္ဘောဖြစ်ရာ ထိုအခါက သင်္ဘောဆောက်လုပ်သူတို့သည် သံရိုက်သောတူကို ထိုနေရာ၌မေ့ထားခဲ့ကြလေသည်။

၎င်းတို့မှာ ပေါ့လျော့ခြင်းကြောင့် တူတစ်လက်ဆုံးပါး၏။ နောက် ၁၃ နှစ်ကြာသောအခါ သင်္ဘောမှာလည်း တူ၏လှုပ်ရှားခြင်းကြောင့် အပေါက်ဖြစ်ရလေသည်။ ပေါက်ပုံမှာ သင်္ဘောလူးလှိုမ့် ရာ၌ တူကလည်း လှုပ်ရှားသဖြင့် ပွန်း၍ပေါက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ထောင်ကြီး တစ်ထောင်၌လည်း မိန်းမပျိုကလေးတစ်ယောက် အနှစ် ၂၀ ထောင်၌ အပြစ်ဒဏ်ခံရ၏။ ၎င်းမှာ လ ၂၀ မျှ အပြစ်ရလေရာ ရုံးစာရေးက လအစားနှစ်ဟု ရေးမိခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ဤကဲ့သို့ဖြစ်ရခြင်းသည် ပေါ့လျော့မှုများကြောင့်ဖြစ်လေသည်။

စာရင်းကိုင်စာရေးတစ်ယောက်သည်လည်း အလုပ်လုပ်ရင်းလက်ဖက်ရည်သောက်လေရာ စာရင်းစာအုပ်ကို ပိတ်လိုက်လေသည်။

လက်ဖက်ရည်သောက်ပြီးနောက် စာရင်းစာအုပ်ကိုဖွင့်၍ အလုပ်ကိုပြန်၍ ဆက်ရာ စာရင်းမှာငွေကိုးထောင်ကွာ၍နေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

တိုက်တစ်လုံးရှိစာရင်းများကို အကုန်အစင်ပြန်၍စစ်ဆေးသော်လည်း ဒဲဘစ်စာရင်း၌ ထိုငွေကိုးထောင်ပို၍ နေသည်မှာအဘယ်နည်းဖြစ်သည်ကို မတွေ့ကြရပေ။ သို့နှင့်တစ်တိုက်လုံး စစ်ဆေးကြရာ တနင်္ဂနွေတစ်ပတ်ကျော်ကျော်ကြာ၍ သွားလေ၏။ ငွေကိုးထောင်ပို၍ နေသည် မှာ ရှာ၍မရဘဲနေလေ၏။

နောက်ဆုံး၌ရှာရင်းစိတ်ပေါက်၍ ၎င်းစာရင်းစာအုပ်ကို လက်သီးနှင့်ထုလိုက်မိလေ၏။ ထိုအခါကျမှ ကိုးဂဏန်းတစ်ခုမှာ သုညဖြစ်၍ သွားသောကြောင့် ပိုသော ငွေကိုးထောင်မှာ အလိုလို ပျောက်၍ သွားလေသည်။

သုညမှာ ခေတ္တ ကိုး ဖြစ်၍နေသောကြောင့် အလုပ်တိုက်တစ်ခုလုံး တနင်္ဂနွေတစ်ပတ် ကျော်ကိစ္စများခဲ့သည်ကားအခြားကြောင့်မဟုတ်။ စာရင်းကိုင်စာရေးကြီးလက်ဖက်ရည်သောက်စဉ် က စာရင်းစာအုပ်ပေါ်သို့ သကြားကလေး တစ်ပွင့်ကျရာ ယင်ကောင်လာ၍စားခိုက် စာရင်းစာအုပ် ကို ပိတ်လိုက်မိလေသည်။

သို့ပိတ်လိုက်သောအခါ ယင်ကောင်မှာ ပြေးရှောင်၍ မလွတ်ဘဲ စာအုပ်ကြား၌ သေ ဆုံးခဲ့လေသည်။ သို့သေဆုံးရာ၌ ခြေတစ်ချောင်းပြတ်ထွက်ကာ သုညနှင့် မတော်တဆတွေ့ပြီး ထို ယင်ခြေထောက်သည် သုညအောက်တွင် အမြီးဖြစ်ပြီး နေလေသည်။ ထိုအခါ သုညမှာ ဖောက်လွှဲ ဖောက်ပြန် သုညဘဝမှ အင်္ဂလိပ်ဂဏန်း ကိုး ဘဝသို့ ငွေတွင်မတန်၊ ဘင်ဆက်ဆံလျက် ဖြစ်ဟန် ထူးခြား ဒေါ်လာငွေသား ကိုးထောင်ကျော် အဖြစ်သို့ ရောက်သွားခဲ့လေသည်။

ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း စာရင်းစစ်၏ ပေါ့လျော့မှုကလေး မသေမချာမှုကလေး ကြောင့်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ထိုကဲ့သို့ ပေါ့လျော့မှု မသေမချာမှုကြောင့် ဤနည်းအတိုင်းနစ်နာပျက်စီး အကြီးအကျယ် ဆုံးပါးခြင်းသည် မြောက်မြားစွာရှိကြလေသည်။

မီးရထားလမ်းသွယ်တန်းဖောက်လုပ်ရာ၌ အလုပ်သမားတစ်ယောက်၏ ခိုကပ်ပေါ့လျော့ ခြင်းကြောင့် မီးရထားလမ်းပျက်၍ အသက်သေသူတွေများလှလေပြီ။ လေယာဉ်ပျံလုပ်ရာ၌ပါဝင် သော သစ်သားအချို့မှာ အပေါက်အနာရှိသည်ကို ဝယ်သူများ မမြင်မသိအောင် ဖယောင်းပိတ်ကာ အရောင်တင်သုတ်ထားသဖြင့် ကောင်းကင်မှ ကျွမ်းထိုးကျ၍သေကြသူတွေ များလှလေသည်။

မော်တော်ကားဘီးများ၊ မီးရထား၊ သင်္ဘောစက်ခေါင်း ဘျိုင်လာများ၌ပေါ့ပေါ့ဆဆလုပ် ထားသည့် အချက်များကြောင့် ဒုက္ခတွေ့ရပုံတွေ အဘယ်မျှလောက် များပြားသည်ကို ရေတွက်၍ ကုန်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ။

ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းများသည် လုပ်သူများ၏ပေါ့လျော့ခြင်းများကြောင့်လည်းကောင်း၊ မရိုး သားခြင်းများကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်လေသည်။

သမုဒ္ဒရာပင်လယ်ပြင်၌ လူပေါင်းများစွာပျက်စီးသော သင်္ဘောများအနက် အလုပ်သမားများ၏ ပေါ့လျော့ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးသော သင်္ဘောတွေများစွာ ပါရှိကြလေသည်။

ထိုကဲ့သို့ အလုပ်သမား ပေါ့လျော့တတ်ကြောင်း သိကြသဖြင့် လေယာဉ်ပျံအလုပ်ရုံများ၌ လုပ်သမျှသော အစိတ်အပိုင်းတို့ကို အိတ်စုံရေးဓာတ်မှန်ဖြင့် အနာအဆာများကို ကြည့်ရလေသည်။

သံအလုပ်များလည်း သွန်းခြင်း လုပ်ခြင်းများ၌ပေါ့လျော့ကြသဖြင့် အကြီးအကျယ်ပျက်စီးမှုတွေ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှာ ဖြစ်ခဲ့ကြလေသည်။

အမေရိကန်တိုင်း မဆာကူဆက်နယ်၌ အလုပ်ရုံကြီးတစ်ခုမှာ အလုပ်လုပ်ရင်းပြိုကျရာ လူပေါင်း တစ်ရာအစိတ်သေဆုံးလေသည်။

ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဆောက်အအုံကိုဆောက်လုပ်သော ဆရာကြီး၏ပေါ့လျော့မှု တစ်ခုကြောင့်ဖြစ်လေသည်။ အကြောင်းမူကား အရေးကြီးသော နေရာများ၌ထားအပ်သော သံတိုင်များမှာ သွန်းရာ၌မသေမချာ မခိုင်မခံ့ ဝယ်ယူအသုံးပြုရာ၌လည်း သေသေချာချာ မစစ်ဆေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ဂဏန်းသင်္ချာအရ အဘယ်မျှလောက်လုံးပတ်ထုထည်ရှိသောသံသည် အဘယ်နှစ်ပေရှိသည့်အခါ အဘယ်မျှသော အလေးချိန်အားကို ခံနိုင်မည်ဟုဆိုသော်လည်း အတွက်အဘယ်မျှပင်မှန်စေကာမူ သွန်းလုပ်သောသံမှာအမြုပ်တွေ လေတွေ အတွင်း၌တစ်နေရာရာမှာခို၍ နေချေကကျိုးပဲ့ပျက်စီး ရမည်သာတည်း။

ထိုအလုပ်တိုက်ကြီး၌သုံးသောသံတိုင်များမှာ အခေါင်းနှင့်သံတိုင်များ ဖြစ်ကြလေရာ တစ်ဖက်၌ပျဉ်လိုထူ၍ တစ်ဖက်၌စက္ကူလိုပါး၍ နေသည်ကို သတိမထားကြခြင်းကြောင့် ထိုကဲ့သို့ပျက်စီးရခြင်း ဖြစ်ရလေသည်။

ကနေဒါပြည်၌ တံတားကြီးတစ်ခု အကြီးအကျယ်ပျက်စီးသဖြင့် ကမ္ဘာကြီးတုန်လှုပ်ခဲ့ဖူးလေသည်။ ထိုတံတားကြီးမှာ ကွီးဘတ်မြို့ စိန်လောရင်း မြစ်တံတားကြီး ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းတံတားကြီးသည် တစ်နေ့သ၌ ကပ်ဘုတ်စက္ကူလို မြစ်ထဲသို့ ကွေးပျော့ခွေယိုင်လျက်ကျ၍ သွားရာလူပေါင်း တစ်ရာ ရေထဲ၌သေဆုံးကြလေသည်။ ထို့ပြင် ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ ကုန်ကျခဲ့ရလေသည်။

ထိုအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကနေဒါပြည် အစိုးရမင်းများက စုံစမ်းရေးကော်မတီ တစ်ခု ဖွဲ့စည်း စုံစမ်းရာ အတိုင်ပင်ခံအင်ဂျင်နီယာဖြစ်သူ မစ္စတာသီယောဗိုး တူးပါးက နံပါတ် ၉ ကြိုးကြီးကို ပို၍ မကွေးရအောင် ချက်ချင်းဂရုမစိုက်ကြသည့်အတွက် ဤကဲ့သို့ဖြစ်ရကြောင်း၊ ထိုအလုပ်မှာ ၃ နာရီထက်ပို၍ ကြာဖို့မရှိကြောင်း၊ စရိတ်မှာ သစ်သားနှင့်ဝက်အူ ဒေါ်လာတစ်ရာဖိုးလောက် ပို၍ ကုန်ဖို့မရှိကြောင်း၊ အခြားဖိနှိပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကြိုးများ၌ ယခုတွေ့ရှိရသော အပြစ်အနာများမှာ လွယ်ကူစွာပြုပြင်နိုင်ဖို့ရှိသဖြင့် ထိုတံတားကြီးမှာအရှည်သဖြင့် စိတ်ချရလောက်ပါလျက် မပျက်

တန်ဘဲ ပျက်စီးရကြောင်းနှင့် အစီရင်ခံလေသည်။

ကုန်း၌လည်းကောင်း၊ ပင်လယ်၌လည်းကောင်း ပျက်စီးခဲ့ခြင်းများသည် အများအားဖြင့် သဘော၊ ရထားခေါင်း လုပ်ကိုင်သူတို့၏ ပေါ့လျော့မှုကြောင့် ဖြစ်ကြလေသည်။

ဤပေါ့လျော့မှုသည် ရာဇဝတ် အပြစ်ဒဏ်သင့်သော အမှုမဟုတ်ပေ။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့၏ ပေါ့လျော့မှုသည် လူသတ်မှု ဓားပြမှုထက် ပိုမိုကြီးလေးသော အပြစ်သင့်လေသည်။

သို့ဖြစ်လေရာ မိမိ၏အလုပ်ကို ပေါ့လျော့စွာလုပ်သူများသည် အဘယ်မျှလောက်ဆိုးဝါးသည်။ အဘယ်မျှလောက်ကြီးလေးသော အပြစ်သင့်နိုင်သည်ကို ကောင်းစွာသတိချုပ်ရာသည်။

ပီမိုးနင်း

၂၀ ရာစု

ကော်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ငွီ = တည်ခြင်း။ တည်ဆဲအခိုက်အတန့်။ အဖြစ်နှင့် အပျက်တို့၏ကြား အခိုက်အတန့်။
- ၂။ ငွီတွင်မတန်၊ ဘင်ဆက်ဆံလျက် = တစ်ခုပျက်ပြီး တစ်ခုသို့ပြောင်းလဲသွားသည်။
- ၃။ ခြပ် = အကောင်အထည်။
- ၄။ ဘင် = ပျက်ခြင်း။ ပျက်ဆဲအခိုက်အတန့်။
- ၅။ ဘွိုင်လာ = ရေနွေးငွေ့အားကို အသုံးချရန် ရေကိုကျိုရသည့် သံအိုးကြီး။
- ၆။ သက်သေခံ = သက်သေအဖြစ် တရားရုံးတွင် အစစ်ဆေးခံသည်။

အဓိကအချက်များ

- ♦ စာရေးဆရာ ပီမိုးနင်းသည် စာဖတ်သူများအား ကြီးပွားခြင်းအခြေခံကိုသိရှိစေရန် ရည်ရွယ်၍ ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။
- ♦ မည်သည့်အလုပ်ကိုမဆို စေ့စပ်သေချာပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ♦ အလုပ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပေါ့လျော့မှုမရှိစေဘဲ ဆောင်ရွက်မှသာ ရေရှည်အကျိုး ရှိနိုင်ပါမည်။
- ♦ ပေါ့လျော့စွာလုပ်ဆောင်ခြင်း၏ ဆိုးကျိုးကိုလည်း နားလည်ရှောင်ရှားရမည်။
- ♦ စာရေးသူသည် ရိုးရှင်းလွယ်ကူသော စကားလုံးများဖြင့် စာဖတ်သူနားလည်အောင် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ ပေးထားသောစကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။

အလေ့၊ မသေမချာ၊ အမြီး၊ အမြှုပ်၊ ရာဇဝတ်



၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။

စေ့စပ်သေချာ၊ အကျိုးယုတ်၊ ပေါ့လျော့၊ သတိချပ်၊ မခိုင်မခံ့



၃။ အလုပ်ကိုမည်ကဲ့သို့လုပ်ဆောင်ရမည်ဟု လမ်းညွှန်ထားသနည်း။



၄။ အလုပ်ကို မသေမချာ မပြီးမပြတ်လုပ်ခြင်းသည် မိမိကိုယ်တိုင်နှင့် အခြားသူများအတွက် အကျိုးယုတ်စေသော အကြောင်းအရာများကို ရေးသားပါ။



၅။ ဤစကားပြေကိုလေ့လာခြင်းဖြင့် မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများရရှိသနည်း။

[Faint, illegible text in a large rectangular box, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

၄။ လေးချိုး (ကဗျာ)

ပိတောက်ရွှေဝါ

လတန်ခူးပေမို့၊ အလှထူးပါဘိ
 မြမြဖူးရယ်တဲ့၊ ခိုင်ရွှေဝါ ။
 တကယ်တမ်းသာဖြင့်
 ဘယ်ပန်းသော် စံမတူဘု
 နန္ဒမူ ဖန်ဂူထိပ်မှာလ
 ပစ္စေကာ ချွေးတော်သိပ်ရတယ်
 အေးရိပ်ဆာယာ။
 တစ်နှစ်တွင် သည်တစ်လပေပ
 တစ်လတွင် တစ်ရက်ထဲ
 ခက်ခဲတဲ့ ရက်ဗုဒ္ဓာ
 ပွင့်ရှာကြ စုံမြိုင်တွင်း။
 မြူမင်းလွင် ထန်
 ကြူသင်း တာချိန်ယံမတော့
 ရွှေဝတ်ဆံ ငုံ့တံညှောက်ကယ်နှင့်
 ခါသကြိန် ဂိမှာန်ရောက်ပြန်တော့
 သိန်သရေ ထိန်ဝေလို့တောက်တဲ့ပြင်
 လမ်းတစ်လျှောက် သင်းပါဘိ
 ဆန်းသလောက် မလင်းနိုင်ဘု
 ပန်းပိတောက်မင်း။

ဦးကြော့

၁၉ ရာစု

ခက်ဆစ်အဖွင့်







- ၁။ ချွေးတော်သိပ် = အမောဖြေသည်။
- ၂။ ဂိမှာန် = နွေဥတု။
- ၃။ စုံ = တော။
- ၄။ ဆာယာ = အရိပ်။

- | | |
|----------------|--------------------------------------------------|
| ၅။ တာချိန်ယံ | = အတာကူးချိန်၊ နှစ်ကူးချိန်။ |
| ၆။ နန္ဒမူဖန်ဂူ | = ဟိမဝန္တာရှိ မဇ္ဈိသက နတ်ပန်းပင်ပေါက်ရာ လိုက်ဂူ။ |
| ၇။ ပစ္စေကာ | = ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားငယ်။ |
| ၈။ မလင်းနိုင် | = ပြောမပြနိုင်။ |
| ၉။ မင်းလွင် | = မြူခိုး။ |
| ၁၀။ မြိုင် | = တော။ |
| ၁၁။ ရက်ဗုဒ္ဓာ | = ကြံတောင့်ကြံခဲရက်မြတ်။ |
| ၁၂။ သိန်သရေ | = ကျက်သရေ။ |

အဓိကအချက်များ

- ◆ ပိတောက်ရွှေဝါကဗျာသည် စာဆို ဦးကြော့ရေးသားသော လေးချိုးကဗျာ အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။
- ◆ စာဆိုသည် နှစ်သစ်ကူးချိန် နွေအကူးတွင် ပွင့်ဖူးသော ပိတောက်ပန်း အကြောင်းကို တင်စားရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

-  ၁။ ပေးထားသောစကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
ဖူး၊ မြူ၊ သကြိန်၊ ထိန်၊ တောက်
-  ၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
ခက်ခဲ၊ တကယ်တမ်း၊ အေးရိပ်၊ ကြူသင်း၊ ရွှေဝတ်ဆံ
-  ၃။ စာဆိုက ပိတောက်ပန်း၏ တင့်တယ်လှပပုံကို မည်သို့ရေးဖွဲ့ထားသနည်း။
-  ၄။ ပန်းပိတောက်မင်းဟု အဘယ်ကြောင့်ခေါ်ဆိုထိုက်သနည်း။
-  ၅။ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သင်နှစ်သက်သည့် ပန်းအမည်ကို ဖော်ပြပါ။ ထိုပန်း၏ လှပတင့်တယ်ပုံကို ရေးသားစီကုံးပါ။
-  ၆။ ခါသကြိန်နှင့် ပန်းပိတောက် ဟူသောခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာတစ်မျက်နှာခန့် စီကုံးရေးသားပါ။

၅။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ (သုတရသ စကားပြေ)

မက္ခရာမင်းသားကြီး

မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် အမရပူရ ပထမမြို့တည် ဗဒုံမင်းတရားကြီးနှင့် ဒုတိယ မြောက်နန်း မိဖုရား သီရိမဟာရတနာ ဒေဝီတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၁၅၃ ခုနှစ်တွင် ဖွားမြင်တော်မူသော သားတော် ဖြစ်လေသည်။ ငယ်မည် မောင်ပျို၊ ဘွဲ့တော် မင်းရဲကျော်စွာဖြစ်၍ မက္ခရာမြို့၊ ဗန်ကျီ တိုက်များကို ကံကျွေးခံရသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၁၀ ပြည့်နှစ် သက်တော် ၅၇ နှစ်တွင် ကံတော်ကုန် သည်။ မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် ခမည်းတော်ဗဒုံမင်းတရားကြီး လက်ထက်တော်၌ပင် တိုင်းရေး ပြည်မတော်၌ပင် တိုင်းရေးပြည်မှုအစုစုတို့တွင် ပါဝင်ထမ်းရွက်သဖြင့် အဆင့်ဆင့်ချီးမြှင့်မြှောက် စားတော်မူခြင်း ခံရသည့်ပြင် တူတော်များဖြစ်သော ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက်၊ သာယာဝတီ မင်းလက်ထက်တို့၌လည်း ဦးရီးတော် မင်းသားကြီး ဌာနန္တရ၌ မင်းဧကရာဇ်နှင့်မင်းညီမင်းသား၊ မှူးမတ်သေနာပတိ၊ တိုင်းသားပြည်သူရှင်လူအပေါင်းတို့၏ ရိုသေလေးစားခြင်းကို ခံရပေသည်။ တစ်ပါးမင်းသားများနည်းတူ နန်းတော်အတွင်း အာဏာလူမှုများ၌ ပါဝင်မည်ဆိုသော် ပါဝင်ခွင့်ရှိ သော်လည်း မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် နိုင်ငံရေးအရှုပ်အထွေး အာဏာလူမှုများ၌ မပါမဝင်၊ နိုင်ငံတော်အကျိုး တိုင်းသူပြည်သားများအကျိုးသာ မျှော်ကိုးလျက် ကြီးပွားရာကြီးပွားကြောင်း တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်းတို့ကို ကြံဆောင်လေ့လာမှု၌သာလျှင် ပျော်ပိုက်သဖြင့် ထိုစဉ်က နိုင်ငံရေး အရှုပ်အထွေးများ၌ မင်းညီမင်းသား မှူးမတ်သေနာပတိတို့ ကပ်ငြိပါဝင် ယိမ်းယိုင် ပျက်စီးကြသော်လည်း မက္ခရာမင်းသားကြီးမူကား ထိုသို့သော အရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်တို့နှင့် လွတ်ကင်းလျက် ကံကုန်သည်အထိ မယိမ်းမယိုင် မြဲခိုင်တည်ငြိမ်ခဲ့လေသည်။

ဘကြီးတော်ဘုရားလက်ထက် ပထမအင်္ဂလိပ်မြန်မာစစ်၌ မြန်မာလူမျိုးတို့ အရေးမလှ ဆုံးရှုံးရ၍ ရန္တပိုရွာတွင် အညံ့ခံစားချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးချုပ်ဆိုပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်တို့အား စစ်လျော်ကြေးငွေ တစ်ကုဋေ ပေးလိုက်ရသည်တွင် မြန်မာ့နန်းတော် အင်းဝမြို့ရှိ အချို့အချို့သော မင်းညီမင်းသား မှူးမတ်သေနာပတိတို့မှာ အိပ်ပျော်နေရာမှ နိုးလာဘိသကဲ့သို့ ခေတ်သစ်ကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်တိုးနေသည်ကိုတွေ့ရလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတော်သို့အနောက်နိုင်ငံသားတို့ပေါက်ရောက် လာကြသည်မှာ ထိုခေတ်မှသာမဟုတ် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၃၀၀ ကျော် ၄၀၀ ကပင် ပေါက်ရောက် လာခဲ့ကြပေသည်။ သို့သော် ထိုခေတ်က အနောက်နိုင်ငံသားတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံသားတို့ထက် ထူးထူးကဲကဲ ပိုမိုတိုးတက်ခြင်း မရှိသေးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသားတို့က ဂရုမပြုကြချေ။ သို့သော် ဘကြီးတော်ဘုရား လက်ထက်လောက်တွင်မူကား အနောက်နိုင်ငံသားတို့မှာ ခေတ်သစ်ထဲသို့

ကောင်းကောင်းကြီးရောက်နေကြပြီဖြစ်၍ အစစအရာရာတွင် မယှဉ်နိုင်လောက်အောင် တိုးတက်နေသည်ကို တွေ့ကြရလေသည်။ ထိုအခါ မက္ခရာမင်းသားကြီးကဲ့သို့ အမြော်အမြင်ကြီးသော မြန်မာကြီးများက မြန်မာနိုင်ငံသားတို့မှာ ယခုနဖူးတွေ၊ ခူးတွေ၊ တွေ့နေကြရသော အနောက်နိုင်ငံသားတို့နှင့် ယှဉ်ယှဉ်လျှင် ခေတ်နောက်များစွာ ကျရောက်နေသည်။ အနောက်နိုင်ငံသားတို့နှင့် ပခုံးချင်းယှဉ်လျက် ခေတ်နှင့်ရင်ပေါင်တန်းမတက်နိုင်လျှင် ၎င်းတို့အတွက် မျှော်လင့်ဖွယ်မရှိ။ ရှေ့ရေးမကောင်း တစ်နေ့နေ့လွတ်လပ်ရေး လက်လွတ်လျက် သူတစ်ပါးခြေဖဝါးအောက်သို့ ရောက်ကြတော့မည့်အရေးကို မြင်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်သားတို့၏ တိုးတက်မှုကို ကြိုးပမ်းရှာကြံကြလေသည်။

ဤသို့ရှာကြံကြသူများတွင် မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် တပ်ဦးက ချီတက်သူဖြစ်လေသည်။ နန်းစံလျက်ရှိသော တူတော် သာယာဝတီမင်း၏ ယုံကြည်လေးစားခြင်းခံရသူ လွှတ်တော်မင်းသားကြီးတစ်ပါး ဖြစ်သဖြင့် မက္ခရာမင်းသားကြီးမှာ နိုင်ငံတော်အကျိုးကို သူတစ်ပါးထက် ပေါက်မြောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သော အခွင့်ရှိလေသည်။ ထိုသို့အခွင့်အရေးရှိသည်နှင့် လျော်စွာ ရန္တပုံစာချုပ်အရ အင်းဝနေပြည်တော်သို့ လာရောက်ကြသော အင်္ဂလိပ်အရေးပိုင်သံအရာရှိများ၊ စစ်ဗိုလ်များ၊ သာသနာပြုဆရာများ၊ ကုန်သည်များနှင့် တွေ့ဆုံနှီးနှောအရောတဝင်ပြု၍ အနောက်နိုင်ငံ၌ တိုးတက်နေသော ခေတ်သစ်ပညာ ဗဟုသုတများကို စုံစမ်းရှာမှီးလေသည်။ ဤသို့သောသူများတွင် အထူးသဖြင့် အင်းဝနေပြည်တော်သို့ တက်ရောက်၍ နန်းတော်အတွင်း ဝင်ထွက်ခစားနေသော အင်္ဂလိပ်ကုန်သည် အက်ဒဝပ်လိန်းဆိုသူနှင့် အထူးပင် သပ္ပာယ်ဖြစ်ပြီးလျှင် မက္ခရာမင်းသားကြီးအလိုရှိရာတို့ကို အက်ဒဝပ်လိန်းက နိုင်ငံခြားမှ ယူဆောင်ပေးလေ့ရှိလေသည်။ ဤသို့ အက်ဒဝပ်လိန်းယူဆောင်ပေးသော ပစ္စည်းများတွင် အနောက်နိုင်ငံခေတ်သစ်ပညာအတတ်စာပေဗဟုသုတများကို ကကြီး မှ အ အထိ စုပေါင်းပြုစုထားသော စွယ်စုံကျမ်းကြီး ပါဝင်လာရာ မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် ထိုကျမ်းကြီး၏ အကျိုးအာနိသင်များကို သိမြင်သဖြင့် ဤကျမ်းကြီးကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆို ရေးသား၍ ငါတို့အမျိုးသားတို့ လက်ထဲသို့ ထည့်ပေးရပါမူကား ခေတ်နောက်ကျ၍နေကြသော အမျိုးသားတို့သည် အနောက်နိုင်ငံသားတို့နှင့် တန်းတူ၊ ခေတ်နှင့်ရင်ပေါင်တန်းလိုက်နိုင်ကြလိမ့်မည်တကားဟု နှလုံးသွင်းလျက် ထိုကျမ်းကြီးကို လေ့လာကျက်စားနိုင်ရန် မိမိကိုယ်တိုင် အင်္ဂလိပ်စာကို သင်ယူပြီးလျှင် အက်ဒဝပ်လိန်း၏ အကူအညီဖြင့် ကောင်းနိုးရာရာ အခန်းအပိုဒ်များကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုရေးသားလေသည်။ သို့သော် အဆိုပါ စွယ်စုံကျမ်းကြီးမှာ အုပ်ရေ ၄၅ အထိ ရှိသည်ဖြစ်၍ နှစ်ပေါင်းများစွာ ပြန်ဆိုမှ ပြီးစီးမည်ဖြစ်ရာ ထိုအတောအတွင်း မြန်မာလူမျိုးတို့ အင်္ဂလိပ်စာတတ်မြောက်၍ ကိုယ်တိုင်လေ့လာနိုင်စိမ့်သောငှာ အက်ဒဝပ်လိန်းအား အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်ကို မြန်မာဘာသာသို့ဦးစွာပြန်ဆိုရေးသားစေ၍ မြန်မာပိုင်း

ကို မင်းသားကြီးကိုယ်တိုင် သေချာစေစပ်စွာ ပြင်ဆင်ပြီးလျှင် အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၈၄၁ ခုနှစ်တွင် ကာလကတ္တားမြို့ရှိသာသနာပြုစာပုံနှိပ်တိုက်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေစေလေသည်။ ဤ“အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်ကြီး” စီရင်ရေးသား ထုတ်ဝေခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို မကွရာမင်းသားကြီးကိုယ်တိုင် မြန်မာဘာသာဖြင့် စီရင်ရေးသားသော နိဒါန်း၌ “ဗဟုသုတကို အလိုရှိသော မြန်မာလူမျိုးတို့အား အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို မြန်မာဘာသာအားဖြင့် နားလည်သိမြင်ခြင်းအကျိုးငှာ မကွရာမင်းသားကြီးက သင်္ဘောကပ္ပိတံလျှင်ကို အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်ရှိသည်အတိုင်း မြန်မာဘာသာ မှန်ကန်အောင် ပြန်ဆိုပါ ဆို၍ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၉၅ ခု၊ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၈၃၃ ခုနှစ်စ၍ ပြန်ဆိုရေးသားသည်။ ပြန်ဆိုအပ်သော အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်သည်ကား အင်္ဂလိပ်အက္ခရာကို ဖတ်နိုင်ကာမျှသင်ပြီး၍ ရှေ့နောက်စကားကြည့်ရှုမှတ်သားပြီးလျှင် ထိုအဘိဓာန်စာကို အမှီပြု၍ အင်္ဂလိပ်ပညာစာ ၄၅ မှစ၍ အင်္ဂလိပ်စာတို့ကို မြန်မာဘာသာအားဖြင့် သိမြင်နားလည်နိုင်ရာရှိသည်။” ဟူ၍ ပြဆိုမှာကြားထား လေသည်။ မကွရာမင်းသားကြီးသည် မြန်မာအမျိုးသားတို့ ခေတ်သစ်ပညာ ဗဟုသုတတိုးတက်ရေး အတွက် ဤမျှကြိုးစားခဲ့သော်လည်း လက်မွန် ပထမ ကြံစည်ရသူဖြစ်သောကြောင့် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်သာ ပြီးမြောက်၍ ပညာစွယ်စုံကျမ်းကြီးကို ဘာသာပြန်ဆိုရေးသားခြင်းမူကား ပုဒ်ရေ အနည်းငယ်သာ စတင်ပြန်ဆိုနိုင်၍ အပြီးတိုင်ရောက် ပေါက်မြောက်အောင်မူကား မဆောင်ရွက်ခဲ့ နိုင်ချေ။ အဘိဓာန်ကြီးမှာမူ ဒီမိုင်းဆိုက်ကြီးဖြင့် ပုံနှိပ်၍ စာမျက်နှာ ၁ မှ ၄၆၈ အထိ အတော်ပင် ကျယ်ဝန်းလေသည်။ ဤမကွရာမင်းသားကြီး၏ လက်ရာစာအုပ်ကြီးကို ယခုတိုင် မျက်မြင်ထင်ရှား တွေ့ရပေသေးသည်။

၂၀ ရာစု

ဇေယျ

ဓက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ကံကျွေး = ထောက်ပံ့ပေးကမ်းသောပစ္စည်း၊ ရိက္ခာ။
- ၂။ ကြီးပွား = အခြေအနေတိုးတက်သော၊ ကောင်းစားသော။
- ၃။ တိုးတက် = ပွားများလာသည်။ စည်ပင်ထွန်းကားလာသည်။
- ၄။ ဒီမိုင်း = အလျား ၂၂၂ လက်မ အနံ ၁၇၂ လက်မရှိ စက္ကူအရွယ်။
- ၅။ ပေါက်ရောက် = နှံ့စပ်ဝင်ဆုံသည်။ ခရီးတွင်သည်။
- ၆။ မျှမတ် = ရှင်ဘုရင်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်။
- ၇။ လက်မွန် = ရှေးဦးရှေးဖျား။
- ၈။ လွှတ်တော် = ဘုရင်နှင့် ဝန်ကြီးများ တိုင်းပြည်ကိစ္စအဝဝကို တိုင်ပင် ဆောင်ရွက်ရာအဆောက်အအုံ။

- ၉။ သေနာပတိ = စစ်သူကြီး။
- ၁၀။ သပ္ပာယ် = သင့်လျော် လျောက်ပတ်ခြင်း။

အဓိကအချက်များ

- ◆ မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် အလောင်းတရားကြီး၏ မြေးတော်၊ ထီးနန်းမျိုးရိုးဖြစ်သည်။
- ◆ မင်းသားတစ်ပါးဖြစ်သော်လည်း တိုင်းပြည်ရေးကို စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးကိုသာ ရှေးရှုခဲ့သည်။
- ◆ မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် အနောက်နိုင်ငံသားများနှင့် နဖူးတွေ့ ဒူးတွေ့ ဆုံရသောကြောင့် အနောက်နိုင်ငံသားများနှင့် ပခုံးချင်းယှဉ်နိုင်အောင် မြန်မာနိုင်ငံသားတို့၏ တိုးတက်မှုကို ကြိုးပမ်းရှာကြံခဲ့သည်။
- ◆ နိုင်ငံတော်၏အကျိုးကို သူတစ်ပါးထက် ပေါက်မြောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်နိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။
- ◆ အနောက်နိုင်ငံခေတ်သစ်ပညာအတတ်၊ စာပေဗဟုသုတများကို ကကြီးမှ အ အထိ စုပေါင်းပြုစုထားသော စွယ်စုံကျမ်းကြီးကို ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်ကြီးကို ပြုစုခဲ့သူလည်းဖြစ်သည်။
- ◆ မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် မျိုးချစ်စိတ်ရှိသော မင်းသားတစ်ပါးဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။ အောက်ပါဝါကျများမှ ကွက်လပ်များ၌ သင့်လျော်သော နောက်ဆက်ကိုထည့်ပါ။
- (က) တစ်နေ့သ မိန်းမတစ်ယောက်။ သားငယ် ပိုက်ချီ နေအိမ် ထွက်သွားလေ၏။
 - (ခ) မောင်ဘ မောင်မြတို့ ညီအစ်ကိုဖြစ် တစ်ယောက် တစ်ယောက် ချစ်ခင် မရှိကြချေ။
 - (ဂ) အပြေးကောင်းပါ မောင်မောင် ခြေထောက်အနာရှိ အပြေးပြိုင်ပွဲ အနိုင် ရ ရှုံးသွားလေ၏။
 - (ဃ) မီးရထား ရန်ကုန် နံနက် ၄ နာရီခွဲထွက် ပြည် နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ဆိုက်ရောက်သည်။

(င) မိုးကြီးသော မြစ်ရေတိုးလာ အမေ လှေငယ် ဈေးသွားရ၏။



၂။ အောက်ပါစာပိုဒ်ကို အနှစ်ချုပ်ပေးပါ။

မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် ထိုကျမ်းကြီး၏ အကျိုးအာနိသင်ကို သိမြင်သဖြင့် ဤကျမ်းကြီးကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုရေးသား၍ ငါတို့သိမြင်သဖြင့် ဤကျမ်းကြီးကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုနောက်ကျ၍ နေကြသောအမျိုးသားတို့သည် အနောက်နိုင်ငံသားတို့နှင့် တန်းတူခေတ်နှင့် ရင်ပေါင်တန်းလိုက်နိုင်ကြလိမ့်မည်တကားဟု နှလုံးသွင်းလျက် ထိုကျမ်းကြီးကို လေ့လာကျက်စားနိုင်ရန် မိမိကိုယ်တိုင် အင်္ဂလိပ်စာကို သင်ယူပြီးလျှင် အက်ဒဝပ်လိန်း၏ အကူအညီဖြင့် ကောင်းနိုးရာရာ အခန်းအပိုဒ်များကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုရေးသားလေသည်။



၃။ မက္ခရာမင်းသားကြီး၏ မြန်မာအမျိုးသားတို့အပေါ်၌ ကျေးဇူးပြုသွားသော အချက်ကား အဘယ်နည်း။



၄။ မက္ခရာမင်းသားကြီးနှင့် အခြားသောမင်းညီမင်းသားတို့မတူပုံကို ရှင်းလင်းပြောပြပါ။



၅။ မက္ခရာမင်းသားကြီးအား အမြော်အမြင်ကြီးသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ဟု သင်အဘယ်ကြောင့်ဆိုနိုင်သနည်း။



၆။ မြန်မာအမျိုးသားတို့တိုးတက်ရေးအတွက် မက္ခရာမင်းသားကြီးသည် မည်သို့ကြိုးပမ်းခဲ့၍ မည်မျှလောက်အထိ အောင်မြင်ခဲ့ပါသနည်း။

၆။ လင်္ကာ (ကဗျာ)

ဘဝနှင့်အလှ

မြင်မြင်သမျှ
 ဤလောကတွင်၊ အလှတို့ဖြင့် ပြည့်တိ၏။
 မြင်မြင်သမျှ၊ ဤလောကဝယ်
 အလှတို့ဖြင့်၊ ခြယ်သဖြင့်လည်း
 မြင်ခွင့်ရှိမှ၊ မြင်စွမ်းရသည်
 အလှဟူငြား၊ မြင်သည်ထားဦး
 ခံစားသိတတ်၊ ခံယူတတ်မှ
 ကျိုးမြတ်ပီတိ၊ ရင်ဝယ်ငြိ၏။
 ဪ လူ့ဘုံလောကာ၊ ရခဲစွာကို
 ရလှာခဏ၊ တစ်ဘဝဝယ်
 အလှမမြင်၊ လှမမင်ဘဲ
 မြင်ရန်မဖွေ၊ ဖွေရန်မသိ
 ငါဖြစ်ဘိမူ၊ ငါ၏ဘဝ
 ထိုခဏသည်၊ မည်မျှရှုံးလိုက်လေမည်နည်း။

၂၀ရာစု

မောင်စွမ်းရည်

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ခံယူ = ကျလာသည်ကို ရယူသည်။ သဘောပေါက်ပြီး ယုံကြည်လက်ခံသည်။
- ၂။ ပီတိ = နှစ်သက်ခြင်း။
- ၃။ ဘဝ = အဖြစ်၊ ဖြစ်ခြင်း။
- ၄။ မမင် = မတွယ်တာ။ မစုံမက်။

အဓိကအချက်များ

- ◆ လောကကြီး၌မြင်တွေ့ရသမျှအရာတို့တွင် အလှတရားများရှိကြသည်။
- ◆ အလှတရားကို ရှုမြင်တတ်ရန်၊ တန်ဖိုးထားတတ်ရန် လိုအပ်သည်။
- ◆ ဘဝကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချတတ်လျှင် တန်ဖိုးဖြတ်၍ မရနိုင်ပါ။
- ◆ လောကသဘာဝ၊ အလှကို ရှုမြင်တတ်ရန်လိုအပ်သည်။
- ◆ ဘဝ၏ တစ်ခဏတွင် အလှတရားကိုမမြင်တတ်သူ၊ ရှာဖွေရန်မသိသူများသည် လူဖြစ်ရှုံးရပေလိမ့်မည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- 📖 ၁။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
ခြယ်သ၊ မြင်ခွင့်၊ ရင်ဝယ်၊ မည်မျှ၊ လူဘုံ
- 🔍 ၂။ ပေးထားသောစကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
မြင်၊ စွမ်း၊ ခံစား၊ ခွင့်၊ ခဏ
- 🌟 ၃။ အောက်တွင်ပေးထားသောစာပိုဒ်မှ ကာရန်တူစကားလုံးများကိုရှာဖွေပါ။ မည်သည့် ကာရန်စနစ်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားကြောင်းရှင်းပြပါ။
“မြင်မြင်သမျှ၊ ဤလောကဝယ်
အလှတို့ဖြင့်၊ ခြယ်သဖြင့်လည်း
မြင်ခွင့်ရှိမှ၊ မြင်စွမ်းရသည်
အလှဟူငြား၊ မြင်သည်ထားဦး”
- 💡 ၄။ ဘဝနှင့်အလှ ကဗျာကိုဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် မည်သို့ခံစားရသနည်း။ ဆွေးနွေးတင်ပြပါ။
- 🌟 ၅။ ဘဝနှင့်အလှကဗျာဖွဲ့ဆိုမှုမှရရှိသည့်သင်ခန်းစာကို မိမိနားလည်သလို သုံးသပ်ပြပါ။
- 💡 ၆။ မိမိဘဝတွင် အလှတရားများကို မြင်အောင်ကြည့်တတ်ရမည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

သားတရားပြဿနာဖြင့် စုံစမ်းခန်း

သားတရားဟူသည်ကား တစ်နေ့သ၌ မိန်းမတစ်ယောက်သည် မိမိသားငယ်ကို ပိုက်ခိုက်လျက် ရေချိုးအံ့သောငှာ မဟော်သဓာသုခမိန် စီရင်သော ရေကန်သို့လာလတ်၍ ထိုရေကန်၌ သားငယ်ကို ရေချိုးပြီးသော် မိမိရေချိုးအံ့သောငှာ သားငယ်ကို အဝတ်ပေါ်၌ သိပ်ထားပြီးလျှင် ရေကန်နားသို့ ဆင်းသက်လေ၏။ ထိုအခါ ဘီလူးမတစ်ယောက်သည် ထိုသူငယ်ကိုမြင်လျှင် စားချင်သောစိတ်ရှိသဖြင့် မိန်းမအသွင်ဖန်ဆင်းလျက် လာလတ်၍ “အဆွေမ၊ ဤသူငယ်သည် ချစ်ဖွယ်သနားဖွယ်ရှိ၏။ သင့်သားပေလော” ဟု မေး၏။ သူငယ်အမိလည်း “အဆွေမ၊ ကျွန်ုပ်သားပင်တည်း” ဟုဆိုလတ်သော် ဘီလူးမသည် ထိုသူငယ်ကိုချီ၍ “နို့တိုက်စမ်းပါရစေ” ဟု ဆို၏။ သူငယ်အမိလည်း သဘောရိုးထင်၍ “တိုက်ပါတော့” ဟုဆိုလျှင် ဘီလူးမသည် သူငယ်ကိုပိုက်၍ နို့တိုက်ယောင်အတန်ငယ်ရွှင်စေ၍ ဆောင်ယူပြေးလေ၏။ သူငယ်အမိလည်း “ငါ့သားကိုယူ၍ အဘယ်သို့ သွားမည်နည်း” ဟုလိုက်လျက် ဘီလူးမကို ကိုင်ဆွဲ၏။ ဘီလူးမသည်လည်း “သင့်သား အဘယ်မှာ ရှိသနည်း။ ဤသူငယ်ကား ငါ့သားတည်း” ဟုဆို၏။ ဤသို့ငြင်းခုံကြလျက် ဘုရားလောင်းကစားရာ ဇရပ်တံခါးဝသို့ရောက်ကြလေ၏။

ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် မေးမြန်းပြီးလျှင် ထိုမိန်းမနှစ်ယောက်ကို ခေါ်စေ၍ ရောက်သောအခါ “သင်တို့ အဘယ်ကြောင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြသနည်း” ဟုမေး၏။

ဘီလူးမသည် “အရှင်သား၊ ကျွန်ုပ်သားကို ကျွန်ုပ်ရင်၌ပိုက်ချီ၍ အလိုအလျောက် ခရီးသွားပါသည်။ ဤမိန်းမသည် ကျွန်ုပ်ကိုမျှ မသိမကျွမ်းဘဲလျက် သူ့သားကို ယူဘိသည်ဟု ယိုးစွပ်ခဲ့သည်” ဟုဆို၏။ သူငယ်အမိကလည်း “အရှင်သား၊ ထိုသို့မဟုတ်ပါ” ဟုဆို၍ အလုံးစုံဟုတ်တိုင်း ပြန်ကြားလေ၏။ ဘုရားလောင်းသည်စကားနှစ်ရပ်ကိုကြားပြီး၍ ထိုမိန်းမတို့အမူအရာလက္ခဏာကိုဆင်ခြင်လတ်သော် ဤမိန်းမကား မျက်တောင်လည်းမခတ်၊ မျက်ထောင့်လည်းနီ၏။ ရဲလည်းရဲရင့်၏။ ဘီလူးမတည်း။ ဤမိန်းမကား သူငယ်အမိတည်းဟု အဟုတ်အမှန်သိပြီး၍ “သင်တို့ငါ့အဆုံးအဖြတ်၌ တည်ကြအံ့လော့” ဟုမေး၏။ “အရှင်သား၊ တည်ပါမည်” ဟုနှစ်ဦးလုံးဝန်ခံကြလျှင် မဟော်သဓာသုခမိန်သည် မြေ၌ စည်းသားပြီးသော် စည်းပေါ်၌ ထိုသူငယ်ကိုသိပ်ထား၍ ဘီလူးမကို သူငယ်၏လက်တို့၌ သူငယ်၏အမိကို ခြေတို့၌ကိုင်စေပြီးလျှင် “သင်တို့နှစ်ယောက် လုကြကုန်။ လုနိုင်သောသူ သားရှင်ဖြစ်စေ” ဟု ဆို၏။ ထိုမိန်းမနှစ်ယောက်တို့လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်း လုကြလတ်သော် သူငယ်သည် အလွန်နာကျင်သည်ဖြစ်၍ သည်းစွာငိုလတ်လျှင် အမိသည် မိမိနှလုံးကွဲအံ့သကဲ့သို့

ပြင်းစွာပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍ သူငယ်ခြေမှလက်ကို လွှတ်ပြီးလျှင် ညှိုးငယ်စွာနေ၏။

ထိုအခါ မဟော်သဓာသုခမိန်သည် ပရိတ်သတ်အပေါင်းတို့အား “အချင်းတို့၊ သူငယ်တို့ကို မိခင်တည်း သာ၍ ချစ်သလော။ အမိမဟုတ်သောသူတည်းသာ၍ ချစ်သလော”ဟု မေး၏။ လူအပေါင်းတို့လည်း “အရှင့်သား၊ အမိသာလျှင် သားတို့၌လွန်စွာချစ်၏”ဟု ဆိုကြလတ်သော် ဘုရားလောင်းသည် “အချင်းတို့၊ ယခုသူငယ်ကို လုယူနိုင်သော မိန်းမတည်း ထိုသူငယ်၏ မိခင်လော၊ မလုနိုင်မှီ၌ နေသော မိန်းမတည်း ထိုသူငယ်၏ ငိုခင်လော။ သင်တို့ အသို့ထင်ကြသနည်း”ဟု မေး၏။ ပရိသတ်တို့သည် “အရှင့်သား၊ သူငယ်၏ နာကျင်ခြင်းဖြင့် သည်းမခံနိုင်၍ လွှတ်လိုက်သော မိန်းမသည်သာ သူငယ်၏မိခင်ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ထင်သည်” ဟုဆိုကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်း သည် “အချင်းတို့၊ ထိုသူငယ်ကို ခိုးယူသော မိန်းမကို သင်တို့သိကြကုန်၏လော”ဟု မေး၏။ “အရှင့်သား၊ ကျွန်ုပ်တို့မသိကြကုန်”ဟု ဆိုလတ်သော် “အချင်းတို့၊ ဤမိန်းမကား လူမဟုတ် ဘီလူးမ တည်း။ ဤသူငယ်ကို စားလို၍ ခိုးယူသည်”ဟု ဘုရားလောင်းဆို၏။ ပရိသတ်တို့လည်း “အရှင့်သား၊ အဘယ်ကြောင့်သိသနည်း”ဟု မေးကြလတ်လျှင် “အချင်းတို့၊ ဤသားခိုးမကို သင်တို့ရှုလော့။ မျက်တောင်လည်းမခတ်။ မျက်ထောင့်လည်းနီ၏။ သူငယ်၌သနားချစ်ခင်ခြင်းလည်း အလျဉ်းမရှိ။ ထိုသို့သောအကြောင်းတို့ကြောင့် ဘီလူးမဟု သိရသတည်း”ဟုဆို၏။ ဤသို့ပရိသတ်နှင့် ပြောဆိုပြီး လျှင် မဟော်သဓာသုခမိန်သည် ဘီလူးမကို “သင် အဘယ်သူနည်း မှန်တိုင်းပြောလော့”ဟုမေး၏။ ဘီလူးမသည် “အရှင့်သား၊ အကျွန်ုပ်ဘီလူးမပင်မှန်ပေ၏” ဟုဝန်ခံလတ်သော် “အဘယ်ကြောင့် ဤသူငယ်ကို အသင်ဖမ်းသနည်း”ဟုမေး၏။ ဘီလူးမလည်း “အရှင့်သား၊ ဤသူငယ်ကို အကျွန်ုပ် စားလို၍ ဖမ်းသည်”ဟုဆိုလတ်လျှင် ဘုရားလောင်းသည် “ဟယ် ဘီလူးမ၊ သင်သည် ရှေးသံသရာက မလိမ္မာမိုက်စွာသောအလျောက် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း အစရှိသောမကောင်းမှုကို ပြုကျင့်မိဖူး သောကြောင့် ယုတ်မာစွာသော ဤ ဘီလူး၊ ဖုတ်၊ ပြိတ္တာမျိုး၌ဖြစ်ရလျက် ထိတ်လန့်ခြင်းကိုမျှမရ၊ ယခုတစ်ဖန် မကောင်းမှုကို ပြုကျင့်ပြန်သည်ကား သင်၏အမိုက်သည် အလွန်အံ့ဩဖွယ်ရှိပေစွ” ဟုဆိုပြီးလျှင် ဘီလူးမအား နောင်ဤကဲ့သို့မကောင်းမှုကိုမပြုလေနှင့်ဟုငါးပါးသီလ၌တည်စေလျက် လွှတ်လိုက်၏။ သူငယ်အမိလည်း “အရှင့်သား၊ အကျွန်ုပ်မွေးသော အသက်သည် ဤသူငယ်တွင် မရှိပြီ။ အရှင့်သားပေးသော အသက်သာ ရှိတော့သည်”ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချီးမွမ်းပြီးလျှင် “အရှင့်သားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး အသက်တော်ရှည်စေသတည်း”ဟု ဆုတောင်း ဆုယူပြုလျက် သားငယ်ကို ပိုက်ချီ၍ မိမိအိမ်သို့ သွားလေသည်။ ဤသို့သော အခြင်းအရာကို လျှောက်စာတင်၍ အမတ်သည် မင်းကြီးအား လျှောက်ထားစေပြန်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း ရှေးနည်းအတူလျှင် သေနကအမတ်ကြီးနှင့် တိုင်ပင်၍ သေနကအမတ်ကြီး ဟန့်တားပြန်လျှင် စိတ်လျစ်လျူဖြစ်သဖြင့် စုံစမ်းလေဦးဟု အမတ်ထံသို့ စေလိုက်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်း၏ ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

မင်းပျံဆရာတော် ဦးဩဘာသ

၁၉ ရာစု

ခက်ဆစ်အဖွင့်


- ၁။ ပြိတ္တာ = အပါယ်လေးဘုံသား အပါအဝင် ချမ်းသာခြင်းကင်းသော တစ္ဆေ မှင်စာ၊ သရဲ ၊ ဘီလူးစသော နာနာဘာဝ သတ္တဝါ အမျိုးမျိုး။
- ၂။ ဖုတ် = မြေစောင့်ပြိတ္တာ၊ နာနာဘာဝကောင်။
- ၃။ မျက်ထောင့် = မျက်လုံး၏ထောင့်စွန်း။
- ၄။ ယိုးစွပ် = စွပ်စွဲသည်။
- ၅။ သည်း (စွာ) = ပြင်းထန်သည်။ လွန်ကဲသည်။
- ၆။ သုခမိန် = ပညာရှိ။
- ၇။ သံသရာ = အဖန်တလဲလဲကျင်လည်ရာဘဝဆက်၊ ဘဝစဉ်။
- ၈။ အာယုကပ် = သက်တမ်း။


အဓိကအချက်များ

- ◆ ကုန်းဘောင်ခေတ်စကားပြေ အရေးအသားကို လေ့လာနိုင်သည်။
- ◆ မိခင်မေတ္တာကို ခံစားနားလည်ရသည်။
- ◆ ဘုရားလောင်း၏ ဉာဏ်ပညာကြီးမားပုံနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းတို့သည် အတုယူ လေးစားဖွယ်ဖြစ်သည်။
- ◆ မိခင်အစစ်မေတ္တာနှင့် မိခင်အတု၏ မေတ္တာကွာခြားပုံကို သိရှိရမည်။


လေ့ကျင့်ခန်း


- 🔍 ၁။ ပေးထားသော စကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
ပိုက်ချီ ၊ စီရင်၊ ဆင်းသက်၊ ဖန်ဆင်း ၊ ဇရပ်

 ၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
 ငြင်းခုံ၊ အလျဉ်း၊ အဆုံးအဖြတ်၊ အံ့ဩ၊ ဟန့်တား

 ၃။ အောက်တွင် ပေးထားသော စကားလုံးများကို ဝါကျတွင် ဆီလျော်အောင်ဖြည့်ပြီး၊ မည်သည့်အလင်္ကာဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။
 ကောင်းချီးမင်္ဂလာ၊ နှလုံးကွဲအံ့သကဲ့သို့၊ မိန်းမအသွင်၊ ပြင်းစွာပင်ပန်း၊ ယိုးစွပ်

(က) သိကြားမင်းသည် ဖန်ဆင်းကာ လူ့ပြည်သို့ ဆင်းသက်သည်။
 (ခ) ဟုတ်မှန်သော စကားကိုဆိုခြင်းသည် ပင်ဖြစ်သည်။
 (ဂ) ဦးဘသည် သူ၏ပစ္စည်းပျောက်သောကြောင့် ဦးမျိုးကို သည်။
 (ဃ) သားပျောက်မိခင်သည် ဘီးလူးမကြောင့် လှသည်။
 (င) ဘွားဘွားသည် ဘိုးဘိုးကွယ်လွန်သွားသောကြောင့် စိတ်ပင်ပန်းနေပါသည်။

 ၄။ မိခင်နှင့် ဘီလူးမတို့၏ စိတ်နေသဘောထား ကွာခြားချက်တို့ကို စာရေးသူက မည်သို့ ရေးသားတင်ပြထားသနည်း။

 ၅။ မိခင်မေတ္တာကြီးမားပုံကို သင်တွေ့ကြုံဖူးသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြပြီး ဆွေးနွေးပါ။

၈။ ဆောင်းပါး (သုတရသ စကားပြေ)

အနာမခံလျှင် အသာမခံရ

ဒုက္ခဖြင့် ရင်နှီးမှုမှာသာ ဘဝတိုးတက်မှုရရှိနိုင်မည်ဆိုသော စကားကို လေးနက်စွာစဉ်းစားသင့်သည်။ မည်သည့်အောင်မြင်မှုမှာမဆို လုံ့လဝီရိယနှင့် အရင်းစိုက်ရသည်။ လုံ့လဝီရိယသည် မြန်မာလိုပြန်ဆိုလျှင် ဒုက္ခခံခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဒုက္ခမခံဘဲနှင့် မည်သို့မျှမအောင်မြင်နိုင်။ မတိုးတက်နိုင်ပေ။ ပါရမီရှင်ဆိုသည်မှာ “အပင်ပန်းအခဲနိုင်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်သည်” ဟု အင်္ဂလိပ်ပညာရှင်တစ်ဦးက ဆိုလေသည်။

ဒုက္ခဖြင့်ရင်းနှီးမှုရှိမှသာ လောကီအောင်မြင်မှုသာမက လောကုတ္တရာ အောင်မြင်မှုကိုလည်းရနိုင်သည်။ ဒုက္ခမခံဘဲသက်သာခိုနေလျှင် ဘဝ၌အချည်းနှီးသာဖြစ်စေသည်။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် သက်သောင့်သက်သာဘဝကို စွန့်ပစ်ပြီးလျှင် ဒုက္ခဖြင့်ရင်းနှီး၍ ထူးမြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရလေသည်။

“ကျုပ်တို့တော့ တစ်သက်လုံးစည်းစိမ်နဲ့နေလာရတော့ ဘာကိုဘာမျှမလုပ်တတ်ဘူး လုပ်စရာမှန်သမျှ အခြွေအရံတွေက လုပ်ပေးနေကြတာကိုး” ဟု ရှင်ဘုရင်သမီးမင်းသမီးကြီးတစ်ယောက်က ပြောပြဖူးလေသည်။ ကျွန်တော်လည်း ထိုမင်းသမီးကြီး၏ ဆင်းရဲသော အဖြစ်ကို ကြည့်ကာ သနားမိပါသည်။ အခြွေအရံနှင့်နေလျက် ရှိသမျှအလုပ်ဟူသရွေ့ကို သူတစ်ပါးကချည်း လုပ်ပေးနေသဖြင့် မိမိအဖို့ ဘာမျှမလုပ်ရတော့သည့်အဖြစ်မှာ တွေးကြည့်လျှင် သနားစရာဖြစ်တော့၏။ ဒုက္ခိတဘဝနှင့် မထူးတော့ပြီ။

ဒုက္ခသည် ဆူးနှင့်တူ၏။ ဆူးကို မကိုင်ရဲသလိုလိုနှင့်ကိုင်လျှင် စူးတတ်၏။ ရဲရဲကိုင်လျှင် မစူးတော့။ ဒုက္ခကို ရင်ဆိုင်တတ်မှ လူ့ဘဝ၌နေတတ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဒုက္ခကိုရင်မဆိုင်ရဲဘဲ မျက်နှာလွဲနေရုံနှင့် ဒုက္ခမှ ကင်းလွတ်မည်မဟုတ်ကြောင်းကို အထူးသတိပြုရပေမည်။ “လာမည့်ဘေးပြေးတွေ” ဆိုသော ကြွေးကြော်သံသည် လွန်ခဲ့သည့်အနှစ် ၃၀ ကျော်က တို့ဗမာအစည်းအရုံးဖွဲ့စည်း၍ အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ဆူပူကန့်ကွက်သော သခင်အမည်ခံ လူငယ်တစ်စုတို့၏ ကြွေးကြော်သံဖြစ်သည်။ လာမည့်ဘေးကို ပြေးတွေ့ဖို့မလိုပါ။ သို့သော် လာမည့်ဘေးကို ရှောင်ဖယ်၍ မရလျှင် မရမှန်းအသိအမှတ်ပြုပြီးနောက် ရင်ဆိုင်နိုင်အောင် ကြိုးစားရပေလိမ့်မည်။

ဒုက္ခကို ဝန်မလေးသည့်အဖြစ်ကို ရောက်စေသည်ကား စိတ်ဓာတ်အင်အားပင်ဖြစ်သည်။ စိတ်အင်အားထက်သန်နေလျှင် ဒုက္ခကို ဒုက္ခဟု မမှတ်ယူတော့ဘဲ ရဲရဲကြီးခံနိုင်ပေတော့သည်။ မိမိစိတ်ဝင်စားနေသော အလုပ်တစ်ခုကိုလုပ်ရလျှင် မည်မျှပင် ပင်ပန်းစေကာမူ ပင်ပန်းသည်ဟု မမှတ်။ စိတ်မဝင်စားသူအဖို့ ကြီးလှစွာသော ဒုက္ခဖြစ်သော်ငြားလည်း ထိုသူအဖို့ ပျော်စရာပင် ဖြစ်ချေသေး

၏။ ဥပမာ ဓာတုဗေဒပညာရပ်များတွင် သုတေသနလုပ်နေသော ပညာရှင်တို့သည် ဓာတ်သတ္တု တစ်ခုခုအကြောင်း သဘောတရားကိုရှာဖွေရာ၌ နေ့မှန်းမသိ ညမှန်းမသိ ကြိုးစားနေကြရသည်။ လူ့လောကသည် ဒုက္ခခံနိုင်သူများ၏ ကြိုးပမ်းချက်ကြောင့် တိုးတက်လျက်ရှိပေသည်။

ဒုက္ခသည် သစ္စာတရားတစ်ခုပေတည်း။ ဒုက္ခကိုလက်ခံခြင်းသည်ပင်လျှင် တရားရသည် မည်၏။ လူ့ဘဝ ဒုက္ခများကိုကြောက်၍ ရှောင်ပြေးခြင်းသည် မူမမှန်သော အလုပ်မျှသာဖြစ်သည်။ ဒုက္ခကိုရင်ဆိုင်၍ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းသာလျှင် မူမှန်သော အလုပ်ဖြစ်သည်။

လူ့ဘဝ၌ သုခဟူ၍ အစစ်မရှိ။ သုခတူ သုခယောင်များကိုသာ သုခဟုခေါ်ကာ ကျေနပ် နှစ်သိမ့်နေကြရသည်။ လောကုတ္တရာသုခသည် လူ့ဘဝနှင့်မသက်ဆိုင်။ လောကကိုလွန်သော သုခမျိုး ဖြစ်သဖြင့် ထိုသုခမျိုးကို လိုချင်ပါမူ လောကမှလွတ်မြောက်အောင် ကြိုးပမ်းရမည်သာဖြစ်သည်။

သုခမရှိလျှင် ဒုက္ခကိုသာ မျှော်ကိုးရမည်။ ဒုက္ခကိုသာဖက်၍ ဒုက္ခဖြင့်သာ ရင်းနှီးရပေလိမ့် မည်။ ထိုအချက်ကို အထူးသတိပြု၍ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီးလျှင် ဒုက္ခခံရမှာကို မကြောက်ဖို့စိတ်ထား၊ ဒုက္ခခံချင်သော ဆန္ဒ၊ ဒုက္ခကို အရင်းတည်၍ မိမိအကျိုး၊ အများအကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေရမည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်တို့ကို ထားရှိပါမူ လူ့ဘဝ၌လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပေမည်။

လောက၌ ကြီးပွားရေးရှေ့တန်းသို့ ရောက်နေသူတိုင်းသည် ဒုက္ခခံနိုင်သူတို့ပင်တည်း။ အကြီးအကျယ်ကိုမဆိုသေးပါ။ အသေးအနပ်ပင် ဆိုပါမည်။ တစ်တန်းတည်းနေ၍ သင်ကြား သူများထဲတွင် တစ်ဦးသောစာသင်သားသည် အများထက်ပိုမို၍ ကြိုးစားသောကြောင့် ထိပ်တန်းက အောင်သည်။ ခြွင်းချက်ကို သတိမမေ့ပါ။ အချို့မှာ အခြားသူများလောက် မကြိုးစားဘဲနှင့် အခြား သူတို့ထက် အမှတ်ပိုရသည်။ ထိုသူတို့ကို တော်သည်ဟုမခေါ်ချင်။ သူတို့၌ထက်မြက်သော ပင်ကို ဉာဏ်ရှိသဖြင့် ကြိုးစားလျှင် တော်သည်ထက် တော်ဖို့အကြောင်းရှိ၏။ မကြိုးစားသောကြောင့် တော်သင့်သလောက် မတော်ချေ။

ဒုက္ခမခံဘဲနှင့် အကျိုးကျေးဇူး ခံစားရသည်ဟူ၍ တကယ်တမ်းမရှိ။ အချောင်စားသာသည် ဆိုသော အဖိုးမတန်သော အကျိုးခံစားမှုကလေးမျိုးကို ရချင်ရမည်။ ဒုက္ခခံနိုင်သောသတ္တိကို မွေးမြူ ယူလျှင်ရနိုင်ပါသည်။ အကျင့်မျှသာဖြစ်သည်။ ယခုလုပ်နိုင်သည့်အလုပ် အချိန်ထက်နာရီဝက် ပိုလုပ် ရလျှင် ဝန်လေးလှမည်မဟုတ်။ နာရီဝက်ပို၍ လုပ်တတ်လာလျှင် တစ်နာရီပိုလုပ်ရန်လည်း ဝန်လေး တော့မည်မဆိုသာ။ မကြိုးစားဘဲ (ဒုက္ခမခံဘဲ) မည်သည့်ကိစ္စ၌မျှ မအောင်မြင်နိုင်။ အောင်မြင်မည် ဟု တကယ်တမ်းဆိုရသော အောင်မြင်မှုမျိုးကို မရနိုင်ဟုဆိုလိုပါသည်။ အချောင်လိုက်ပြီးလျှင် စားသာသည်ဟုဆိုကာ လုပ်ကိုင်နေသူတို့သည် အချောင်သမားလမ်းစဉ်အတိုင်း နောက်ဆုံးတွင် ပျက်စီးကျဆုံးရသည်။

တက်တိုး






ဧကဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ဒုက္ခ = ဆင်းရဲခြင်း။ စိတ်ပူပန်ခြင်း။
- ၂။ ပါရမီ = ဖြည့်ဆည်းအပ်သောဒါန၊ သီလစသည်။
- ၃။ လောက = သတ္တဝါ၊ တောတောင်ရေမြေ၊ ဖြစ်ပျက်မှုအားလုံး။
တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းအရာနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်။
- ၄။ လောကီ = လောကရေးရာ။
- ၅။ လောကုတ္တရာ = လောကမှလွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သောတရား။
- ၆။ လမ်းစဉ် = လိုက်နာရန် လမ်းညွှန်ချက်။ လေးစားလိုက်နာအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။
- ၇။ လုံ့လ = ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း။ ဝီရိယ။
- ၈။ သုခ = ချမ်းသာသော။ လွယ်ကူသော။
- ၉။ သုံးသပ် = လက်ဖြင့် အဖန်ဖန်ထိတွေ့ ပွတ်သပ်သည်။ သက်ဝင် ဆင်ခြင်သည်။
- ၁၀။ အချောင်လိုက် = သက်သာလွယ်ကူစွာ အကျိုးအမြတ်ရရန်ပြုသည်။
- ၁၁။ အချည်းအနီး = အကျိုးမရှိဘဲ။ အလဟဿ။
- ၁၂။ အခြွေအရံ = အနီးအပါးတွင်နေ၍ ပြုစုစောင့်ရှောက်သူများ။

အဓိကအချက်များ

- ♦ ဆင်းရဲဒုက္ခခံမှသာ ချမ်းသာသုခကိုရနိုင်သည်။ ဒုက္ခကိုအရင်းအနှီးပြုရသည်ဟူသော အချက်ကိုသိရသည်။
- ♦ ပါရမီရှင်တို့ကား ဝီရိယကြီးမားသူများသာဖြစ်ကြသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် လုံ့လဝီရိယ လွန်စွာကြီးမားတော်မူသောကြောင့် မဟာဝီရဟူသောအမည်ကိုရတော်မူသည်။
- ♦ ဒုက္ခခံခြင်းဟူသော ဝီရိယ၏အစွမ်းသတ္တိကို သိမှတ်ကြရသည်။ ဒုက္ခမခံဘဲ ချမ်းသာသုခ ဟူသမျှကိုမရနိုင်၊ ဒုက္ခခံမှသာ လောကီ၊ လောကုတ္တရာအကျိုးကျေးဇူးကို ရနိုင်သည်။
- ♦ ဝီရိယရှိသူမှသာ အောင်မြင်နိုင်သည်။ ဝီရိယ၏အကျိုးကျေးဇူး၊ ဝီရိယ၏အစွမ်းသတ္တိကို သိရခြင်းဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

-  ၁။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
 လူ့လောက၊ ကြိုးပမ်း၊ ဓာတ်သတ္တု၊ သူတေသန၊ ရှောင်ဖယ်
-  ၂။ ပါရမီရှင်ဆိုသည်မှာ အပင်ပန်းအခဲနှင့် ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင် ဤအဆိုမှန်ပါသလား။ ကျိုးကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။
-  ၃။ အနာမခံလျှင် အသာမစံရဟူသော စကား၏အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါ။
-  ၄။ လူ့ဘဝတွင် လူဖြစ်ကျိုးနပ်စေရန် မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်မျိုးထားရမည်နည်း။
-  ၅။ အချောင်လိုက်သောဝါဒသည် ကောင်းမွန်ပါသလား။ မည်သည့်နည်းဖြင့် စစ်မှန်သော အကျိုးတရားကိုခံစားထိုက်ပါသနည်း။ သာဓကဖြင့် ရှင်းပြပါ။

၉။ အိုင်ချင်း (ကဗျာ)

စိတ်နေမြင့်သူ

ချစ်တဲ့သူငယ်လေ . . .
 သူငယ်ချင်းကောင်း ယောက်မတို့လေ . . .
 ပန်ပါရလို ပန်ရလျှင်လဲ
 ပန်းများသခင်၊ ဂေါ်သင်္ဇင်ဟု
 ပင်ဆင့်ပေါက်သည်၊ ရွက်မြှောက်ရိုးတံမှသာတဲ့။
 လိမ်းပါရလို၊ လိမ်းရလျှင်လဲ
 ရွှေနှင့်နှိုင်းတူ၊ တောင်ငူနန္ဒင်း
 ငွေနှိုင်းချင်းသည်
 ဝင်းထိန်ထိန်ငယ်၊ အချိန်ခြောက်ကျပ်သားမှသာတဲ့။
 ကြင်ပါရလို၊ ကြင်ရလျှင်လဲ
 ရေမြေသခင်၊ အရှင်စက်ရင်း
 ရွှေတိုက်တော်မှာ၊ စာရင်းသွင်းသည်
 ခြင်းခြင်းတောက်တဲ့လူမှသာတဲ့။
 အပျိုဖြူငယ်ကကျွမ်း၊ မယ်လွမ်းလှတယ်လေး။

၁၇ ရာစု

အမည်မသိစာဆို







ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ခြင်းခြင်းတောက် = ရဲရဲတောက်။
- ၂။ ဂေါ်သင်္ဇင် = ပင်ဆင့်ပေါက်သည့် သင်္ဇင်နှင့်တူသောပန်း။
- ၃။ ငွေနှိုင်းချင်း = ပစ္စည်းအလေးချိန်နှင့် ဆတူငွေပေး၍ ဝယ်ရသော။
- ၄။ စက်ရင်း = ခြေတော်ရင်း။
- ၅။ ပင်ဆင့်ပေါက် = အပင်ချင်းဆင့်၍ ပေါက်သည်။
- ၆။ ရွက်မြှောက် = အရွက်ထောင်သော။
- ၇။ ရွှေတိုက်တော် = မြန်မာဘုရင်လက်ထက် ရွှေငွေဘဏ္ဍာနှင့် နန်းစဉ်မှတ်တမ်း၊ စစ်တမ်း၊ မော်ကွန်း စသည် ဖိန်းသိမ်းထားရှိရာ အဆောက်အအုံ။

အဓိကအချက်များ

- ♦ အိုင်ချင်းဆိုသည်မှာ အသံကိုအောင်အောင်မြင်မြင် ပီပီသသနှင့် ထင်ရှားပေါ်လွင်အောင် သီဆိုသည့် ရှေးသီချင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျေးလက်သဘာဝကို ရေးဖွဲ့ထားသည်။
- ♦ ကဗျာပါ မယ်ကလေးသည် သူ၏ခံစားချက်နှင့် လိုချင်သောဆန္ဒကို အခြားသူများသိအောင် ရေးဖွဲ့ထားသော ကဗျာဖြစ်ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။  ပေးထားသောစကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
သခင်၊ နှိုင်းတူ၊ နန္ဒင်း၊ ကြင်၊ ဝင်းထိန်
- ၂။  အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
သူငယ်ချင်း၊ ပန်း၊ လိမ်း၊ ရိုးတံ၊ လွမ်း
- ၃။  အောက်တွင်ပေးထားသောစကားလုံးများကိုဝါကျတွင် ဆီလျော်အောင်ဖြည့်ပြီးမည်သည့် အလင်္ကာဖြစ်ကြောင်း ဝိုက်ကွင်းတွင်ဖော်ပြပါ။
ပန်းများသခင်ဂေါ်သဇင်၊ ပင်ဆင့်ပေါက်၊ ရွှေနှင့်နှိုင်းတူ၊ တောင်ငူနန္ဒင်း၊ ဝင်းထိန်ထိန်
(က) ပိတောက်ပန်း၏ အရောင်မှာ ---- ရလောက်အောင် ဝါဝင်းနေပါသည်။
(ခ) သဇင်ပန်းလေးများသည် ---- ဟု ခေါ်ရလောက်အောင် တော်ဝင်ပန်းဖြစ်ပါသည်။
(ဂ) တောတောင်တွင်းရှိ သစ်ခွပန်းကလေးများသည် ---- အပင်များဖြစ်ပါသည်။
(ဃ) လသာသောညများတွင် လမင်းကြီးသည် ကောင်းကင်ယံ၌ ---- ဖြစ်နေသည်။
(င) မေမေသည် ဆေးဖော်ရန် ---- ကို ဈေးမှဝယ်လာသည်။
- ၄။  စိတ်နေမြင့်သူကဗျာကို လေ့လာပြီး သင်မည်သည့်ပန်းကို နှစ်သက်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။
- ၅။  စိတ်နေမြင့်သူကဗျာမှ စိတ်နေမြင့်သူလေး၏ သဘောထားကို သင်၏အမြင်ဖြင့်ရေးသားပါ။
- ၆။  စိတ်နေမြင့်သူကဗျာ ရေးဖွဲ့နည်းအတိုင်း သင်ဖြစ်ချင်သော ဆန္ဒကိုထုတ်ဖော်သည့် ကဗျာ တစ်ပုဒ်ရေးသားပါ။

ပုဂံမြို့ဟောင်းနှင့်ကျွန်တော်

ပုဂံမြို့ဟောင်းတွင် ကြည်ညိုစရာ၊ ကြည်နူးစရာ များပါပေသည်။ ကြည်ညိုစရာဆိုသည်မှာ သပ္ပာယ်လှသော ရှေးဟောင်းဘုရားစေတီများဖြစ်၍ ကြည်နူးစရာဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသစ်တည်ခဲ့သော ရှေးခေတ်ပုဂံသားတို့ဖြစ်သည်။ ကြည်ညိုစရာကိုဖူး၍ ကြည်နူးစရာကို တွေးရသည်မှာ ဖူး၍ တွေး၍ ကုန်နိုင်ပါတော့မည်လားဟု ကျွန်တော်အောက်မေ့မိသည်။

ပုဂံမြို့ဟောင်းသို့ ကျွန်တော်တို့ တစ်လောက ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ရောက်ခဲ့သော ရာသီသည် သီတင်းကျွတ်အကုန်၊ တန်ဆောင်မုန်းအကူး ဆောင်းဦးရာသီဖြစ်သည်။ ပုဂံမြို့ဟောင်းသို့ ကျွန်တော်နောက်တစ်ခေါက် အလည်လာလျှင် ထိုရာသီမျိုးတွင် လာချင်သည်။

ထိုရာသီသည် ပုဂံကောင်းကင်၌တိမ်တောင်တိမ်လိပ်တို့ မြူးချင်တိုင်းမြူးနေသော ရာသီဖြစ်လေသည်။ ထိုရာသီတွင် တိမ်တောင်တိမ်လိပ်တို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ ရွှေစည်းခုံကို ဦးတိုက်နေတတ်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အာနန္ဒာ၏ ချရားသီးအနီးတွင် လဲလျောင်းနေတတ်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သဗ္ဗညု၏အထွတ်တွင် တွဲလွဲခိုနေတတ်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဓမ္မရံကြီး၏ နောက်တွင် တပိတပိုင်း ပေါ်နေတတ်ကြသည်။ ထိုအခါ ပုဂံမြို့ဟောင်းသည် ပန်းချီဗိမာန်နှင့်ပင် တူလေတော့သည်။

ကျွန်တော်တို့ပုဂံမြို့ဟောင်းသို့ ရောက်ပုံသည် မန္တလေးမြို့မှတစ်ဆင့် ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းမှ စုန်၍ ရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပုဂံမြို့ဟောင်းသို့ နောက်တစ်ခေါက် အလည်လာလျှင်လည်း ထိုရောက်ပုံအတိုင်းပင် ရောက်ချင်သည်။ မန္တလေးမှစုန်လာလျှင် ပုဂံမြို့ဟောင်းသို့ ရောက်ခါနီး၌ မြစ်ညာ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှနေ၍ ပုဂံမြို့ဟောင်းကို ပက်ပင်းပါမြင်ရမည်ဟု ထင်မိသည်။ သို့ရာတွင် ညောင်ဦးနတ်သမီး ကမ်းပါးဖွေးဖွေးကို သာမြင်ရသည်။ ညောင်ဦးမြို့၌သင်္ဘောကပ်၍ ကျွန်တော်တို့သည် မြို့သို့တက်၍၊ ထို့နောက်မြို့ကိုဖြတ်၍၊ ထို့နောက် မြို့စွန်သို့ရောက်သောအခါမှာမှ ပုဂံမြို့ဟောင်းကို ပက်ပင်းပါမြင်ရသည်။ ပက်ပင်းပါမြင်ရသောအရာကို ပက်ပင်းပါမမြင်ရဘဲ တစ်ကွေ့ကျော်ပြီးမှသာ မြင်ရသော တစ်ကွေ့ကျော်ဘွားခနဲ မြင်အရသာမျိုးကို ခံစားလိုက်ရသည်။

တစ်ဖန် ပုဂံမြို့ဟောင်းကို မမြင်ရခင် ညောင်ဦးနတ်သမီး ကမ်းပါးဖွေးဖွေးကို ကြိုတင်မြင်ရခြင်းကို ကျွန်တော်သဘောကျသည်။ ကမ်းပါးသည် စောက်သည်။ အောက်တွင် ဧရာဝတီရှိ၍ အထက်တွင် အချွန်သုံးခုရှိသည်။ ပုဂံခေတ် ပန်းရံပျံတို့သည် ဘုရားစေတီ တည်သောအခါ ဘုရားပန်းတင်ခုံတွင် စိန်တောင်ထည့်လေ့ရှိကြသည်။ စိန်တောင်ဆိုသည်မှာ ပန်းတင်ခုံကို လှစေ

သည်။ ညောင်ဦးနတ်သမီး ကမ်းပါးရှိ အချွန်သုံးခုသည် ပုဂံမြို့ဟောင်း၏ စိန်တောင်ဖြစ်နိုင်သည်။

ပုဂံမြို့ဟောင်းသို့သွားသူများသည် အနည်းဆုံးရွှေစည်းခုံနှင့် အာနန္ဒာတို့သို့ ရောက်တတ်ကြသည်ဟု ပြောကြသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ထိုဘုရားနှစ်ဆူသို့ မရောက်လျှင် မဖြစ်နိုင်။ ရောက်ကြရမည်သာ။

ရွှေစည်းခုံစေတီတော်ကို မည်သည့်မုခ်ဘက်က ဝင်၍ ဖူးလျှင် ကောင်းမည်နည်းဟု ကျွန်တော်ချိန်ကြည့်သည်။ ညောင်ဦးမြို့တွင်းရှိ အရှေ့မုခ်ဘက်မှ ဝင်ရလျှင် ကောင်းမည်လော။ ညောင်ဦးမြို့ပြင်ရှိ ပုဂံမြို့သွားလမ်း နံပါးတောင်မုခ်ဘက်မှ ဝင်ရလျှင်ကောင်းမည်လော။ ကျွန်တော်သည် တောင်မုခ်ဘက်မှသာ ဝင်ချင်သည်။ တောင်မုခ်ဘက်မှဝင်လျှင် မုခ်ဦးခြင်္သေ့ရုပ် နှစ်ခုကို ရှင်းရှင်းမြင်ရမည်။ စေတီ၏ ပုံတော်ကို ရှင်းရှင်းဖူးရမည်။ မုခ်ဦးခြင်္သေ့ရုပ်နှစ်ခုသည် ပြည့်ဖြိုးသည်ဟု ထင်ရသည်။ ခွန်အားကြီးသည်ဟု ထင်ရသည်။ စေတီ၏ ပုံတော်သည် ကြံ့ခိုင်သည်ဟု ထင်ရသည်။ ထက်မြက်သည်ဟု ထင်ရသည်။ ကျွန်တော်မှာ တက်ကြွအားရခြင်းဖြစ်မိသည်။

မြန်မာတို့တည်လေ့ရှိသော စေတီတွင် အများအားဖြင့် အခြေ၌ပန်းတင်ခုံထည့်သည်။ ထို့နောက် ခေါင်းလောင်းပုံ သို့တည်းမဟုတ် သပိတ်မှောက်ပုံ ထည့်သည်။ ထို့နောက် ခေါင်းလောင်းဖောင်းရစ် ထည့်သည်။ ထို့နောက် ကြာမှောက်၊ ရွဲ၊ ကြာလန်တို့ထည့်သည်။ ထို့နောက် ချရားသီး သို့မဟုတ် ငှက်ပျောဖူးထည့်သည်။ ထို့နောက် ထီး၊ ငှက်မြတ်နား၊ စိန်ဖူးတို့ထည့်သည်။ ထိုအရာတို့သည် စေတီတိုင်းရှိ မြန်မာဗိသုကာအင်္ဂါများဖြစ်သည်။ ထိုအင်္ဂါများကို အချိုးကျထည့်၍ စေတီတည်နိုင်လျှင် စေတီတိုင်း သပ္ပာယ်ရမြဲ ဖြစ်သည်။

ရွှေစည်းခုံစေတီတော်သည် သပ္ပာယ်လှပါပေသည်။ ကျွန်တော်သည် ရွှေစည်းခုံကိုကြည့်ညှိနေရာမှ ရွှေစည်းခုံ သပ္ပာယ်ပုံကို ဆင်ခြင်နေမိသည်။ ရွှေစည်းခုံ၏ သပ္ပာယ်ပုံသည် ရွှေတိဂုံ၏ သပ္ပာယ်ပုံနှင့် မတူပါတကား။ ယှဉ်ကြည့်လေလေ မတူလေလေပါတကား။ ဤသို့လျှင် ကျွန်တော် တွေးမိလာသည်။

ရွှေတိဂုံ၏ ပုံတော်သည် ပြေပြစ်သည်။ နွဲ့နောင်းသည်။ စိတ်ချမ်းမြေ့ဖွယ်ဖြစ်သည်။ ရွှေတိဂုံကို မွမ်းမံတည်ဆောက်သောခေတ်သည် အကြေအရပ်တွင် စစ်မက်မရှိသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ တိုင်းသူပြည်သားတို့ စိတ်အေးလက်အေးနေကြရသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ ယခုခေတ် ဉာဏ်တော်နီးပါးအထိ ဦးဆောင်၍ မွမ်းမံတည်ဆောက်ကြသော သူတို့သည်ဟံသာဝတီ မင်းဗညားကျန်းနှင့် ဟံသာဝတီထီးနန်းကိုစွန့်ပြီးနောက် ဟံသာဝတီနေပြည်မှ ဒဂုံကျေးသို့ ကြွလာ၍ တရားဘာဝနာနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာနေလိုသော ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုဖြစ်ကြသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကို ထိုသို့သော ခေတ်တွင် ထိုသို့သောမင်းတို့က မွမ်းမံပြုပြင်တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရွှေတိဂုံ၏ ပုံတော် ပြေပြစ်ခြင်း၊ နွဲ့နောင်းခြင်း၊ စိတ်ချမ်းမြေ့ဖွယ်ဖြစ်ခြင်းတို့သည် ထိုခေတ်

၏ သဘောသဘာဝကိုလည်းကောင်း၊ ထိုတိုင်းသူပြည်သားတို့၏ သဘောကို လည်းကောင်း၊ ထိုမင်း၏ သဘောကိုလည်းကောင်း၊ မလွန်ဆန်နိုင်သော ပန်းရံပျံတို့၏ လက်ရာကြောင့်ဟုဆိုနိုင်သည်။

စင်စစ်ရွှေတိဂုံသည် ဗိသုကာပညာတွင် အယဉ်အနုသဘောဖြင့် သပ္ပာယ်၍ ရွှေစည်းခုံသည် အခွဲအသန့်သဘောဖြင့် သပ္ပာယ်သည်ဟု မဆိုကောင်း ဆိုကောင်း ဆိုလိုက်ချင်ပါတော့သည်။

ရွှေစည်းခုံကို ရှင်အရဟံနှင့်အနော်ရထာမင်းကြီးတို့ ဦးဆောင်၍ ပုဂံသားတို့က ဝိုင်းတည်ကြသည်။ ထို့နောက် ကျန်စစ်သားမင်းက ဆက်တည်သည်။ ထိုမင်းနှစ်ပါးလက်ထက်မှစ၍ နိုင်ငံတော်နယ်နိမိတ်သည် ပုဂံဒေသမှ ယခုခေတ်ပြည်ထောင်စုဒေသနီးပါးအထိ ကျယ်ဝန်းလာသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သည် ပထမအကြိမ် တစ်နိုင်ငံလုံး၏ မြတ်နိုးစုံမက်ခြင်းကို အညီအညွတ်ခံယူရရှိလာသည်။ တိုင်းသူပြည်သားတို့သည် နိုင်ငံရေး၊ သာသနာရေး၊ စိတ်ဓာတ်တက်ကြွနေသူများဖြစ်သည်။ မင်းနှစ်ပါးသည် နုပျိုထက်မြက်သူများဖြစ်၍ နိုင်ငံတွင် ကိုယ်နှုတ်နှလုံး တစ်ပြေးညီညာအောင် ဆောင်ရွက်နေသူများဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မုခ်ဦး ခြင်္သေ့ရုပ်ပြည့်ဖိုးခြင်း၊ ခွန်အားကြီးခြင်းတို့သည် ထိုခေတ်၏ သဘောကိုလည်းကောင်း၊ ထိုတိုင်းသူပြည်သားတို့၏ သဘောကိုလည်းကောင်း၊ ထိုမင်းနှစ်ပါးတို့၏ သဘောကိုလည်းကောင်း မလွန်ဆန်နိုင်သော ပန်းရံပျံတို့၏ လက်ရာကြောင့်ဟုဆိုနိုင်သည်။ ရွှေစည်းခုံစေတီ၏ ပုံတော်ကြံ့ခိုင်ခြင်း၊ ထက်မြက်ခြင်း၊ တက်ကြွအားရဖွယ်ဖြစ်ခြင်းတို့သည်လည်း ထိုသို့သော ပန်းရံပျံတို့၏လက်ရာကြောင့်ဟူ၍ပင် ဆိုနိုင်သည်။

ရွှေစည်းခုံတွင် ထိုသို့ဖူး၍ ထိုသို့တွေးနေရသည်မှာ ကောင်းလှပါ၏။ သို့ရာတွင် နေနည်းသွားမည်။ ကျန်စစ်မင်းကြီးတည်တော်မူသော အာနန္ဒာဘုရားသို့ သွားလိုက်ချင်သေးသည်။ ကျန်စစ်မင်းကြီး လက်ထက်တွင် ငရမန်သူပုန်ကိုအောင်မြင်ပြီးသည်မှစ၍ နိုင်ငံရေး၌လည်း ရန်ပြေကုန်ကြပြီ။ တိုင်းပြည်သည် ငြိမ်းချမ်းရေးမှတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးသို့ ချီတက်နေပြီ။ ကျန်စစ်မင်းကြီးဆိုသည်မှာလည်း သတ္တိ ဗျတ္တိရှိသူဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံငြိမ်းချမ်းမှုကိုလိုလားသူဖြစ်သည်။ နိုင်ငံကို မျှတစွာအုပ်ချုပ်လိုသူဖြစ်သည်။ အတင့်အတယ်အဖွယ်အရာကို ကြိုက်သူဖြစ်သည်။ အာနန္ဒာတွင် ထိုခေတ်သဘော၊ ထိုမင်း၏သဘောတို့ကို ကောက်ယူနိုင်လေသည်။

ရွှေစည်းခုံကို ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းပါး၌တည်ထားသည်။ ရွှေစည်းခုံကို အညာအကြေ အဝေးအလံအရပ်မှ ဖူးမြင်နိုင်သည်။ ရွှေစည်းခုံခြေတော်ရင်း အရပ်လေးမျက်နှာ၌ခြင်္သေ့ရုပ်နှစ်ရုပ်စီ အစောင့်ထားသည်။ ရွှေစည်းခုံသည် နိုင်ငံအင်အားကိုပြထားသည်နှင့်ပင်တူသည်။ ရဲလျှင်ထွက်ခဲ့ကြဟော့ဟု ကြုံးဝါးနေသည်နှင့် တူလေသည်။ အာနန္ဒာကို ပုဂံမြို့အတွင်းပိုင်း၌ တည်ထားသည်။ အာနန္ဒာကိုပုဂံမြို့သို့ချဉ်းကပ်လာသောအခါမှာမှဖူးမြင်နိုင်သည်။ တံတိုင်းရံ၍ တံတိုင်းလေးမျက်နှာတွင် တံတိုင်းမုခ်ပြာသားတစ်ဆောင်စီ ဆောက်ထားသည်။ တံတိုင်းအတွင်းတွင် ဂူဘုရား သို့မဟုတ်

တန်ဆောင်းမ ဟူ၍ရှိသည်။ တန်ဆောင်းမ၏ လေးမျက်နှာတွင် အာရုံခံမုခ်ထွက် (မဏ္ဍပ်) လေးခု ရှိသည်။ တန်ဆောင်းမ၏အထက်တွင် ပစ္စယာအဆင့်ဆင့်တင်၍ စေတီပေါက်ထားသည်။ အာနန္ဒာ သည် နိုင်ငံတော်ငြိမ်းချမ်းတည်တံ့နေမှု၊ မျှတမှု၊ အတင့်အတယ်အဖွယ်အရာရှိမှုတို့ကို ခင်းကျင်း ထားသည်နှင့် တူသည်။ ချစ်သားတို့ လာလှည့်ကုန်၊ စားလှည့်ကုန်ဟု မြူခေါ် နေသည်နှင့်ပင် တူလေ သည်။

အာနန္ဒာတန်ဆောင်းမအတွင်းသို့ ဝင်ကြဦးစို့၊ ဝင်လျှင် အရှေ့ဘက် တံတိုင်းမုခ်ပြာသာဒ် မှသာ ကျွန်တော်တို့ဝင်လိုသည်။ တောင်ဘက်၊ မြောက်ဘက်၊ အနောက်ဘက် တံတိုင်းမုခ် ပြာသာဒ် တစ်ခုခုမှဝင်လျှင် ကျွန်တော်၏ဝင်ခြင်းသည် ရှေးပုဂံသားတို့၏ ဝင်ခြင်းနှင့်တူမည်မထင်။ ရှေးခေတ်ပုဂံသားတို့ ခံစားရမည်ဖြစ်သော ဘုရားဖူးအရသာမျိုးကို ခံစားရမည်မထင်။ တောင် ဘက်၊ မြောက်ဘက်၊ အနောက်ဘက်တို့တွင် တံတိုင်းမုခ်ပြာသာဒ်နှင့် တန်ဆောင်းမ၏ အာရုံခံမုခ် ထွက်တို့အကြား ရင်ပြင်ကွက်လပ်ဟူ၍ မရှိတော့ချေ။ မျက်မှောက်ခေတ် တိုက်စောင်းတန်း နတ်လမ်း များက ဝင်၍ကွယ်နေကြလေပြီ။ အရှေ့ဘက် တစ်ခုတည်းသာလျှင် ပုဂံခေတ်မှာကဲ့သို့ ရင်ပြင် ကွက်လပ်ကျန်နေသေးသည်။ ထို့ကြောင့် အရှေ့ဘက်တံတိုင်းမုခ် ပြာသာဒ်မှသာ ကျွန်တော် ဝင်လိုခြင်းဖြစ်လေသည်။

အာနန္ဒာကို တည်စဉ်က ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် အာနန္ဒာဘုရားဖူးကို တံတိုင်းမုခ် ပြာသာဒ်တစ်ခုခုတွင် တစ်အောင့်မျှနေနားစေလိုဟန်တူသည်။ ထို့နောက်မှ တန်ဆောင်းမအထက် ၌ပေါက်ထားသောစေတီတော်ကို မော်ဖူးစေလိုဟန် တူသည်။ ထို့ကြောင့် တံတိုင်းမုခ်ပြာသာဒ်၏ မျက်နှာတူရူ၌ရင်ပြင်ကွက်လပ်ကို ချန်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ထိုဘုရားဖူးသည် တန်ဆောင်းမ ၏အရှေ့ဘက်မျက်နှာရှိ အာရုံခံမုခ်ထွက်၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်နိုင်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် စေတီအထွတ်အထိပ်သို့ရောက်နိုင်သည်။ ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် အာနန္ဒာကိုတည်စဉ်က ထိုသို့ ပင် အလိုရှိတော်မူခဲ့ဟန် တူသည်။ ပုဂံခေတ် ပန်းရံပျံတို့ကလည်း မင်းကြီးအလိုရှိတော်မူခဲ့သည့် အတိုင်းပင် မိမိတို့၏ ဉာဏ်စွမ်းလက်စွမ်းကို ပြခဲ့ဟန်တူသည်။

ထို့နောက် အာနန္ဒာဘုရားဖူးသည် တံတိုင်းမုခ်ပြာသာဒ်မှခွာ၍ တန်ဆောင်းမအတွင်းသို့ ဝင်ဖူးရန်ရှိလေသည်။ တန်ဆောင်းမအတွင်းတွင် အရှေ့အနောက်တောင်မြောက် လေးမျက်နှာ၌ မတ်ရပ်ဆင်းတုတော်တစ်ဆူကို တည်ထားလေသည်။ ဤတွင်လည်း ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် ထို ဘုရားဖူးကို မတ်ရပ်ဆင်းတုတော်ဆီသို့ ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်းရောက်စေ၍ မတ်ရပ်ဆင်းတုတော် ခြေရင်း၌ မာန်ကိုလျှော့ချ စေလိုဟန် တူလေသည်။ ရတနာသုံးပါးသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ၊ မှီခိုရာ၊ လဲလျောင်းရာ ဖြစ်ပေသည် တကားဟူသော သဒ္ဓါတရားကို ပွားစေလိုဟန်တူသည်။ ထို့ကြောင့် အာရုံခံမုခ်ပြာသာဒ်၏ မျက်နှာကြက်ကို အပြန်မပြုဘဲ ဥကင်သဖွယ် ဝဲဘက်ယာဘက်တို့ကို နိမ့်လျှော

ပြုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခါ မျက်နှာကြက်ခေါင်ကြောင်းသည် ပြတ်သားထင်ရှား၍ မုခ်ဝမှ အတွင်းဘက်သို့တန်းလျက် ဝင်သွားသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ထိုခေါင်ကြောင်းသည် မတ်ရပ်ဆင်းတုတော် ၏ မျက်နှာတူရူသို့ ညွှန်ပြနေဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်လာသည်။

ထိုခေါင်ကြောင်းသည် အာနန္ဒာဘုရားဖူး၏ မျက်စိကိုချူရန် ဖြစ်သည်။ ချူမိလျှင် ထိုမျက်စိ ကို မတ်ရပ်ဆင်းတုတော်၏ မျက်နှာတော်ဆီသို့ ပို့ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ထိုမျက်စိသည် မျက်နှာတော်သို့ ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက်ရောက်နိုင်သည်။ ရောက်လျှင် အသို့ဖြစ်မည်နည်း။ မျက်နှာ တော်တူရူတွင် အလင်းပေါက်ဖောက်ထားပြီးသည်ဖြစ်ရာ ထိုဘုရားဖူးသည် ဝန်းကျင်ဝိုးဝါးတွင် မျက်နှာတော် အဝင်းအလဲ့ကိုမြင်နိုင်သည်။ တစ်ဖန် မတ်ရပ်ဆင်းတုတော်ကို တစ်ဆယ့်ရှစ်တောင် အမြင့်တည်ထားသည်ဖြစ်ရာ ထိုဘုရားဖူးသည် ခြေတော်ရင်းတွင် ကိုယ်တော်၏ အကဲအမိုးကို မြင်နိုင်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ထိုဘုရားဖူး၌မာန်လျှော့ခြင်း၊ သဒ္ဓါခြင်း တို့ကိုဖြစ်စေသည်။ ကျန်စစ်သား မင်းကြီးသည် အာနန္ဒာကိုတည်စဉ်က ထိုသို့ပင် အလိုရှိတော်မူဟန် တူသည်။ ပုဂံခေတ် ပန်းရံခေတ် တို့ကလည်း မင်းကြီးအလိုရှိတော်မူသည့် အတိုင်းပင် မိမိတို့၏ ဉာဏ်စွမ်းလက်စွမ်းတို့ကို ပြခဲ့ဟန် တူလေသည်။

ကျွန်တော်သည် အာနန္ဒာအရှေ့မျက်နှာ တံတိုင်းမုခ်ပြာသာဒ်မှသာ ဝင်လိုသည့်အတိုင်း ဝင်ခဲ့သည်။ ဖူးခဲ့သည်။ ရှေးပုဂံခေတ် အာနန္ဒာဘုရားဖူးတို့ကိုလည်း အောက်မေ့သတိရခဲ့သည်။ ကျွန်တော်သည် အာနန္ဒာမှ သရပါမြို့ဟောင်းတံခါးသို့ ပြေးလိုက်ချင်သေးသည်။ ထိုမှ ဘူးဘုရား သို့ ကူးလိုက်ချင်သေးသည်။ ထိုမှ ပိဋကတ်တိုက်သို့ ပြန်လာချင်သေးသည်။ ထိုမှ ရွှေဂူကြီး၊ သဗ္ဗညု နတ်လှောင်ကျောင်း၊ ပုထိုးသားများ၊ ကန်တော့ပလ္လင်တို့သို့ ခုန်လိုက်ချင်သေးသည်။ ထိုမှ မင်္ဂလာ စေတီ၊ မန္တဟာ၊ ဓမ္မရံကြီး၊ စူဠာမဏိ၊ ထီးလိုမင်းလို၊ ဥပါလိသိမ်တို့ကို လွှားလိုက်ချင်သေးသည်။ ထိုမှ အပါယ်ရတနာ၊ နဂါးရုံ၊ လောကနန္ဒာတို့ကို ပျံလိုက်ချင်သေးသည်။ နန္ဒပညာတွင် ပန်းချီကို ကြည့်လိုက်ချင်သေးသည်။ နန်းဘုရားတွင် ပန်းတမော့ကို ကြည့်လိုက်ချင်သေးသည်။ ရွှေဖက်လိပ်၊ ငွေဖက်လိပ်တွင် ဖတ်မြေစဉ်ကွင်းတို့ကို ကြည့်လိုက်ချင်သေးသည်။ မြစေတီ၌ ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာ ကို ဖတ်လိုက်ချင်သေးသည်။ တစ်ခေါက်တည်းတွင် ကျွန်တော် လောဘကြီးလွန်းနေပြီ။

ပုဂံကိုသိချင်လျှင် တစ်ခေါက်နှင့်လည်းမပြီးနိုင်၊ နှစ်ခေါက်နှင့်လည်းမပြီးနိုင် အခေါက် ခေါက် အခါခါနှင့်မှပြီးနိုင်မည်။ ကျွန်တော်တို့၏ ဘိုးဘွားများသည် တစ်ခါတစ်ခေတ်ကသော် နိုင်ငံ ထူထောင်ရေး၌ အလွန်စိတ်ထက်သန်ခဲ့ကြပါပေသည်။ သာသနာပွင့်လင်းရေး အလွန်စိတ်ထက်သန် ခဲ့ကြပါပေသည်။ နောင်လာနောက်သားတို့အကျိုးအတွက် အလွန်အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြပေသည်။ ကျောက်အုတ်မြေအုတ်တို့ဖြင့်ပြီးသော အထုကြီး အထည်ကြီးတို့ကို ကိုင်တတ်ကြပါပေသည်။ ကျွန်တော်သည် ဤသို့မြည်တမ်းလျက်သာ သာဓုခေါ်၍ ပုဂံမြို့ဟောင်းမှခွာခဲ့သည်။

ပုဂံမြို့ဟောင်းမှ အပြန်တွင် ညောင်ဦးကိုဖြတ်သွားရသည်။ ညောင်ဦးကိုဖြတ်သွားရသည့် အတူတူ ဆပဒစေတီသို့ ဝင်ဖူးသွားချင်လာပြန်သည်။ နောက်တစ်ခေါက်မှာမှ ဖူးလျှင်လည်းဖြစ်ပါ ၏။ သို့ရာတွင် ဆပဒသည် ညောင်ဦးဈေး တောင်ဘက် မဝေးလှသော အရပ်၌ရှိသည်ဖြစ်ရာ သွား၍ဖူးနိုင်လျှင် ကောင်းပါသည်။

ဆပဒစေတီသည် ဆပဒမထေရ် တည်ထားကိုးကွယ်သော စေတီဖြစ်သည်။ ဆပဒမထေရ် သည် ပုသိမ်ဇာတိဖြစ်သည်။ သီဟိုဠ်သို့ သာမဏေဘဝနှင့် ပါသွားသည်။ သီဟိုဠ်၌ သယံကံပြု၍ ပဉ္စင်းခံသည်။ သီဟိုဠ်၌ ဆယ်ဝါခန့် စာသင်သည်။ ထို့နောက် ပုသိမ်သို့ပြန်လာသည်။ ထို့နောက် ပုဂံသို့တက်လာ သီတင်းသုံးသည်။ ဆပဒမထေရ်သည် ပိဋကတ်ဆောင်နိုင်သူဖြစ်သည်။ နောင်အခါ ပုဂံတွင် သာသနာဂိုဏ်းသစ်ထောင်သည်။ ဂိုဏ်းသစ်ထောင်လိုသဖြင့် ဆပဒစေတီကိုတည်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆပဒစေတီ၏ ပုံတော်သည် သီဟိုဠ်ပုံဖြစ်လာသည်ဟု ထင်မိလေသည်။

ဆပဒစေတီကို ကျွန်တော်ဖူးရသောအခါ ဖူးရင်းပင် ရှေးပုဂံခေတ်က မြန်မာနိုင်ငံတို့၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး အမူအရာတို့ကို အံ့ဩမဆုံး ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ပုသိမ်ကျေးက နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် နေပြည်တော် ပုဂံတွင် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်လာနိုင်ပါပေသည်။ ပုဂံသာသနာအားကြီးရာ ဒေသ တွင် သီဟိုဠ်ဂိုဏ်းသစ်ကို ထောင်ရဲပါပေသည်။ ဆပဒစေတီ ကြည်လင်ပြတ်သားခြင်းသည် ထို အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်တန်ရာသည်။ တစ်ဖန် ထိုထက်အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည်ကား နေပြည်တော် ပုဂံက နိုင်ငံသားများကလည်း ပုသိမ်ကျေးက နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို လက်ခံတတ် ကြပါပေသည်။ ဂိုဏ်းသစ်ထောင်မှုကို ကြည်သာတတ်ကြပါပေသည်။ လှေကားနှင့် မုခ်နှင့် ဆပဒ စေတီ သာသာယာယာရှိခြင်းသည် ထိုအကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်တန်ရာသည်။

ကျွန်တော်သည် ဆပဒစေတီကို ဖူးမြော်ပြီးသည့်နောက် ရှေးပုဂံခေတ်က မြန်မာနိုင်ငံသား တို့သည် နိုင်ငံသားစိတ်မွေးတတ်ကြပေသည်တကား။ ပြုရဲသောသတ္တိ ရှိကြပေသည်တကား။ အကြည်အသာခွင့်ပေးတတ်သော စေတနာမြတ် ထားတတ်ကြပါပေသည်တကားဟု မြည်တမ်း၍ ညောင်ဦးမှ ခွာခဲ့ပါသတည်း။

စော်ဂျီ

၂၀ ရာစု

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ကြာမှောက် = စေတီတွင် ရွဲနှင့်ငှက်ပျောဖူးအကြားရှိ မှောက်ထားသော ကြာပုံအစိတ်အပိုင်း။
- ၂။ ကြာလန် = စေတီတွင် ရွဲနှင့် ဖောင်းရစ်ကြားရှိ လှန်ထားသော ကြာပုံ အစိတ်အပိုင်း။

1-9 Myanmar F3(B)

မြန်မာစာ

နဝမတန်း




- ၃။ ကြေးပိုင်း
 - ၄။ ခေါင်းလောင်း
 - ၅။ ငှက်ပျောဖူး
 - ၆။ ငှက်မြတ်နား
 - ၇။ စိန်တောင်
 - ၈။ စိန်ဖူး
 - ၉။ ဆင်းတု
 - ၁၀။ တပိတပိုင်း
 - ၁၁။ တစ်လောက
 - ၁၂။ တံတိုင်း
 - ၁၃။ တန်ဆောင်း
 - ၁၄။ တိမ်တောင်တိမ်လိပ်
 - ၁၅။ ထီး
 - ၁၆။ နံပါး
 - ၁၇။ နတ်လှောင်ကျောင်း
 - ၁၈။ နယ်နိမိတ်
 - ၁၉။ ပက်ပင်းပါ
 - ၂၀။ ပန်းချီ
- = ကြေးနောင်များကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ဆွဲချည်ထားသော တူရိယာ။
 - = ကြေးငွေစသည်ဖြင့် သွန်းလုပ်ထားသည့် လုံးပတ်ဝန်း၍ အဝကားသော တီးခတ်ရာပစ္စည်း။ အခေါင်းတွင်းရှိ အဆန်ကိုခတ်လှုပ်၍ အသံမြည်စေသော ခွက်ပုံသတ္တုကိရိယာ။
 - = စေတီနှင့်ပြာသာဒ်တွင် ထီးအောက်၌ရှိသည့် ငှက်ပျောဖူးသဏ္ဍာန်အစိတ်အပိုင်း။
 - = ဘုရား၊ စေတီ၊ ကျောင်းပြာသာဒ်တို့၏ ထီးအထွတ်တွင် ကြက်လျှာ သဏ္ဍာန်အဆင်တန်ဆာ။
 - = ကျောင်း၊ ဇရပ်၊ မောက်ရူ၊ မောက်တိုစသည်တို့တွင် သစ်ရွက်များထောင်နေသကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားသော အပြောက်အမွမ်း။
 - = ထီးတော်၏အထက် စေတီထိပ်ဖျားရှိ အဖူးသဏ္ဍာန်အစိတ်အပိုင်း။
 - = မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်ပွားတော်။
 - = တစ်စိတ်တစ်ဒေသ။
 - = မကြာသေးမီအချိန်က။
 - = အုတ်၊ ကျောက်စသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ခြံဝင်းအကာအရံ။
 - = ဘုရားအာရုံပြုရန်၊ ဝတ်ပြုရန် စေတီပုထိုးအနီးအပါးတွင် ရှိသော အဆောက်အအုံ။
 - = တောင်ကဲ့သို့ထိုးမတ်နေသော၊ တိမ်နှင့်အလိပ်လိပ်ဖြစ်နေသော တိမ်များ။
 - = စေတီအထွတ် စသည်တွင် စိုက်ဆောက်သော ထီးပုံအဆင်တန်ဆာ။
 - = ဘေးဘက်ကပ်လျက်။
 - = သဗ္ဗညုဘုရားကြီးနောက်ဘက် ဗိဿနိုးနတ်စသည့် ဟိန္ဒူဘုရားတို့ စုပေါင်းတည်ရာဂူဘုရား။
 - = နယ်မြေအပိုင်းအခြား။ နယ်ခြား။ နယ်စပ်။
 - = တိုက်ရိုက်တည့်တိုး၊ တည့်တည့်တန်းတန်း။
 - = ရုပ်ပုံရေးခြယ်သော အတတ်ပညာ။

- ၂၁။ ပြာသာဒ် = ဘုံအဆင့်ဆင့်နှင့် ထုပိကာတင်သော အဆောက်အအုံ။
- ၂၂။ ဖုတ်မြေစဉ်ကွင်း = မီးဖုတ် စဉ်သုတ်ထားသည့် အုတ်ခွက်။
- ၂၃။ ဖြတ်ထိုးဉာဏ် = အကြောင်းရှိလျှင် ရုတ်တရက် ပေါ်ပေါက်လာသည့်ဉာဏ်။
- ၂၄။ ဝိမာန် = မွန်မြတ်သော အဆောက်အအုံ။
- ၂၅။ မုခ် = ဂူဘုရား။ လိုဏ်စသည်၏ မျက်နှာဝ။ အပေါက်။
- ၂၆။ မုခ်ဦး = ဝင်လမ်း၊ ထွက်လမ်း၏ ဆင်ယင်မွမ်းမံထားသောထိပ်ဝ။
- ၂၇။ မျက်စိကိုချူ = ကြည့်လိုစိတ်ဖြစ်သည်။
- ၂၈။ မြစ်ညာ = မြစ်၏ အထက်ပိုင်းအရပ်။
- ၂၉။ ရင်ပြင် = ဘုရားစေတီ၊ နန်းတော်စသည်၏ ဝန်းကျင်ကျယ်ပြန့်သော နေရာ။
- ၃၀။ ရွဲ = အရောင်တောက်ပသော ကျောက်မျက်ရတနာ။ အရောင် လှုပ်ရှားတောက်ပသော အတွင်း၌ပြဒါးခံထားသော ပါးလွှာ သည့်ဖန်လုံး။
- ၃၁။ လဲလျောင်း = အလျားလိုက်သွယ်တန်းနေသည်။
- ၃၂။ လက်စွမ်း = တစ်စုံတစ်ဦး၏ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အရည်အချင်း။
- ၃၃။ သပ္ပာယ် = သင့်လျော်လျောက်ပတ်ခြင်း။
- ၃၄။ အတွင်းဘက် = မြို့၏ အလယ်ကျကျ။
- ၃၅။ အထွတ် = အမြင့်ဆုံး။ စေတီ၊ ပုထိုး၊ ပြာသာဒ် စသည်၏ ထိပ်ဖူး။
- ၃၆။ အာရုံ = စိတ်၏မေ့လျော့ရာ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အတွေ့။
- ၃၇။ ဥကင် = အထွတ်အမြတ်အရာ။
- ၃၈။ ဦးတိုက် = ရိုသေလေးမြတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခြေကို ဦးထိပ်ဖြင့်ထိ၍ ရှိခိုးသည်။ ထိပ်ချင်း ထိသည်၊ ဆုံသည်။

အဓိကအချက်များ

- ♦ ပုဂံမြို့ဟောင်းတွင် ပုဂံခေတ်အခါက တည်ထားခဲ့သော သာသနိက အဆောက်အအုံများ ဖူးမြော်၍ မကုန်နိုင်အောင်ရှိသည်။
- ♦ ဧရာဝတီမြစ်ကမ်း၏ ရေပြင်ဖွေးဖွေးနှင့်အတူ ညောင်ဦးမြို့၏ နတ်သမီးကမ်းပါးဟု တင်စားရသည့် ကမ်းပါးစောက်နှင့်အတူ စုလစ်မွန်းချွန်တို့ဖြင့် သာယာလှသော ဘုရားစေတီတို့မှာ ပုဂံမြို့၏ ကျက်သရေတစ်ခု ဖြစ်သည်။
- ♦ ပုဂံဘုရားများအနက် ရွှေစည်းခုံ၊ အာနန္ဒာ၊ ဓမ္မရံကြီး၊ ဣန္ဒာမဏိ၊ အပါယ်ရတနာ စသော ဘုရားများ၏အကြောင်းကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်သိရသည်။
- ♦ အနော်ရထာမင်းနှင့် ရှင်အရဟံတို့၏ စွမ်းဆောင်ချက်သည် အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော သမိုင်းအမွေအနှစ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။
- ♦ ပုဂံဘုရားများသည် တစ်ခါဖူးမြော်ပြီးပါက အကြိမ်ကြိမ်ဖူးမြော်ချင်စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။
- ♦ ပုဂံသားတို့၏ ကြီးမြတ်သော စိတ်ဓာတ်နှင့် နိုင်ငံသားကောင်းပီသသော အတွေးအခေါ်တို့သည် လေးစားဂုဏ်ယူဖွယ်ကောင်းသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။  ပေးထားသော စကားလုံးတို့၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
ကြေးဝိုင်း၊ တံတိုင်း၊ ဦးတိုက်၊ လက်စွမ်း၊ ပက်ပင်း
- ၂။  အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
မွမ်းမံ၊ ဉာဏ်စွမ်း၊ သတ္တိ၊ တိမ်တောင်၊ အကြည်အသာ
- ၃။  ပုဂံဘုရားများသို့ သွားရောက်ဖူးမြော်ခဲ့သော စာဆို၏အတွေးအကြံများကို ဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် ဆွေးနွေးပါ။



၄။ ပုဂံဒေသတစ်ဝိုက်ရှိ ဘုရားစေတီတို့၏ အကြောင်းကို စာဆိုကမည်သို့ ရေးသားတင်ပြခဲ့သနည်း။ သာဓကဖြင့်ဖြေဆိုပါ။



၅။ ခရီးသွားရခြင်းသည် လူတို့၏စိတ်ကို ကြည်နူးစေသလို ဗဟုသုတလည်းရစေသည်ဟု သောအဆိုကို ကျိုးကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။



၆။ စာဆိုသည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်နှင့် ရွှေစည်းခုံစေတီတော်ကို မည်သို့နှိုင်းယှဉ်ပြထားသနည်း။

၁၁။ တောင်ရိုးမနုကျေးလက်တေး (ကဗျာ)

မောင်မလုပ်န

မောင် ။ ။ စပါးထောင်းကူ၊ လူလိုဝူးရော။
 မယ် ။ ။ မောင် မထောင်းန၊ ခါးညောင်းတတ်လယ်
 မယ် ထောင်းမယ်။
 စပါးပလာလဲ၊ မောင်မပလာန
 ခါးနာတတ်လယ်၊ မယ်ပလာမယ်။
 လက်ဝါးနု သွေးဥတတ်လယ်။
 ထမန်းစားလဲ၊ မောင်မစားန
 အံ့ယားတတ်လယ်၊ မယ်စားမယ်။

၁၉ ရာစု

အမည်မသိစာဆို

ကော်ဆစ်အဖွင့်

- | | |
|-----------------|--------------------|
| ၁။ ထမန်း | = ထမင်း။ |
| ၂။ န | = နဲ့။ နှင့်။ |
| ၃။ ပလာ | = (ဆန်)ပြာသည်။ |
| ၄။ မောင်မစားန | = မောင်မစားနှင့်။ |
| ၅။ မောင်မပလာန | = မောင် မပြာနှင့်။ |
| ၆။ လူလိုဝူးရော | = လူမလိုဘူးလား။ |
| ၇။ အံ့ယားတတ်လယ် | = ပါးစပ်ယားတတ်တယ်။ |

အဓိကအချက်များ

- ◆ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းရှိ တောင်တန်းများတွင် နေထိုင်ကြသော ဓနုလူမျိုးများ၏ ကျေးလက်တေး သီချင်းဖြစ်သည်။
- ◆ ကျေးလက်ဒေသများတွင် စိုက်ပျိုးရရှိလာသော စပါးများကို ဆန်အဖြစ် ချက်ပြုတ်စားသောက် နိုင်ရန် မောင်းဆုံတွင်ထည့်ပြီး ထောင်းကြပါသည်။
- ◆ စပါးထောင်းကြသောအခါ ကျေးလက်နေ လူပျိုအပျိုလေးများ စုဖွဲ့ပြီး တစ်ယောက်တစ်လှည့် ထောင်းတတ်ကြသည်။
- ◆ စပါးထောင်းရင်း တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ကျီစယ်စကားများ ပြောကြသကဲ့သို့ စောင်းချိတ်ပြီး တေးသီချင်းများကိုလည်း ဆိုတတ်ကြသည့် တောင်ရိုးဓနုတို့၏ ကျေးလက်သဘာဝ တေးသီချင်းဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- 📖 ၁။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
ထောင်း၊ လက်ဝါး၊ ခါးနာ၊ စပါး၊ ညောင်း
- 💡 ၂။ မောင်းထောင်းနေသူအပျိုကလေးက အကူအညီပေးရန်လာသောလူပျိုလေးကိုမည်သို့ပြန် ပြောပါသနည်း။
- 💬 ၃။ မောင်မလုပ်န ကဗျာကို ဖတ်ရှုလေ့လာ၍ သင့်ခံစားမှု၊ အတွေးအမြင်များကို တင်ပြ ဆွေးနွေးပါ။
- 💬 ၄။ မောင်မလုပ်န ကဗျာကို စာဆိုသည် မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ဟု ထင်ပါ သနည်း။ ရှင်းပြဆွေးနွေးပါ။
- 💬 ၅။ သင်သိသော၊ ကြားဖူးသော တိုင်းရင်းသားကျေးလက်တေးသီချင်းတစ်ပုဒ်ကို တင်ပြပါ။

မြန်မာ့ရိုးရာလယ်လုပ်ငန်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူဦးရေ ၂၄ သန်းကျော်ရှိသည့်အနက် လယ်ယာကိုင်ကျွန်းကို လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြသော တောင်သူလယ်သမားများနှင့် ယင်းတောင်သူလယ်သမားများကို မှီခိုနေသူများမှာ ၁၅ သန်းကျော် ပါဝင်နေပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားတွေ အများဆုံးစိုက်ပျိုးကြသည်မှာ စပါး၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ ဝါတို့ပင်ဖြစ်သည်။ တောင်သူလယ်သမားကြီးများ၏ လုပ်အားပေးမှုကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့တိုင်းပြည်တွင် စားနပ်ရိက္ခာပြဿနာဟူ၍လည်း လုံးဝမပေါ်ခဲ့ဖူးပါ။ ပြည်တွင်းစားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရုံမျှမက ပြည်ပကိုပင် ထုတ်ရောင်းနိုင်သည့်အတွက် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာပြဿနာကိုလည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဤသည်တို့မှာ တောင်သူလယ်သမားကြီးများ၏ ကျေးဇူးကြောင့်ဖြစ်ပါ၏။ ထို့နောက် စီးပွားရေးဘက်ကနေကြည့်မည်ဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထွက်ကုန်တန်ဖိုးရာနှုန်း ၈၀ ကျော်သည် ဆန်နှင့် ဆန်ထွက်ပစ္စည်းတွေကရသည်ဟု သိရပြန်ပါသည်။ ဤအချက်တွေကို ထောက်လျှင် တောင်သူလယ်သမားများသည် စားနပ်ရိက္ခာဘက်မှာရော စီးပွားရေးဘက်မှာပါ ကျေးဇူးပြုနေကြသည်မှာ ထင်ရှားလှပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားကြီးများ ကျေးဇူးပြုကြသည်မှာ ဤမျှသာလောဟု မေးလျှင် ဤမျှသာမဟုတ်ပါ။ အခြားကျေးဇူးပြုခြင်းများလည်း ရှိပါသေးသည်ဟု ဖြေဆိုရပါမည်။ တောင်သူလယ်သမားကြီးများ ကျေးဇူးပြုထားမှုတွေ အများအပြားရှိသည့်အနက် ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် မြန်မာဘာသာစကားကို ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ကျေးဇူးပြုထားသည်ဆိုသော အကြောင်းကို ဘာသာစကားရှုထောင့်မှနေပြီး ဖော်ပြလိုပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားများသည် လယ်ယာကိုင်ကျွန်းအလုပ်ကို အတော်ပင်ခင်မင်တွယ်တာကြပါ၏။ နှစ်သက်မြတ်နိုးကြပါ၏။ မလွဲမရှောင်သာသော အချိန်အခါမျိုးမှတစ်ပါး လယ်ယာကိုင်ကျွန်းကိုသာ လုပ်ကိုင်လိုကြပါ၏။ လယ်ယာကိုင်ကျွန်းလုပ်ငန်းကလွဲ၍ အခြားလုပ်ငန်းကို လုပ်လည်းမလုပ်တတ်၊ လုပ်လည်းမလုပ်လိုကြပါ။ အိမ်ချင်းကလည်းထိကပ်နေ အိမ်သာနဲ့ မြောင်းပုပ်နဲ့တွေ့ကလည်း နံစော်နေသော မြို့ကြီးများမှာ သူတို့မနေတတ်ကြပါ။ အသက်ရှူကြပ်သည်ဟု ပင်ပြောကြပါ၏။ လယ်တောမှာမူကားလေကောင်းလေသန်ကိုလည်း ရှူရှိုက်ခွင့်ရသည်။ လယ်ဟင်းလျာများကိုလည်း ရှာဖွေစားသောက်ရသဖြင့် သူတို့အဖို့ လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရှိလှပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားများသည် ထွန်နှင့် ထယ်နှင့် ကျွဲနှင့် နွားနှင့်ဆိုသကဲ့သို့ အမြဲတန်းထိတွေ့သုံးစွဲလုပ်ကိုင်နေကြရင်းက သူတို့ပြောဆိုသုံးစွဲသည့် အသုံးအနှုန်းများသည် မြန်မာ

ဘာသာစကားထဲသို့ မသိမသာ တစ်စုံစီမှ ဝင်ရောက်လာကြပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဝင်ရောက်လာမှုကို စာပေပညာရှင်များက သူတို့၏ ပျို့ကဗျာများ၌ ယူငင်သုံးစွဲ မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ရာတွင် လယ်သမားများက မြန်မာဘာသာစကားကို အကျိုးပြုသော စကားပုံ၊ လက်သုံးစကား၊ ဥပစာ စကား၊ ဥပမာ ဥပမေယျစသည်ဖြင့် အတော်စုံစုံလင်လင် တွေ့ရပါသည်။

မိုးဦးကျပြီးလျှင် လယ်ကွင်းထဲ၌ ထယ်ထိုးကြ၊ ထွန် ထွန်ကြသည်ကို မြင်ဖူးကြသည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ထယ်ထိုး ထွန် ထွန်ကြသည့်အခါ နွားဖြစ်စေ၊ ကျွဲဖြစ်စေ ထယ် သို့မဟုတ် ထွန်ကို ရှေ့ကနေပြီး ဆွဲရပါသည်။ နွားက ရှေ့ကဆွဲ၊ ထွန်က နောက်ပါ။ ဤသည်မှာ အစဉ်အလာ ထုံးစံအတိုင်းဖြစ်၏။ ဤလိုမှ မဟုတ်ဘဲ ထွန်ကရှေ့၊ နွားကနောက်ဆိုလျှင် အစဉ်မမှန်တော့ပေ။ ထုံးနှင့်စံနှင့်မညီဟု ဆိုရပါမည်။ ထို့ကြောင့် ခေါင်းဆောင်ရမည့်လူက ခေါင်းမဆောင်ဘဲ နောက်လိုက်က ခေါင်းဆောင်သောကိစ္စ၊ တပည့်က ဆရာကို နည်းပြပေးသော ကိစ္စမျိုးကို “နွားရှေ့ထွန်ကျူးသည်” ဟု ဆိုစမှတ်ပြုကြပါသည်။ ဤစကားပုံများနှင့် ဆင်တူယိုးမှားဖြစ်သော စကားပုံများမှာ “မိကျောင်းမင်း ရေခင်းပြ” သည် “ဘုန်းကြီးကို စာချသည်” ဆိုသည့် စကားများဖြစ်ကြပါသည်။

လယ်တော ယာတောများ၌ လယ်ထွန် ယာထွန်ကြသည့်အခါ ထွန်ဖြုတ်လျှင် ထွန်ကို လယ်ထဲယာထဲမှာပင် ထားပစ်ခဲ့ပါသည်။ နွားကိုသာဖြုတ်ပြီး လွှတ်ချင်လွှတ်၊ မလွှတ်ချင်လျှင် လယ်ထဲ ယာထဲကို ပြန်မောင်းသွားလေ့ရှိပါသည်။ နောက်တစ်နေ့နံနက် လယ်ထွန် ယာထွန်သွားကြသောအခါကျမှ တင်းကုပ်ထဲမှ နွားကို ဆွဲယူသွားပြီး မောင်းရပါသည်။ အကယ်၍ လယ်ထွန် ယောက်ျားသည် တင်းကုပ်ထဲမှ နွားကို ယူမသွားမီဟုဆိုလျှင် ထွန်ကိစ္စပြီးစီးမည် မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အလုပ် လုပ်ကိုင်ရာတွင် မေ့တတ်လျော့တတ်သော လူနှင့်ပတ်သက်ပြီး “လယ်ထွန်သွား နွားမေ့သည်” ဆိုသည့် စကားပုံကို သုံးစွဲနေကြဟန်တူပါသည်။ ပုံစံအားဖြင့်ဆိုလျှင် ရေလမ်းခရီးထွက်မည့် လှေသမ္ဗန်သမားသည် ခတ်တက်၊ ရွက်တိုင်၊ တက်မ စသည်တို့ကို ယူမသွားမီခွဲလျှင်ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းတက်သွားမည့် ကျောင်းသားသည် စာအုပ်၊ ခဲတံ၊ ကလောင်တံ စသည်တို့ကို ယူမသွားမီလျှင်ဖြစ်စေ၊ စစ်တိုက်ထွက်မည့် စစ်သည်တော်သည် သေနတ်ကို ယူသွားရန် မေ့နေလျှင်ဖြစ်စေ၊ “လယ်ထွန်သွား နွားမေ့သည်” ဟူ၍ပင် ပြောဆိုသုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်။

စပါးစိုက်ပျိုးသည့်လယ်လုပ်ငန်းမှာ မိုးလုပ်ငန်း၊ နွေလုပ်ငန်းဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပါ၏။ အလုပ်သမားငှားရာမှာပင် နွေအလုပ်သမား၊ မိုးအလုပ်သမား ခွဲခြားငှားရပါသည်။ ထယ်ထိုး၊ ထွန်ထွန်၊ စက်ခုတ်၊ ပျိုးကြ၊ ပျိုးနုတ်၊ ကောက်စိုက် စသောအလုပ်များသည် မိုးလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြပါသည်။ စပါးရိတ်၊ ကောက်လှိုင်းတိုက်၊ စပါးနယ်၊ စပါးလှေ့ စသောအလုပ်များသည် နွေလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိုးလုပ်ငန်းကို မိုးတွင်းအခါမှာလုပ်မှ၊ နွေလုပ်ငန်းကိုလည်း နွေအခါမှာ

လုပ်မှ ဆီလျော်ပါမည်။ မိုးလုပ်ငန်းဖြစ်သော ထယ်ထွန်ကိစ္စကို စပါးနယ်ချိန်မှာ လုပ်မည်ဆိုလျှင် ဆီလျော်မည် မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အလုပ်ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်သည့်အခါတွင် အချိန်အခါလွန်မှ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သည့်အခါ “မိုးလွန်မှထွန်ချသည်” ဟု ပြောဆိုသုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားများသည် ထွန်ထွန်သောအခါလယ်ကန်သင်းပေါ်ကနေပြီးလေ့လာသောလူအဖို့ တစ်ပတ်ပြီးတစ်ပတ်လှည့်နေသူဟု ထင်ရသော်လည်း ထွန်သည့်နေရာမှာလည်း စည်းစနစ်ရှိသည်ကိုသိရပါသည်။ ရှေးခေတ်တောင်သူလယ်သမားကြီးများ အသုံးပြုခဲ့သော ထွန်နည်းများမှာ “ခရုပတ်ထွန်နည်း၊ ရစ်ခေါက်ထွန်နည်း၊ ခက်လှ လယ်ရောက်ထွန်နည်း၊ လပြည့်ဝန်းထွန်နည်း၊ ထွန်ရေးစုံထွန်နည်း၊ ထွန်ရေးကြီးထွန်နည်း၊ ထောင့်သန်းထွန်နည်း” ဟူ၍ ထွန်နည်းခွဲနစ်မျိုးရှိပါသည်။ သို့သော် ယခုခေတ် တောင်သူလယ်သမားများကမူကား ထောင့်အုပ်ထွန်နည်း၊ လေးကွက်ကျား ထွန်နည်း၊ လျားစောင်းထွန်နည်း၊ နံပေးထွန်နည်း၊ ခရုပတ်ထွန်နည်း စသည်ဖြင့် ထွန်နည်းငါးမျိုးကိုသာ အသုံးပြုနေကြပါသည်။

လယ်ထွန်ယောက်ျားသည် ကြိုက်ရာတစ်နည်းနည်းကိုအသုံးပြုကာ အနည်းဆုံး ရှစ်ကြိမ်ရှစ်ခါထွန်ရပါသည်။ တစ်ကြိမ်ထွန်ပြီးလျှင် တစ်စပ်ရသည်ဟု ခေါ်ရပါသည်။ ရှစ်ကြိမ်ထွန်ပြီးသောအခါ ရှစ်စပ်ရသည်ဟုခေါ်ရပါသည်။ အချို့ထယ်ရေးမနာသော လယ်ဆိုလျှင် ရှစ်ကြိမ်မက ၁၂ ကြိမ်အထိ ထွန်ရတတ်ပါသည်။ အနည်းဆုံးမှာ ရှစ်ကြိမ်ရှစ်စပ် ထွန်ရပါသည်။ ဤလိုထွန်မှလည်း တမန်းရပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရှစ်ကြိမ်ရှစ်စပ်ထွန်လိုက်သည့်အခါ ထွန်မရောက်သေးသော နေရာဟူ၍ မရှိနိုင်တော့ပါ။ ထို့ကြောင့် အရပ်ရပ်မျက်နှာ နှံ့စပ်အောင် ရောက်ဖူးသောသူ၊ အတွေ့အကြုံမျိုးစုံ ရှိဖူးသောသူကို “ရှစ်စပ်ကလယ်သည့်လူ” ဟုခေါ်ကြပါသည်။ ယခုခေတ်အသုံးနှင့် ဆိုလျှင် “ပန်ကာလျင်” သည် ရှစ်စပ်ကလယ်သည့်လူတွေ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

လယ်သမားများတွင် မိုးလုပ်ငန်း၊ နွေလုပ်ငန်းဟူ၍ လုပ်ငန်းနှစ်ရပ်ရှိသည့်အနက် မိုးလုပ်ငန်းမှာ ရွံ့ထဲရေထဲတွင် လုပ်ရသည့်အတွက် ပိုပြီးပင်ပန်းသည်ဟုထင်မိပါ၏။ နွေလုပ်ငန်းကလည်း သိပ်သက်သာလှသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ ပြာသို၊ တပို့တွဲ ချမ်း၍ အိပ်ရာထဲတွင် ကွေးနေဖို့ကောင်းသောအချိန်တွင် လယ်အလုပ်သမားကြီးများသည် ဝတ်ထားသောအင်္ကျီကိုတောင် ချွတ်ပစ်ချင်လောက်အောင် ချွေးသီးချွေးပေါက် ကျနေကြရရှာပါသည်။ ချွေးမကျလျှင် ခံနိုင်ပါမည်လား။ မှည့်နေသည့်စပါးပင်ကို ကြသောင်းဝါးပေါက်ဖြင့် ဖိနှိပ်ဝါးလှည်းပေးရသော ဝါးလှည်းအလုပ်၊ ရိတ်ပြီးကောက်ပင်တွေကို ဖွဲ့ကြိုးနှင့်စုစည်းရသော ကောက်လှိုင်းစည်းအလုပ်၊ ကောက်လှိုင်းစည်းတွေကို ဝါးချွန်ဖြင့်ထိုးပြီးလျှင် လှည်းပေါ်ပစ်တင်ပေးရသော ကောက်လှိုင်းထိုးအလုပ် ဤအလုပ်များသည် အင်နှင့်အားနှင့် လုပ်ရခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် ချွေးဖီးဖီးကျကြရရှာခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လယ်အလုပ်သမားကြီးတွေ ဝါးလှည်းပေးထားသော စပါးပင်တွေကို ကောက်ရိတ်သမား

များက ရိတ်ကြရပါသည်။ အချို့အရပ်တွင် ဝါးလှည်းခြင်းကို မကြိုက်သဖြင့် ပင်ထောင်ကိုပင် ရိတ်ကြပါသည်။ ပင်ထောင်ရိတ်ရိတ်၊ ဝါးလှဲထားသည်ကိုပင်ရိတ်ရိတ် ရိတ်သိမ်းရသောအချိန်မှာ စပါးနံ့တွေနေပူသဖြင့် ဆက်ကျိုးမကျမီအချိန်ဖြစ်ပါသည်။ အချို့မှာမူ စပါးစေ့မခြောက်တခြောက် အချိန် မောင်းညိုကို ဖမ်းရိတ်လေ့ရှိပါသည်။ ကောက်ရိတ်သမားသည် ယာလက်တွင်ကိုင်တွယ်ထားသော တံစဉ်ကောက်ကြီးဖြင့် စပါးအပင်နှစ်ဆယ်လောက်ကို လှမ်းချိတ်ဆွဲလိုက်ပါသည်။ အနားရောက်လာသော စပါးပင်များကို ဝဲဘက်လက်ဖြင့်မြဲမြဲမြဲမိမိရရ ဆုပ်ကိုင်လိုက်ပြီး တံစဉ်ဖြင့် လှီးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ကောက်ရိတ်သမား ပြုမူလုပ်ကိုင်နေပုံကို ပညာရှင်များ မြင်တွေ့သွားကြပြီးသည့်နောက် စကားပြောဆိုရာတွင် တစ်ဖက်သား၏ ပြောစကားကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မိမိရရရှိအောင်လုပ်ပြီးမှ ကိုယ်ပြောလိုရာကိုချေပပြောဆိုသောနည်းကို “ကောက်ပင်ရိတ်လှီးစကားပြောနည်း” ဟူ၍ စကားကြီးဆယ်ခွန်းတွင် ထည့်သွင်းထားသည်ဟု ယူဆရပါသည်။

လယ်လုပ်ငန်းတွင် ထိထိရောက်ရောက်ဝင်ပြီး မလုပ်ကိုင်နိုင်သေးသောအရွယ် ကလေးငယ်များမှာ စပါးရိတ်သည့်နောက် ကောက်လှိုင်းစည်း၊ ကောက်လှိုင်းတိုက်သည့်နောက်က လိုက်ပြီး တံစဉ်လွတ်စပါးနံ့ဆက်ကျိုးစပါးနံ့များကိုလိုက်လံရှာဖွေကောက်ယူကြပါ၏။ သူတို့ကိုကောက်သင်းကောက်သမားဟု ခေါ်ပါသည်။ ကောက်သင်းကောက်သည်ဆိုရာတွင် ဝါကောက်သကဲ့သို့ တစ်ပွင့်ပြီး တစ်ပွင့် ကောက်တစ်ပင်ပြီးတစ်ပင် ပြောင်းကောက်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ပါ။ ကျကျန်ရစ်ခဲ့သော စပါးနံ့တွေကို ဟိုတစ်နံ့ဒီတစ်နံ့ လှည့်လည်ရှာဖွေပြီး ကောက်ခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ပင် စကားပြောရာတွင်လည်း ဟိုအကြောင်းရောက်သွား ဒီအကြောင်းရောက်သွား အဆက်အစပ်မရှိဘဲပြောလျှင် “ဤလူသည် ကောက်သင်းကောက်စကားပြောနေသည်” ဟု ပြောဆိုတတ်ကြပါသည်။

စက်မှုလယ်ယာလုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်စဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့၏တိုင်းပြည်တွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ကျွဲနွားသည် မရှိမဖြစ်သောအရာ၊ အလွန်လိုအပ်သောအရာများဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် တောင်သူလယ်သမားများနှင့် မြန်မာဘာသာစကားအကြောင်း မြန်မာမှုကလေးတစ်ရပ်ကို ရေးသားဖော်ပြရာမှာလည်း ကျွဲ၊ နွားများကို ချန်လှပ်ထားခဲ့ရန်မသင့်ပါ။ ကျွဲများ နွားများသည် နေပူမရှောင်၊ မိုးရွာမရှောင် တကုန်းကုန်းရုန်းလိုက်ကြ၊ ဆွဲလိုက်ကြရသည်မှာ အသက်ကြီးသွားကြေသည့်အချိန်အထိပင်ဖြစ်၏။ အသက်ကြီးလာသောအခါ လူတွေကဲ့သို့ ငြိမ်းငြိမ်းကလေးနေ၊ ကောင်းကောင်းကလေးစားချင်ကြသည်မှာ သဘာဝအတိုင်းပင်ဖြစ်၏။ စာရေးသူ၏မိဘများဆိုလျှင် ကျွဲအိုနွားအိုတွေကို “ငါတို့ရဲ့ကျေးဇူးရှင်တွေ” ဆိုပြီး အနားပေးလိုက်ပါတော့သည်။ တင်းကုပ်ထဲမှာဖြစ်စေ၊ မြက်ပေါက်နေသောနေရာမှာ လှန်ထား၍ဖြစ်စေ အငြိမ်းစားပေးထားပါသည်။ ကျွဲအို၊ နွားအိုများသည် သွားကလည်းမရှိတော့သည့်အတွက် မြက်ရိတ်ကျွေးသည်ကိုပင် အရင့်တွေကို နှုတ်သီးဖြင့် ထိုးဖယ်ပစ်ပြီး နုနုကလေးတွေကိုမှ ရွေးစားတတ်ကြပါသည်။ “နွားအို မြက်နုကြိုက်

ခြင်း" ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူတို့ရွာက ဆယ်အိမ်ခေါင်း မုဆိုးဖို ဦးသာဗျောတစ်ယောက် အပျိုကြီးမဒွေးလှနှင့် မင်္ဂလာဆောင်သည့်အခါ ကာလသားတွေက "နွားအိုမြက်နုကြိုက်ကြီး" ဟု မကြားတကြား လှောင်ကြပြောင်ကြပါသည်။ ထိုအခါမှာ ပျော်ပျော်နေတတ်သော ဦးသာဗျောကြီးက လူငယ်တွေဘက်ကိုလှည့်ကြည့် လက်သီးဆုပ်ပြပြီး "ဟ လူတို့ရ၊ နွားပျိုသန်လှ နွားအိုပေါင်ကျိုး သလောက်ပါက" ဟု ပြန်တွယ်လိုက်သည်ကို ကြားဖူးပါသည်။

အထက်တွင် ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်တို့မှာ တောင်သူလယ်သမားများ၏ ကျေးဇူးကြောင့် မြန်မာဘာသာစကားတိုးပွားလာရသည့်အကြောင်းကို ဘာသာစကားရှုထောင့်ကနေပြီး ဖော်ပြခဲ့ခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားကြီးများသည် မြန်မာ့စားနပ်ရိက္ခာသာမက၊ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာကိုပါ ဖြည့်တင်းပေးကြသော ကျေးဇူးရှင်ကြီးများ၊ မြန်မာပြည်အတွက်နိုင်ငံခြားဝင်ငွေကို အများဆုံးရအောင် လုပ်ဆောင်ပေးကြသော ကျေးဇူးရှင်ကြီးများဖြစ်ကြရုံမျှသာမက မြန်မာဘာသာစကားကိုလည်း တစ်နည်းတစ်လမ်းအားဖြင့် ကြွယ်ဝတိုးပွားလာအောင် ပြုလုပ်ပေးကြသော ကျေးဇူးရှင်ကြီးများဖြစ်ကြပေရာ လယ်သမားကြီးများ၏ဘဝ ယခုထက်မြင့်မားလာစေရန် ကာယအလုပ်သမား၊ ဉာဏအလုပ်သမားကြီးတို့က အားသွန်ခွန်စိုက်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ကြောင်း ရေးသားလိုက်ရပါသတည်း။

၂၀ ရာစု

ဦးတင်လှ

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ကန်သင်း = လယ်ကွက် ယာကွက်များကို ကန့်ထားသည့် မြေရိုး။
- ၂။ ခတ်တက် = လှေ၊ သမ္ဗန်၏ ခတ်ကွင်းတွင် တပ်၍ ခတ်ရသော တက်ကြီး။
- ၃။ ဂျင် = အလွန်ပါးနပ်လည်ပတ်သောသူ။
- ၄။ တက်မ = လှေကို ပဲ့ကိုင်ရသော တက်ကြီး။
- ၅။ တမန်း = ညက်နေသောထွန်စာ၊ စိုက်ရန်အသင့်ဖြစ်သည့်မြေညက်။
- ၆။ ထယ် = စိုက်ပျိုးမည့် မြေကိုထိုးခွဲလှန်လှောသည့် အသွားတစ်ခုတည်းပါကိရိယာ။
- ၇။ ထယ်ထိုး = စိုက်ပျိုးမည့်မြေကို ထယ်သွားဖြင့် ထိုးခွဲ လှန်လှောသည်။
- ၈။ ထွန် = ထယ်စာ၊ မြေစိုင့် မြေခဲများကို ခွဲခြေရသည့် လယ်ယာသုံးကိရိယာ။
- ၉။ ပျိုးကြဲ = (ပျိုးပင်ပေါက်လာစေရန်) အညောက်ထွက်စ စပါးစေ့များကို အပျံ့အနံ့ကြပ်ပက်သည်။

ကျောင်းသုံးစာအုပ်

မြန်မာစာ

နဝမတန်း

- ၁၀။ ဖွဲ့ကြီး = ကောက်လှိုင်းစည်းရန် ကောက်ပင်များကို ရစ်လိမ်ထားသောကြီး။
- ၁၁။ လယ်ယာ = ကောက်ပဲသီးနှံ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရာဖြစ်သောမြေ။
- ၁၂။ လယ်ယာကိုင်ကျွန်း = ကောက်ပဲသီးနှံ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ခြုံခေါ်သောစကား။
- ၁၃။ ဝါးလှဲ = မှည့်နေသည့်စပါးပင်များကို ဝါးလှဲဖြင့်ဖိနှိပ်သည်။

အဓိကအချက်များ

- ◆ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းကို ဘိုးဘွားစဉ်ဆက် လုပ်ကိုင်လာကြသည်။
- ◆ တောင်သူလယ်သမားတို့၏လုပ်အားဖြင့် တိုင်းပြည်အတွက် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံစေရုံသာမက ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာကိုပါ ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။
- ◆ တောင်သူလယ်သမားတို့၏ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာဘာသာစကားကို အကျိုးပြုသော စကားပုံ၊ ဆိုရိုးစကား၊ လက်သုံးစကား စသည့် ဘာသာစကားကို တိုးပွားစေသည်။
- ◆ ထို့ကြောင့်လယ်ယာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြသော တောင်သူလယ်သမား၊ ယာသမား ဦးကြီးများကို ကျေးဇူးရှင်ကြီးများဟု မှတ်ယူကြရမည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- 🔍 ၁။ ပေးထားသော စကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
စားနပ်ရိက္ခာ၊ လယ်တော၊ ကောက်လှိုင်း၊ ပန်ကာ၊ တင်းကုပ်
- ✂️ ၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
နံစော်၊ မောင်းညှို့၊ ကောက်သင်း၊ တံစဉ်၊ ရှုထောင့်

📖 ၃။ အောက်ပါစကားပုံတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်နားလည်သလိုရေးသားပါ။
 (က) ကောက်ပင်ရိတ်လှီးစကားပြောနည်း
 (ခ) မိုးလွန်မှ ထွန်ချသည်
 (ဂ) နွားရှေ့ ထွန်ကျားသည်

📖 ၄။ ဤသင်ခန်းစာကိုလေ့လာပြီး ရရှိသောအကျိုးကျေးဇူးများကို ရေးသားပါ။

🗨️ ၅။ သင်သိသော စကားပုံ သို့မဟုတ် ဆိုရိုးစကား တစ်ခုအကြောင်းကို ဆွေးနွေးဖြေဆိုပါ။

📖 ၆။ တောင်သူလယ်သမား၊ ယာသမားတို့၏ ကျေးဇူးကြီးမားပုံကို စာတစ်မျက်နှာခန့် ရေးသားပါ။

၁၃။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ (သုတရသ စကားပြေ)

စာရေးဆရာမ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး

နှစ်ဆယ်ရာစု မြန်မာစာပေလောကတွင် ကျော်ကြားလှသော အမျိုးသမီးဝတ္ထုရေးဆရာမ၊ မြန်မာစာနယ်ဇင်းလောကတွင် ဩဇာကြီးမားလှသော “ဂျာနယ်ကျော်” နှင့် “ပြည်သူ့ဟစ်တိုင်” သတင်းစာ၏ထုတ်ဝေသူ အယ်ဒီတာအဖြစ်လည်း ထင်ရှားသည်။ ခေတ်ပြိုင်စာပေအဖွဲ့အစည်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုများတွင် ရှေ့တန်းမှတက်တက်ကြွကြွပါဝင်ခဲ့သည်။ ဝတ္ထုရေးလျှင် စာနာစိတ်၊ မေတ္တာစိတ်ကိုအရင်းခံ၍ ကိုယ်ချင်းစာစိတ်တို့ဖြင့် ခံစားမှုကို ဖွဲ့နွဲ့လေ့ရှိရာ နှလုံးသားနှင့် စာရေးသူ အဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသည်။ သူ၏ ရသမြောက် ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်အချို့ကို အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမန်၊ ရုရှား၊ ဂျပန်ဘာသာများသို့ပြန်ဆိုခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံစာပေအနုပညာနယ်နိမိတ်ကို ကျော်လွန်ထင်ရှား ခဲ့သည်။ ရင်နှင့်အောင်မွှေး ၁၉၆၇ ဝတ္ထုရှည်ကြီးကို အကျဉ်းထောင်အတွင်း ရေးသားခဲ့သည်။ ခင်ပွန်းမှာ ကိုလိုနီခေတ်စာနယ်ဇင်းလောကတွင် ဩဇာကြီးမားလှသော ဂျာနယ်ကျော် ဦးချစ်မောင် ဖြစ်သည်။ ခင်ပွန်းသည်အကြောင်းကို သူလိုလူ ၁၉၄၇ အမည်ဖြင့် စာတစ်အုပ်ရေးဖွဲ့ခဲ့ရာ မြန်မာ စာပေနယ်၌ ဩဇာကြီးမားလှသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်အဖြစ်ထင်ရှားသည်။ ဆရာဦးသိန်းဖေမြင့်က အလွန်အလုပ်လုပ်နိုင်သော ထက်မြက်သည့် စာရေးဆရာမတစ်ဦးအဖြစ် ချီးကျူး စကားဆိုခဲ့ပါ သည်။

၁၉၁၇ ခုနှစ် ဧပြီ ၁၃ ရက် သောကြာနေ့တွင် ဖျာပုံခရိုင်၊ ဘိုကလေးမြို့နယ် ကမာကလူရွာ၌ ဖွားသည်။ အဖဦးပျားချို၊ အမိ ဒေါ်ကွီဖြစ်သည်။ မွေးချင်း ၅ ယောက်တွင် စတုတ္ထမြောက်၊ အမည်ရင်း မတင်လှိုင်ဖြစ်သည်။ ဖခင်မှာ ဒေါ်ဆင်ဘဏ် မန်နေဂျာဖြစ်၍ ခေတ်မီကြွယ်ဝချမ်းသာသောမိသားစု ဖြစ်သည်။

၁၉၂၂-၃၂ ခုနှစ်တွင် ဖျာပုံ အေဘီအမ် စာသင်ကျောင်း၊ ဘိုကလေးအစိုးရ အလယ်တန်း ကျောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ မြို့မအမျိုးသမီးအထက်တန်းကျောင်းတို့တွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ် တွင် ဘိုကလေးအစိုးရအလယ်တန်းကျောင်းမှ ၇ တန်းစာမေးပွဲအောင်မြင်သည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ မြို့မအမျိုးသမီးကျောင်း၌ ၉ တန်းပညာသင်ယူနေစဉ် ပညာရေးရပ်နားခဲ့သည်။

၁၉၃၆-၃၇ ခုနှစ်တွင် ဘိုကလေးမြို့ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင်၊ တက်ခေတ်အမျိုးသမီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ပထမဆုံးစာပေလက်ရာမှာ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ ၁၉၃၆ ပါ “ရဝေလှိုင်”အမည်ဖြင့် ရေးသားခဲ့သည့် ဇာကြီးသတ် ဉာဏ်အမြင်ရှိကြရန် ဆောင်းပါး၊ ပထမဆုံးပုံနှိပ်ဝတ္ထုတိုမှာ ဂျာနယ်ကျော် ၇၀-၅-၁၉၄၁ ပါ မသိရလေခြင်း၊ ပထမဆုံးဝတ္ထုရှည်မှာ

သူမ ၁၉၄၅ ဖြစ်သည်။ “သူမ” ဝတ္ထုရှည်မှာ ဂျပန်ခေတ် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီး သခင်သန်းထွန်း၏ လူပျိုဘဝကို မြင်တွေ့ရာမှ စိတ်ကူးဖြင့်ရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၃၈ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ ၂၆ ရက်တွင်မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ဦးချစ်မောင်နှင့် လက်ထပ်သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ် မေလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် အပတ်စဉ်ထုတ် ဂျာနယ်ကျော်တိုက်အုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီး မြန်မာ့မြေပေါ်ရောက်သည်အထိ ဂျာနယ်ကျော်ကို ခင်ပွန်းသည်နှင့်အတူ ဦးဆောင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ စစ်ပြီးနောက် ဂျာနယ်ကျော်ကို ပြန်လည်ထုတ်ဝေစဉ် ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၃ ရက်တွင် ခင်ပွန်းသည်ဖြစ်သူ ဂျာနယ်ကျော် ဦးချစ်မောင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ သားနှစ်ဦး၊ သမီး တစ်ဦးကျန်ခဲ့သည်။

ခင်ပွန်းသည် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဂျာနယ်ကျော်ကို ဆက်လက်ထုတ်ဝေသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၉ ရက်တွင် ခင်ပွန်းသည် ရည်မှန်းခဲ့သော ပြည်သူ့ဟစ်တိုင်သတင်းစာကို ထပ်မံ ထုတ်ဝေသည်။ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဦးချစ်မောင်၏ တပည့်ရင်း ဂုဏ်ရောင် (ဦးစောဦး) က ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် “ဝန်ကြီးသခင်တင်နှင့် မကျင်စိန်တို့၏ မီးခွက်မှုတ်သတင်း” အား သတင်းစာတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်ကို အကြောင်းပြု၍ စီးပွားရေး၊ အိုးဝေသတင်းစာများနှင့်အတူ ပြည်သူ့ဟစ်တိုင်သတင်းစာတိုက်သည် အာဏာရဆိုရှယ်လစ်ပါတီ၏ ရိုက်ခိုးဖျက်ဆီးခံခဲ့ရသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ဂန္ထဝင်ဂျာနယ် ထုတ်ဝေသူအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

ဖဆပလ ခေတ်ဦးတွင် သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများကို ‘တင်လှိုင်ကုမ္ပဏီ’၊ ‘မမလေးအင်ကုမ္ပဏီ’ အမည်များဖြင့်လုပ်ကိုင်သည်။ ပုံနှိပ်တိုက်လုပ်ငန်းကိုလည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည်။ “ဂျာနယ်ကျော်မမလေး” အမည်ဖြင့် ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်၊ ဆောင်းပါး၊ ခရီးသွား စာမျိုးစုံရေး၍ ထင်ရှားကျော်ကြားလာခဲ့သည်။ ခင်ပွန်းသည် ဦးချစ်မောင်အကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသော “သူလိုလူ” ၁၉၄၇ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဝတ္ထုရှည်မှာ မြန်မာစာပေ၌ အလွန်ဩဇာကြီးခဲ့သည်။ ထူးချွန်ထက်မြက်သော စာရေးဆရာမတစ်ဦးအနေဖြင့် စာပေအဖွဲ့အစည်းများတွင် ရှေ့တန်းမှပါဝင်ခဲ့ပြီး အမျိုးသမီးကလောင်ရှင်အသင်း ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကလောင်ရှင်မဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ၁၉၄၇၊ မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ၁၉၄၈-၄၉၊ မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာအသင်းအမှုဆောင် ၁၉၅၁၊ ငွေထိန်း ၁၉၅၅-၅၆၊ မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာ စာပေကလပ်အတွင်းရေးမှူး ၁၉၆၁-၆၂၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဂရက် (မြန်မာနိုင်ငံ) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်၊ ငွေထိန်း ၁၉၅၈ အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တရုတ်နှင့် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုရုရှ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီမြို့၊ အာရှတိုက်စာရေးဆရာကွန်ဖရင့်၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ ဟီရိုရှီးမားမြို့၊ အနုမြူဗုံး ဆန့်ကျင်ရေး ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဖရင့်များသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် မေလ ၁၄ ရက်တွင် ဦးအောင်ဇေယျနှင့် လက်ထပ်သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ပြည်တွင်း

ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲများအပြီးတွင် ခင်ပွန်းသည်နှင့်အတူ တော်လှန်ရေးအစိုးရ၏ ထိန်းသိမ်းမှု ခံရသည်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် အကျဉ်းထောင်မှ လွတ်မြောက်သည်။ ထောင်တွင်းအကျဉ်းချခံရစဉ် “ရင်နှင့်အောင်မွှေး” ဝတ္ထုကြီးကို စိတ်ကူးဖြင့်ရေးသားခဲ့သည်။

ထင်ရှားသောစာပေလက်ရာများမှာ သူမ ၁၉၄၅၊ အဖြူ ၁၉၄၅၊ သူလိုလူ ၁၉၄၇၊ သူလိုမိန်းမ ၁၉၄၈၊ ရှုမငြီး ၁၉၄၈၊ စိတ် ၁၉၅၁၊ ကမ္ဘာမြေဝယ် ၁၉၅၂၊ မုန်း၍မဟူ ၁၉၅၅၊ နတ်ရေးငယ်ရွှေစာ ၁၉၆၁၊ ရွှေလင်းယုန် ၁၉၆၁၊ တွေးတစ်စိမ့်စိမ့် ၁၉၆၃၊ ရင်နှင့်အောင်မွှေး ၁၉၆၇၊ လှတစ်မျက်နှာ ၁၉၆၉၊ ရင်မှတစ်ရွက် ၁၉၇၀၊ သွေး ၁၉၇၃၊ လောကီရတနာ ၁၉၇၄၊ မေတ္တာ ၁၉၉၅၊ လက်ရွေးစင် ဝတ္ထုတိုများ ၁၉၉၇၊ ရဲဘော်ဖခင်မှတ်တမ်း ၂၀၀၁ တို့ဖြစ်သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ် စာပေဗိမာန် ဝတ္ထုရှည်ဆုကို “မုန်း၍မဟူ” ဝတ္ထုဖြင့် ချီးမြှင့်ခံရသည်။ မုန်း၍ မဟူ ဝတ္ထုကို ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ရုရှ ၁၉၈၁ခုနှစ်တွင် ဥဘတ်၊ ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင် တရုတ်၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ပြင်သစ်၊ ၁၉၉၁ တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာများသို့ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်ကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အိုဟိုင်အိုးတက္ကသိုလ်ကထုတ်ဝေ၍ ဘာသာပြန်ဆိုသူမှာ မာဂရက်အောင်သွင် ဖြစ်သည်။ “သွေး” ဝတ္ထုရှည်ကို ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ မြန်မာစာ ပါမောက္ခမစ္စတာဟာရဒါက ဂျပန်ဘာသာသို့ပြန်ဆို၍ ဂျပန်နိုင်ငံ၌ ကျင်းပသည့် နိုင်ငံတကာဘာသာ ပြန်ပြိုင်ပွဲ၌ ပထမဆုချီးမြှင့်ခံရသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံတွင်ပြုလုပ်သော ဆုချီးမြှင့်ပွဲအခမ်းအနားသို့ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး ကိုယ်တိုင်တက်ရောက်ခဲ့သည်။ “တွေးတစ်စိမ့်စိမ့်” ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်မှာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ အနုပညာစာပေဆု ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်ကဏ္ဍ၌ တတိယဆုချီးမြှင့်ခံရသည်။ ဂျာနယ်ကျော် မမလေး၏ ဝတ္ထုတိုများကိုလည်း အင်္ဂလိပ်၊ ဂျာမန်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှ၊ တရုတ်ဘာသာများသို့ ပြန်ဆို ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာစာပေလောကတွင် ဩဇာကြီးမားလှသော “သူလိုလူ” ဝတ္ထုကို “မသိ” က A Man Like Him အမည်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆို၍ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကော်နဲလ်တက္ကသိုလ် အရှေ့တောင်အာရှအစီအစဉ်မှ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ “မာလာရီ” ဝတ္ထုမှာ ထင်ရှား ကျော်ကြားလှသော ရုပ်ရှင်ပညာသည်ကြည်ကြည်ဌေး၏ ဘဝကိုဖွဲ့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး ကလောင်အမည်မခံယူမီက ရဝေလှိုင်၊ လှတခိုင်၊ ဘိုကလေး မတင်လှိုင် အမည်များဖြင့် စာများရေးသားခဲ့သည်။

ခင်ပွန်းသည် ကွယ်လွန်ချိန်မှစ၍ အနောက်တိုင်းဆေးပညာ၏ အားနည်းချက်ကို ဘဝင် မကျရာမှ မြန်မာ့ဆေးပညာကို လေ့လာလိုက်စားခဲ့သည်။ နေလဝိဇ္ဇာ မြန်မာ့ဆေးပညာကို အိုင်ကလောင်ဆရာကြီးထံ နည်းခံ၍ စနစ်တကျသင်ယူခဲ့သည်။ ဆရာကြီး၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ကုသိုလ် ဖြစ် ဆေးကုသပေးရာမှ တိုင်းရင်းဆေးလောကတွင် အလွန်ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ လူနာများ

များပြားလွန်းသဖြင့် ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဝန်းကျင်မှစ၍ ကလောင်ကိုင်ရန်ပင် အချိန်မပေးနိုင်တော့ချေ။
မြန်မာ့ဆေးပညာနှင့်ပတ်သက်၍ ဆေးပညာဆောင်းပါးများ ၁၉၆၂၊ မြန်မာ့ဆေးပညာ ၁၉၆၇
စာအုပ်များရေးသားခဲ့သည်။

၁၉၈၂ ခုနှစ် ဧပြီလ ၆ ရက် အင်္ဂါနေ့ နံနက် ၆:၃၀ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဘောက်ထော်၊
ပြည်သာယာလမ်းနေအိမ်၌ ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ခင်ပွန်းသည် ဂျာနယ်ကျော် ဦးချစ်မောင်နှင့် သား
၂ ဦး မောင်သိန်းတန်၊ မောင်မိုးဟိန်း (သားဂျာနယ်ကျော်)၊ သမီးမခင်လေးမြင့် (ဒေါက်တာခင်လေးမြင့်)
တို့ ထွန်းကားခဲ့ပါသည်။

၂၀ ရာစု

မောင်ဇေယျာ

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ကိုယ်ချင်းစာ = မိမိအလိုနှင့် နှိုင်းယှဉ်စာနာသည်။
- ၂။ ခေတ်ပြိုင် = တစ်ခေတ်တည်းတွင် အတူပေါ်ပေါက်သော။
- ၃။ စာနာ = ထောက်ထားခဲ့ညွှာသည်။
- ၄။ စိတ်ကူး = တွေးတောသည်။ ကြံစည်သည်။
- ၅။ ဉာဏ် = သိမြင်သောတရား။ အသိတရား။ ပညာ။
- ၆။ ထူးချွန် = ထူးထူးခြားခြား ကောင်းမွန်သော။ သာလွန်သော။
- ၇။ ထက်မြက် = အလွန်ထက်သော။
- ၈။ နှလုံးသား = ခံစားစိတ်။
- ၉။ ဘဝင်မကျ = မကျေနပ်၊ သဘောမတူ။
- ၁၀။ မေတ္တာ = ချစ်ခင်ခြင်း။
- ၁၁။ အာဏာရ = အများ (ပြည်သူများ) ထံမှစီမံခန့်ခွဲခွင့်ရရှိသူ၊ အဖွဲ့အစည်း။
- ၁၂။ အေဘီအမ် = (ABM = American Baptist Mission) အမေရိကန် ဘက်ပတ်စ်သာသနာပြု (ကျောင်း)။
- ၁၃။ ဩဇာ = လွှမ်းမိုးခြင်း။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ဂျာနယ်ကျော်မမလေးသည် နှစ်ဆယ်ရာစု မြန်မာစာပေလောကတွင် ကျော်ကြားသော အမျိုးသမီးဝတ္ထုရေး စာရေးဆရာမကြီးဖြစ်သည်။ စာပေကို မြတ်နိုးသူဖြစ်သည်။
- ◆ ဝတ္ထုရေးလျှင် စာနာစိတ်၊ မေတ္တာစိတ်ကိုအရင်းခံ၍ ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ဖြင့် ခံစားမှုကို ရေးဖွဲ့လေ့ရှိသည်။
- ◆ သူမရေးသားခဲ့သော ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည်အချို့ကို အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ဂျာမန်၊ ရုရှ၊ ဂျပန် ဘာသာများသို့ပြန်ဆိုခဲ့ရာ မြန်မာနိုင်ငံစာပေနယ်နိမိတ်ကို ကျော်လွန်ထင်ရှားခဲ့သည်။
- ◆ စာဆိုသည် စာပေအရေးအသား ပြောင်မြောက်အောင် ရေးဖွဲ့နိုင်သော အလွန်အလုပ် လုပ်နိုင်သည့် ထက်မြက်သော စာရေးဆရာမကြီးတစ်ဦးအဖြစ် ချီးကျူးခြင်းခံရသူဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အောက်ပါစကားလုံးတို့၏ ဆီလျော်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
 ဝတ္ထု၊ စာနယ်ဇင်း၊ နယ်နိမိတ်၊ စာပေ၊ ဂန္ထဝင်

၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
 ငြိမ်းချမ်းရေး၊ အယ်ဒီတာ၊ သြဇာ၊ ဂျာနယ်၊ ကျော်လွန်

၃။ အောက်ပါဝါကျများ၌ မျဉ်းသားထားသော နောက်ဆက်များသည် မည်သည့် နောက်ဆက်များဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။
 (က) မြန်မာစာနယ်ဇင်းလောကတွင် သြဇာကြီးမားလှသော ဂျာနယ်ကျော်နှင့် ပြည်သူ့ ဟစ်တိုင် သတင်းစာကို ထုတ်ဝေသူဖြစ်သည်။
 (ခ) ဂျာနယ်ကျော် မမလေး၏ သူလိုလူ ဝတ္ထုသည် မြန်မာစာပေ၌ သြဇာကြီးမား လှသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်အဖြစ် ထင်ရှားသည်။
 (ဂ) စာဆို၏ ပထမဆုံးစာပေလက်ရာမှာ “ရဝေလှိုင်” အမည်ဖြင့် ရေးသားခဲ့သည့် “ဏကြီးသတ်” ဉာဏ်အမြင်ရှိကြရန် ဆောင်းပါးဖြစ်သည်။

(ဃ) စာဆိုသည် ရန်ကုန်မြို့၊ မြို့မ အမျိုးသမီးကျောင်း၌ ၉ တန်း ပညာသင်ယူနေစဉ် ပညာသင်ကြားမှုရပ်နားခဲ့သည်။

(င) စာဆိုသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မြန်မာမြေပေါ်ရောက်သည်အထိ ဂျာနယ်ကျော် ကို ခင်ပွန်းနှင့်အတူ ဦးဆောင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၄။ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၏ ကြီးပမ်းမှုကို သင်မည်ကဲ့သို့ ထင်မြင်သနည်း။ ဆွေးနွေးတင်ပြပါ။

၅။ နာမည်ကျော်စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်လိုသော် ခေါင်းစဉ်ကို ဆွေးနွေးရေးသားပါ။

လောက အလှဆင်နေ၏

ကြည့်စမ်း အဆွေ
ငွေပိုးကောင်ဝယ်၊ အားမာန်ကြွယ်၍
သွယ်သွယ်ယှက်လိမ်၊ ပိုးမျှင်အိမ်ကို
တည်ငြိမ် တည်ဆောက်နေဘိ၏။

ဝတ်ရည်စုပ်စား၊ ပျားအများလည်း
မနားမနေ၊ တည်ဆောက်နေသည်
ရွှေရည်ပျိုပျို၊ ပျားလပို့။
ကျာကျာကျည်ကျည်၊ အော်ကာမြည်လျက်
ညီညာကြိုးစား၊ စာငှက်များလည်း
ပျံလွှားလေဝဲ၊ တသဲသဲနှင့်
တွဲလီတွဲလောင်း၊ စာဘူးတောင်းကို
စုပေါင်းဆောက်တည် စီရရီ။

သည်မှာလူသား၊ အလုပ်သမားလည်း
တံတားလမ်းတာ၊ အိမ်ခန်းဝါနှင့်
တိုက်တာစက်ရုံ၊ အစုံစုံကို
စွမ်းကုန်ရှိသမျှ၊ အားမာန်ပြုလျက်
တည်ကြဆောက်ကြ၊ ထူထောင်ကြသည်
လောကအလှဆင်နေ၏။

မင်းယုဝေ

၂၀ ရာစု

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ကျာကျာကျည်ကျည် = ငှက်ကလေးများ အော်မြည်သံ။
- ၂။ ခန်းဝါ = နေရာ။ အရပ်။

- ၃။ စာဘူးတောင်း - ထိပ်ဝါစာကလေးများ ရက်လုပ်သည့် တွဲလျားကျနေသော အသိုက်ရှည်။
- ၄။ တသဲသဲ - အများအပြားစုဝေးလျက်။
- ၅။ တွဲလီတွဲလောင်း - တန်းလန်းကျလျက်။
- ၆။ ပျားလပို့ - ပျားကောင်တို့ ဝတ်ရည်သိုလှောင်ရာ ပျားအုံအထက်ပိုင်း။
- ၇။ ရွှေရည်ပျိုပျို - ရွှေရောင်ထွက်နေသည်။

အဓိကအချက်များ

- ♦ တိရစ္ဆာန်များပင်ဖြစ်သော်လည်း စားဝတ်နေရေးအတွက် ကိုယ်တိုင်တီထွင်ကြံဆကာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြပုံကို ကဗျာတွင် ရေးဖွဲ့ထားသည်။
- ♦ လူသားတို့သည်လည်း ဘဝတွင် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ကြံဆောင်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေကြသည်။
- ♦ အားလုံးသော သတ္တဝါတို့သည် ညီညာစုပေါင်းကာ လောကကောင်းကျိုးဆောင်ရွက်နေကြသော လောကကို အလှဆင်ပေးနေသူများပင်ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

🔍 ၁။ ပေးထားသော စကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
 ကြိုးစား၊ လောက၊ တံတား၊ ညီညာ၊ ထူထောင်

📖 ၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
 အားမာန်၊ စွမ်းကုန်၊ တည်ဆောက်၊ စက်ရုံ၊ တည်ငြိမ်

💥 ၃။ ကဗျာပါလောကအလှဆင်သူများအနက်သင်နှစ်သက်သောအလှဆင်နိုင်စွမ်းအရှိဆုံးသူသည် မည်သူနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၉။ အောက်ပါ ကဗျာစာသားကို သင့်စကားဖြင့် ပြန်ရေးပါ။

(က) "ဝတ်ရည်စုပ်စား၊ ပျားအများလည်း
မနားမနေ၊ တည်ဆောက်နေသည်
ရွှေရည်ပျိုပျို၊ ပျားလပို့"။

(ခ) "စွမ်းကုန်ရှိသမျှ၊ အားမာန်ပြလျက်
တည်ကြဆောက်ကြ၊ ထူထောင်ကြသည်
လောကအလှဆင်နေ၏"။

၁၀။ သင်တို့အစွမ်းရှိသလောက် လောကကို မည်သို့အလှဆင်ကြမည်ကို စကားပြေဖြင့် ရေးသားပါ။

ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်

ကျွန်ုပ်တို့သည် လူများဖြစ်ကြလေသည်။ လူဖြစ်ခဲ့လျှင် လူနှင့်သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျောပေါ်၌ခွစီးလျက်ရှိနေလေသည်။ ထိုတာဝန်များကို ကိုယ်ပေါ်၌ခွလျက် ပေါ့ပေါ့ပင်ပျောက်ကွယ်၍ သွားသော အဖြစ်မျိုးကို ကျွန်ုပ်တို့ အလိုမရှိအပ်ပေ။ မည်သူမျှ ဤအဖြစ်မျိုးနှင့် ပျောက်ကွယ်၍မသွားသင့်၊ ပေါ့ပေါ့နေ ပေါ့ပေါ့စားပြီး ပေါ့ပေါ့ပင် ပျောက်ကွယ်သွားမည်ဆိုပါလျှင် သင်၏တစ်သက်တာကို ထမ်းရွက်ခဲ့ရသော မိခင်မြေကြီးသည် သင့်အတွက် ဝန်လေးရုံ လူဖြစ်လာရသည့်အတွက် သင်ပျောက်ကွယ်သွားသည်၏ တစ်နေ့၌မိခင်မြေကြီးသည် အဘယ်နည်းနှင့်မျှ ဝမ်းနည်းနေမည်မဟုတ်ပေ။ ဘာကြောင့်နည်း။

သင်ယခုအထိ အသက်ရှင်နေနိုင်သည်မှာ မိခင်မြေကြီး၏ကျေးဇူးနှင့် မကင်းနိုင်။ အသက်ရှင်နေနိုင်ရန်အလို့ငှာ စားသမျှ ကောက်ပဲသီးနှံတို့သည် မိခင်မြေကြီးကပေး၏။ အပူအအေး လုံခြုံကာကွယ်မှုအတွက် အဝတ်အထည်သည် မိခင်မြေကြီးက ပေးလေသည်။ အသက်ရှင်နေစဉ် မိခင်မြေကြီးက ထောက်ပံ့နေသော်လည်း သင်ပျောက်ကွယ်သွားပြီးသည်၏ တစ်နေ့၌သင်၏မိခင်မြေကြီးကို ဘာတစ်ခု ကျေးဇူးပြုခဲ့သနည်း။ သင်သည် လူဖြစ်ခဲ့ပြီး လောကကြီးသည် ငါနှင့်ဘာမျှမဆိုင်ဟု ယူဆထားလေသလား။

ကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်၌အိမ်တစ်အိမ်သည် ရှိ၏။ ထိုအိမ်၌သင်နှင့်တကွ မိသားတစ်စုတို့ ရှိကြလေသည်။ ထိုအိမ်သားတစ်စုတို့အား သင်သည် ကောင်းစွာ လုပ်ကျွေးနေအံ့။ ထိုအိမ်သားတစ်စု၏ တာဝန်ကို သင်ထမ်းရွက်နေခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ သင်၏သား၊ သင်၏မယားကို ပြုစုကျွေးမွေးပြီး ထမ်းရွက်နေသော တာဝန်အတွက် သင့်အားတစ်စုံတစ်ရာ အပြစ်ဆိုစရာ မရှိတော့ပေ။

သို့သော် ကမ္ဘာမြေပြင်ကြီးတစ်ခုလုံးပေါ်၌ သင့်သား၊ သင့်မယားမျှသာရှိသော အိမ်တစ်အိမ်တည်း ဖြစ်နေအံ့။ ထိုကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်၌သင်နေ၍ ဖြစ်ပါမည်လော။ သင့်ကိုယ်သင်ပြန်၍ ငံ့ကြည့်ပါ။ သင့်ကိုယ်ပေါ်မှ အဝတ်အထည်ကလေးသည် သင့်သား၊ မယား သို့မဟုတ် သင်ကိုယ်တိုင်ရက်လုပ်ထားသည်ဟု ထင်နေသလား။ သင်စားနေသော အစာကိုကြည့်ပါ။ ထိုအစားအစာသည် သင့်သား၊ မယား သို့မဟုတ် သင်ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးထားသော အာဟာရဟု ထင်နေသလား။ သင်တို့ ကျွန်ုပ်တို့တွင် မွေးဖွားခါစ လူ့လောကသို့ရောက်လာစဉ် ဝတ်စရာအဝတ်အထည်မပါ။ စားစရာ ထမင်းတစ်ဆုပ်လည်းမကိုင်ခဲ့ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ယခု အဘယ်ကြောင့် လှလှဝတ်ပြီး ဝဝစားနေနိုင်ကြသနည်း။

ကျွန်ုပ်တို့သည် သူတို့သူတို့နှင့် လူလုပ်နေကြရလေသည်။ သူတို့သူတို့သာ မရှိလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤကမ္ဘာလောက၌ စက္ကန့်မိနစ်ပိုင်းနှင့်ပင် လူအဖြစ်နှင့် နေနိုင်ခွင့် မရှိချေ။ သို့ဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်တို့၏ အရေးများကို သူတို့သူတို့၏အရေးဟု ယူဆထားသကဲ့သို့ သူတို့သူတို့၏ အရေးများသည်လည်း သင်တို့၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ အရေးပင်ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် သူတို့နှင့်အတူ လောက၌လူဟူ၍ ဖြစ်လာပြီဖြစ်သောကြောင့် မည်သူ၏ အရေးကိစ္စကိုမဆို တာဝန်ကင်းမနေကောင်းပေ။ ကြောက်တတ်လျှင် ဖျင်း၊ ဝန်ကင်းလျှင် တစ်ကောင်ကြွက်ဟူသော စကားရှိရာ အစုအရုံးနှင့် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မှီခို ဆက်သွယ်နေရသော လောကကြီး၌ ဝန်ကင်းအောင်နေသူသည် ကမ္ဘာမြေကြီးပေါ်၌ တစ်ကောင်ကြွက်ပင်ဖြစ်လေသည်။

အချို့သည် ကိုယ့်သား ကိုယ့်မယားကို မွေးကျွေးထားရုံနှင့် ငါ့တာဝန်ကုန်ပြီဟု ထင်မှတ် အယူလွဲနေကြလေသည်။ သားမယားကို မွေးကျွေးရုံဖြင့် အံ့ဩစရာမရှိ။ လောက၌ မွေးတတ်လျှင် ကျွေးတတ်ရမည်ပင်ဖြစ်လေသည်။ ဤသူများသည် လောကကြီး အဘယ်မျှ ကျယ်ဝန်းသည်ကို မကြည့်သူများဖြစ်ရာ လောကကြီးကျယ်ဝန်းသလောက် တာဝန်ဝတ္တရားတွေ ကျယ်ဝန်းသေးသည်ကို နားမလည်ကြရှာချေ။

ကမ္ဘာမြေကြီးကို အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ မလုပ်ဘဲ အိမ်ကြီးတစ်အိမ်အဖြစ် စဉ်းစားကြပါစို့။ ကမ္ဘာမြေကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့နေထိုင်ရာ အိမ်ကြီးတစ်အိမ်ဖြစ်၍ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့အိမ်သူအိမ်သားများပင် ဖြစ်လေသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ အမြင်အားဖြင့် ရေထု၏ အပိုင်းအခြားကြောင့် ကမ္ဘာကြီးအစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ဖြစ်နေစေကာမူ ရေအောက်မြေထုသည် အပိုင်းပိုင်းအပြတ်ပြတ်မဟုတ်။ တရစပ်တည်းနေရာ သင်တို့၊ ကျွန်ုပ်တို့ရပ်နေသော ခြေဖဝါးနှစ်ခုအောက်မှ သေးမွှားသော မြေမှုန့်ကလေးသည်ပင် မြောက်ဝင်ရိုးစွန်း၏ ဆွေမျိုးဖြစ်၍ တောင်ဝင်ရိုးစွန်း၏ ဉာတိဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြစ်လေရာ လောက၌လူဖြစ်ခဲ့လျှင် တာဝန်ကင်းမနေအပ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း၏ တာဝန်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရာ၌ ထိုတာဝန်ကို ကျွန်ုပ်တို့က အဓမ္မ ဆွဲခေါ်ခြင်းမဟုတ်။ လောကဓမ္မ သဘာဝတရားကြီးကပင် ညွှန်ပြနေလေသည်။

သင်တို့၊ ကျွန်ုပ်တို့တွင် ကမ္ဘာလောကမှ ပျောက်ကွယ်သွားပြီးသည့်နောက် နာမည်တစ်လုံး ကျန်ရစ်ခဲ့ရန် အဘယ်မျှအရေးကြီးခဲ့ပြီကို သိရှိရပြီးဖြစ်၏။ သို့သိရှိခဲ့သည့်အတိုင်း နာမည်တစ်လုံး ကျန်ရစ်ခဲ့ရန် မိမိအပေါ်စိတ်ဝင်စားရုံမပြီးသူတစ်ပါးအပေါ် စိတ်ဝင်စားရဦးမည်။ မိမိ ကိုယ်ကျိုးကိုသာ မကြည့်ရာ သူတစ်ပါးအကျိုးကိုလည်းကြည့်။ လောက၌တာဝန်ကင်းမနေရ လောကတစ်ခုလုံး၏ တာဝန်များသည် မိမိတာဝန်ဟု သဘောထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း သင်နားလည်ပြီဖြစ်၏။ သို့အတွက် ပေါ့ပေါ့နေ၊ ပေါ့ပေါ့စား၊ ပေါ့ပေါ့ပင် ပျောက်ကွယ်သွားလိုသော သင်သည် နောင်အခါ

နဝမတန်း

သင်၏ နာမည်တစ်လုံး ကျန်ရစ်ရန်အတွက် မည်သည့်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပြီးပြီလဲ။ သင်သည် ယခုအခါ အသက် ၂၀၊ အစိတ်၊ ၃၀၊ ၄၀၊ ၅၀၊ ၆၀ စသည်ဖြင့် အပိုင်းအခြား တစ်ခု၌ရှိနေတန်ရာ၏။ မည်ရွေ့မည်မျှဖြစ်စေ သင်လောကကြီးနှင့်အတူ နေထိုင်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ မည်မျှကြာပြီလဲ။ သင်တို့ ကျွန်ုပ်တို့၏ မိဘဘိုးဘွားများသည် ထိုတာဝန်များကို သူတို့၏တာဝန်တစ်ခုဟု ယူဆ ဆောင်ရွက်သွားပါ၏လော။ အကယ်၍ သူတို့သည် လောကတွင်နေပြီး တာဝန်မကျေဖြစ်သွားဘဲ၊ လမ်းနှစ်သွယ်ရှိလျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည် မည်သည့်လမ်းကို လိုက်မည်နည်း။ ထိုလမ်းအတိုင်း လိုက်မည် လော၊ တသီးတခြား ခွဲထွက်မည်လော။

ကျွန်ုပ်တို့သည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါက ရန်ကုန်မြို့ ဆင်ခြေဖုံးလမ်းတစ်လမ်းပေါ်တွင် တွေ့ဆုံဖူး သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သော အရှူးဘဝသို့ ရောက်လုဆဲ လူရွယ်တစ်ယောက်ကို ပြန်လှန် သတိရမိ လေသည်။ သူက သူ့ဖခင်ကွယ်လွန်သည်မှာ ၆ လမျှ ကြာသေးသော်လည်း လောကသည် သူ့ဖခင် နာမည်ကို လက်မခံ၊ သူ့ဖခင်အားမေ့လျော့ကြပြီဟု ဝမ်းနည်းစကား ပြောကြားရှာလေသည်။ သို့သော် သူ့ဖခင်သည် လောကအကျိုး ဘာတစ်ခု သယ်ပိုးခဲ့သည်ဟု မပါချေ။ အကယ်စင်စစ်အား ဖြင့်လည်း သူ၏ဖခင်သည် သူ၏ အကျိုးတစ်ခုတည်းနှင့် လူ့ဘဝကို အစတုံးစေပြီး သူ၏ပတ်ဝန်းကျင် ကို စိတ်ဝင်စားမည့် လူတစ်ယောက်မဟုတ်။ လောကအကျိုးတစ်ခုခုကိုသာ သယ်ပိုးသွားပါက လောကသည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ သူ့ဖခင်အား မေ့ပစ်မည်မဟုတ်ကြောင်းကို သူနားလည်ဟန်မတူ ချေ။ ယနေ့တိုင် မမေ့နိုင်ကြဘဲ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာသော်လည်း ကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ် ထောင်ထောင် မားမား ရပ်နေကြသော လူတစ်စုသည် အဘယ်ကြောင့် ဤအခြေမျိုးနှင့် ကြွားကြွားဝါဝါနေနိုင်ကြ သည်ကို သူမစဉ်းစားမိသည်မှာ သူ့အားသနားဖို့ ကောင်းလေသည်။

အကြောင်းတစ်ခုကို ဖော်ပြပါရစေ။ ထိုအကြောင်းကလေးတွင် အရေးကြီးသော လူ တစ်ယောက်၏ ဆွေရိပ်မျိုးရိပ်မကင်းသူများ ယခုတိုင် ရှိနေသေးသည့်အတွက် နေရာဌာနမှာ ရန်ကုန်နှင့် မော်လမြိုင်သွား မီးရထားလမ်းမှ ရွာတစ်ရွာဆိုပါတော့။ အကြောင်းကလေးသည် ကျွန်ုပ် ၏ မျက်မြင်ဖြစ်၏။

ထိုရွာတွင် အလွန်အကြူးမဟုတ်သေးသော ခပ်ချာချာ ခပ်ရှူးရှူး လူတစ်ယောက်ကို တွေ့ဖူး ပြန်လေသည်။ အရှူးဆိုသော်လည်း အခြားအရှူးများကဲ့သို့မဟုတ်၊ အရှူးထူးဖြစ်၏။ သူသည် ရေမိုး သုံးသပ်ရန် မဆိုထားဘိ၊ နံနက်အိပ်ရာထတွင် မျက်နှာသစ်ရမုန်း မသိချေ။ သို့သော် နံနက် အိပ်ရာ မှနိုးတိုင်း လူအများဆုံးသုံးသော ရေတွင်းသို့ရောက်လာ၏။ သူ ဘာလုပ်လာသလဲ။

ရေတွင်းနှင့် အတော်လှမ်းသော လမ်းစောင်းတစ်ဘက်၌ ဘုံသောက်ရေအိုးစင်တစ်လုံးရှိ၏။ သူ့တွင်ရေပုံးပိုင်မရှိသဖြင့် အခြားသူများ နံနက်ရေခပ်လာတိုင်း ရေပုံးကို ခေတ္တခဏယူပြီး ဘုံသောက်ရေအိုးစင် မပြည့်မချင်း နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သွားရောက်လောင်းဖြည့်လျက်ရှိ၏။

ရေတွင်းတွင် ပေါင်မရှိ။ နေ့လယ်နေ့ခင်းများ၌ ကျွဲနွားများသည်ရေငတ်သဖြင့် အလှမ်းလည်းမီသောကြောင့် မကြာခဏ လာရောက်ကုန်းသောက်လေ့ရှိရာကိုပင် ကာကွယ်ရမုန်းမသိရှာပေ။ သို့သော်ဖော်ပြခဲ့သော အရူးသည် ကျွဲနွားများလာတိုင်း တုတ်နှင့် ခြောက်မောင်းပြီး ရေတွင်းနှင့်ဝေးသော တစ်နေရာရှိ အင်တုံကွဲတစ်ခုတွင် ရေထည့်ပေးလေ့ရှိသည်။

ညနေပိုင်းရောက်သောအခါ၌ကား ရွာရိုးလျှောက်ပြီး ၆ ဖာလုံရှည်သော လမ်းပေါ်ရှိသမျှ အညစ်အကြေး အမှိုက်သရိုက်တို့ကို နေ့ရှိသရွေ့ ကောက်သိမ်းဖယ်ရှားတတ်လေသည်။ သူ ဘာလုပ်နေသနည်း။ ထိုတာဝန်များသည် သူ၏တာဝန်လော။ သူသည် အရူးတစ်ယောက်ဖြစ်၍ ရည်ရွယ်ချက်ရှိမည်မထင်။ ရည်ရွယ်ချက်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ကင်းသည်ဖြစ်စေ သူ၏အလုပ်သည် သူ့အားလျစ်လျူရှုထားမည်မဟုတ် မကြာမီသေရှာပြီ။ သူသေသောနေ့က သူတစ်ယောက်တည်းမဟုတ်ဘဲ ထိုရွာမှ သူကြီးလည်းပါသွား၏။ သူ၏မသာသည် သူကြီးမသာထက်စည်၍ သူ၏အလှူသည် သူကြီးအလှူထက် ကြီးကျယ်လေသည်။

ထိုအခါမှစ၍ “သူကြီးမသာ၊ အရူးသာ၊ သူကြီးမစည်၊ အရူးစည်သည်” ဟူသော စကား ယခုတိုင် ထိုရွာ၌ ခေတ်စားနေလေသည်။ ထိုအရူး၏ နာမည်သည် “ဘိုးဒင်” ဖြစ်၏။ ဘိုးဒင် မရှိသည့်နောက် ဘုံသောက်ရေအိုးစင်၌ရေထည့်သူတစ်ယောက်အားတွေ့လျှင် ကာလသားများက “ဘိုးဒင် . . . ဘိုးဒင်” ဟု လှောင်ပြောင်ခေါ်တတ်ကြရာ ထိုလှောင်ပြောင်ခေါ်ခြင်း၏ အဆုံး၌ “အေးကွာ . . . ဘိုးဒင် တစ်ယောက်အောက်မေ့လိုက်တာ၊ သူ့ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်လေလေရာဘဝ လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ပါလေတော့” ဟူသော နိဂုံးစကားသည် အမြဲလိုက်ပါနေခဲ့လေသည်။ ဘိုးဒင်ကား အရူးသာဖြစ်၏။ လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သော် သူ၏မသာ အခမ်းအနား၌သူ၏ အသိုက်အဝန်းသည် အဘယ်မျှ ကြီးကျယ်မည်နည်း။

ဘိုးဒင်သည် ထိုရွာကလေးကို သူ၏ အိမ်ဟုသဘောထားပြီး ထိုရွာသူ ရွာသားများအား သူ၏အိမ်သူ အိမ်သားများဟု ယူဆလျက် ထိုတာဝန်များသည် သူ၏တာဝန်၊ သူတို့မလုပ်လျှင် ငါလုပ်မည်ဟု စိတ်ကောင်းစိတ်မွန် မွေးမြူထားဟန် တူလေသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်ကိုသာ မိမိစိတ်ဝင်စားနေသူ တစ်ယောက်သည် သူမရှိသည့်တစ်နေ့၌ သူ၏နာမည် လိုက်ပါပျောက်ကွယ်သွားရ၏။

သင် တစ်ယောက်တည်းက အများတာဝန်ကို ယူနိုင်သူဖြစ်ပါစေ၊ သင်၏ တာဝန်ကို အများသည် ဝေငှထမ်းရွက်ရန် ဝန်မလေးပေ။

သို့အတွက် ကျွန်ုပ်သည် အောက်ပါ စကားတစ်ခွန်းကို ဆိုအံ့။
“ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတည်ရာ မြန်မာတို့၌သာသနာ့ဘောင်သို့ မသွတ်သွင်းမီ ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းသွားရမည်ကို အလွန်စိုးရိမ်တတ်၏။ ထိုကဲ့သို့သာသနာ့ဘောင်သို့မသွတ်သွင်းမီ မရောက်မီ

ဘဝတစ်ပါးပြောင်းသွားရမည်ကို စိုးရိမ်သကဲ့သို့ တစ်ခုသောလောကအကျိုးကို မသယ်ပိုးနိုင်သေးသမျှ ဘဝတစ်ပါးပြောင်းသွားရမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်ပါ” ဟု ဆိုလိုက်က ကျွန်ုပ်စကားသည် လွန်သွားပါမည်လော။

၂၀ ရာစု

မင်းထွေ

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ကာကွယ် ▪ ဆီးတားပိတ်ပင်သည်။ လုံခြုံစေသည်။
- ၂။ ကောက်ပဲသီးနှံ ▪ စပါး၊ ပဲ၊ပြောင်း စသောသီးနှံမျိုးစုံ။
- ၃။ ကမ္ဘာ ▪ သတ္တဝါများ နေထိုင်ရာ တောတောင်ရေမြေ။
- ၄။ ကျေးဇူးပြု ▪ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည်။ အကျိုးပြုသည်။
- ၅။ ကျွေးမွေး ▪ စားဝတ်နေရေးအတွက် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်သည်။
- ၆။ ခွစီး ▪ တာဝန်ကျရောက်သည်။
- ၇။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ▪ နှစ်ကာလ အပိုင်းအခြား။
- ၈။ ပြုစု ▪ ယုယုယယ ကူညီစောင့်ရှောက်သည်။
- ၉။ ဘုံ ▪ အများနှင့် သက်ဆိုင်သောအရာ။
- ၁၀။ လုဆဲ ▪ နီးကပ်နေသော အချိန်ကာလ။
- ၁၁။ ဝန်လေး ▪ ထမ်းဆောင်ရမည့် တာဝန်ကြီးမားခက်ခဲသည်။
- ၁၂။ ဝတ္တရား ▪ ဆောင်ရွက်အပ်သော အမှုကိစ္စ။
- ၁၃။ အရေး ▪ ပြုဖွယ်အလုပ်။
- ၁၄။ အစတုံး ▪ ပြီးပြတ်သည်။ ပျက်သွားသည်။

အဓိကအချက်များ

- ◆ လောက၌ လူဟူ၍ဖြစ်လာပါက မည်သူ၏ အရေးကိစ္စကိုမဆို ရှောင်လွှဲမနေသင့်ပေ။
- ◆ လူတိုင်းလူတိုင်း၏ တာဝန်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ လောကတစ်ခုလုံး၏ တာဝန်များသည် မိမိတာဝန်ဟု သဘောထားရမည်။
- ◆ လောကကြီးကျယ်ဝန်းသလောက် တာဝန်ဝတ္တရားများလည်း ကျယ်ဝန်းသည်။
- ◆ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘိုးဘွားမိဘများသည် ထိုတာဝန်များကို သူတို့၏ တာဝန်ဟု ယူဆ ဆောင်ရွက်သွားကြသည်။
- ◆ တစ်ယောက်တည်းက အများတာဝန်ကို ယူနိုင်သူဖြစ်ပါစေ။ သင်၏ တာဝန်ကို အများက ဝေမျှထမ်းဆောင်နေသူ မဖြစ်ပါစေနှင့်။

လေ့ကျင့်ခန်း

🔍 ၁။ အောက်ပါစကားလုံးတို့၏ ဆီလျော်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင် ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။

အအေး၊ သဘာဝ၊ လောက၊ စား၊ ကျွေးမွေး

📖 ၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
တာဝန်၊ အာဟာရ၊ အစားအစာ၊ အသိုက်အဝန်း၊ လျစ်လျူရှု

💡 ၃။ လူတို့သည် လောကအကျိုးအတွက် မည်သို့ထမ်းရွက်သင့်သနည်း။ သင့်အမြင်ကို တင်ပြပါ။

💬 ၄။ ကျွန်ုပ်တို့၏တာဝန် စကားပြေတွင် မည်သို့သော အသိတရားများကို လမ်းညွှန်ထားပါ သနည်း။ ဆွေးနွေးပါ။

📖 ၅။ သင်ကိုယ်တိုင်လည်း အများအကျိုးအတွက် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသလား။ ဆွေးနွေးရေးသားပါ။

ပွဲခင်းသာ

နွားညီနောင်၊ ရွှေခြုံကုံးနဲ့
 လူလုံးပြ ဟန်ရေးကြွယ်။
 ရှစ်စထောင် လှည်းယဉ်ကြော့နဲ့
 ပွဲဝင်တော့မယ်။
 မမလေး သေးသွယ်သွယ်
 လိုက်မယ်ဆို နဲ့သာသ
 ခန်းဆောင်ကကြူ။
 ဆံမြိတ်နွယ် ခိုတောင်ချနဲ့
 လက်အပွ ပဒုမ္မာ။
 သရက်ထည် ပွင့်ဝါရိုက်နဲ့
 လိုက်ဖက်လှပါ။
 ပြီးတော့မဲ့ နဲ့မူရာ
 ပျူငှာလို့ ကြည်ဝင်း။
 နွားညီနောင်ခြေကုန်သုတ်အောင်
 သျှောင်ကြီးရှင် ခါးပုံပြုတ်အောင်
 ရုပ်ကကြော့ရှင်း။
 ခေါင်းပေါင်းစ တထောင်ထောင်
 အရိုးလူ လှည်းအိုပျက်က
 ပြီးမျက်စလှောင်။
 ဆောင်ပန်းအိမ် လက်ယာကျက
 ဇောင်းစနဲ့ ပျိုတို့မောင်
 ပြီးယောင်ယောင် တိတ်တခိုး။
 ကွမ်းနုဝါ သူငုံလို့
 ပန်းပဝါ သူခြုံလို့
 မလေးလုံ အရှက်ကြီးသူမို့
 ထီးကာလို့ မိုး။

ဘုံကထိန် ဂုဏ်သိန်ဟည်း
 စင်တော်ကြီး ရုပ်စုံမြိုင်
 ပွဲအုပ်မနိုင်။
 သူကြီးက မှိုင်
 ကျောင်းထိုင်က ညည်း။
 အုတ်ကျက်ကယ် ဆူညံနှင့်
 စင်ဆော်သံ မိုးယံအုပ်
 ပတ်တုတ်လို့ တီး။
 သပြေညို ပင်ပျိုအုပ်မှာ
 လှည်းဖြုတ်လို့ နေရာယူ
 ပွဲကြည့်တူတူ။
 ဆောင်းလေက ကလူ
 နှင်းမြူက အဝဲ။
 စောင်မြိတ်တို တစ်ထည်တည်းမို့
 မောင့်ရွှေကိုယ် နံ့သာခဲနဲ့
 လူပုံမှာ တူစုံနဲ့ရတယ်
 မေ့တတ်နိုင်ပဲ။ ။

၂၀ ရာစု

တင်မိုး

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ကလူ = ကျီစယ်သည်။ ချစ်စနိုးလှောင်သည်။
- ၂။ ကျောင်းထိုင် = ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် အကြီးအကဲလုပ်၍ သီတင်းသုံးသည်။
- ၃။ ကြော့ရှင်း = သပ်ရပ်တင့်တယ်သော။ အချိုးအစားကျသော။
- ၄။ ခါးပုံစ = ပုဆိုးဝတ်သောအခါ ရှေ့၌အနည်းငယ်ထွက်နေသော ပုဆိုးစ။
- ၅။ ခိုတောင်ချ = နားထင်ရှေ့တွင် ခို၏အတောင်သဖွယ် ကျနေသောဆံစ။
- ၆။ ဂုဏ်သိန် = ဂုဏ်သရေ။
- ၇။ စင်ဆော်သံ = ပရိတ်သတ်ကိုလှုံ့ဆော်နှိုးဆွသည့် ပတ်မကြီးနှင့် လင်ကွင်းကြီးတီးခတ်သံ။
- ၈။ ဆံမြိတ် = ဆံထုံးမှ စွန်းထွက်သော ဆံအစွန်းအမြိတ်။
- ၉။ ဆောင်ပန်းအိမ် = လှည်းမောင်းသူထိုင်သည့် အကန့်ကက်အိမ်ရှေ့မှာရှိသည်။
- ၁၀။ ပဒုမ္မာ = ပါးလှုပ်သော ပဒုမ္မာတံဆိပ်ချည်ပါး ချည်ထည်တစ်မျိုး။

နဝမတန်း

မြန်မာစာ

- ၁၁။ ရှစ်စထောင် = ကက်အိမ်၏ ရံတိုင်များကို ထိန်းထားသည့် လက်ရန်း(တန်း) လေးချောင်း၏ ကော့ထောင်နေသော အစွန်း ၈ ခု။
- ၁၂။ လှောင် = သရော်သည်။
- ၁၃။ သူကြီး = ကျေးရွာတွင် အုပ်ချုပ်ရန် ခန့်ထားခြင်းခံရသူ။
- ၁၄။ သျှောင် = ယောက်ျားဆံထုံး။
- ၁၅။ ဟည်း = ကျော်ကြားသည်။

အဓိကအချက်များ

- ◆ မြန်မာ့ဓလေ့ကျေးလက်ဒေသ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပွဲတော်များအကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။
- ◆ ကျေးလက်ဒေသပွဲတော်များသို့ သွားရောက်ကြရာတွင် မိမိတို့၏ လှည်းများကို သူ့အပြိုင် ကိုယ်အပြိုင် လှလှပပပြင်ဆင်ကြသည်။
- ◆ ကျေးလက်သဘာဝ လုံ့လပျို့ဖြူတို့ကလည်း ပွဲတော်သို့လာရန် လှလှပပပြင်ဆင်ကြသည်။ လုလင်ပျို့တို့ကလည်း သျှောင်ဆံထုံးခေါင်းပေါင်းစတို့ဖြင့် ခွံခွံညားညားပြင်ဆင်ကြသည်။
- ◆ ပွဲတော်သို့ လာရောက်ကြသည့် ပရိတ်သတ်ကြီးများပြားလွန်း၍ ရွာသူကြီးနှင့် ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်တို့ ထိန်းသိမ်းရသည်မှာ အလွန်ခက်ခဲမည်ကို စိုးရိမ်ကာ လက်မှိုင်ချည်းညှု ရပုံကို ဖော်ပြထားသည်။
- ◆ ပွဲတော်တွင် လူစုလူဝေးကြီးနှင့် ခြိမ်းခြိမ်းသဲစည်ကားနေသည်ကိုဖော်ပြပြီး ပွဲကြည့်သူ နှစ်ဦးမှာ ဆောင်းလေအေးနှင့်အတူ မမေ့နိုင်စရာ ပွဲတော်ကြီးဖြစ်ပုံကို ရေးဖွဲ့ထားသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- 🔍 ၁။ ပေးထားသော စကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင်ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
နံ့သာ၊ ပဝါ၊ စင်တော်၊ ပဒုမ္မာ၊ သရက်ထည်
- 📖 ၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
ပျူငှာ၊ ရုပ်စုံ၊ ပွဲအုပ်၊ နွားညီနောင်၊ ခေါင်းပေါင်း၊ တိတ်တခိုး
- 📖 ၃။ ပွဲခင်းသာကဗျာတွင် ကျေးလက်ဒေသရှိ ပွဲတော်ကျင်းပပုံကို မည်ကဲ့သို့ ရေးဖွဲ့ထားသည် ကို လေ့လာတင်ပြပါ။
- 💡 ၄။ ပွဲခင်းသာကဗျာကိုဖတ်ရှုပြီး သင်၏ခံစားမှုနှင့် အတွေးအမြင်ကိုတင်ပြပါ။
- 📖 ၅။ ပွဲခင်းသာကဗျာကိုလေ့လာပြီး သင်တို့ဒေသရှိ ပွဲတော်များအကြောင်းကို ရေးသားပါ။

ရုက္ခဗေဒ

တက္ကသိုလ်နယ်မြေထဲတွင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်က သရက်ပင်ကြီးတစ်ပင် ပြုလဲခဲ့လေသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ထင်း ရှားပါးနေချိန်ဖြစ်၍ လူအများက အကိုင်းအခက်များကို ခုတ်ယူကြ၏။ ဘူမိဗေဒ ပါမောက္ခကမူ ပင်စည်မှ တစ်ပိုင်းဖြတ်ယူပြီး သူ့ဘူမိဗေဒဌာနတွင် ထားလေသည်။ ၎င်းနောက် ဘိုင်အိုလိုဂျီဌာနအတွက် အထူးအသုံးဝင်သဖြင့် ထိုအပိုင်းကို ထက်ဝက်စီလွှာပြီး တစ်လွှာကို ဘိုင်အိုလိုဂျီပြတိုက်သို့ ပို့ပေးခဲ့သည်။

ထိုသရက်ပင်စည်လွှာများမှာ ကိုကြည့်လျှင် “အသက်ရစ်” များကိုတွေ့ရ၏။ သစ်ပင်တို့သည် တစ်နှစ်လျှင် တစ်ရစ်တက်ကြ၏။ အသက်ရစ်များကို ရေတွက်ပြီး သစ်ပင်သက်တမ်းကို ရေတွက် ကြရ၏။ ထိုသရက်ပင်သည် ၁၇၃၀ ခုနှစ်တွင် ပေါက်ခဲ့သည်။ ထိုသစ်ပင်အား ရန်ကုန်သမိုင်းကို ပြောပြစေ၏။ ထိုသရက်ပင် အသက် ၂၃ နှစ်ရောက်သောအခါ ၁၇၅၃ ခုနှစ်တွင် အလောင်းဘုရား သည် ရန်ကုန်မြို့ကို တည်ထောင်တော်မူ၏။ ၁၇၆၉ ခုနှစ်တွင် မြေလျင်အကြီးအကျယ်လှုပ်ပြီး ရွှေတိဂုံစေတီကြီး ပြိုခဲ့၏။ ၁၇၉၆ ခုနှစ် ဘိုးတော်ဘုရား ရန်ကုန်မြို့သို့ကြွလာပြီး ခေါင်းလောင်းကြီး လှူတော်မူ၏။ . . . စသည်များဖြင့် အသက်ရစ်များတွင် ရေးသားထားလေသည်။

ရုက္ခဗေဒ ဆရာများက ယူအက်စ်အေနှင့် ဩစတြေးလျရှိ ယခုတိုင် အသက်ရှင်နေ သေးသော ဆီကျိုင်ယာခေါ် သစ်ပင်ကြီးများကို အသက် ၄၀၀၀ - ၆၀၀၀ စသည်ဖြင့် ရှိကြောင်း ပြောဆိုကြသောအခါ ကျွန်တော်တို့မှာ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင်ပင် ဖြစ်ကြရ၏။ ထိုသစ်ပင် ကြီးများပေါက်သည့် နှစ်များမှာမှတ်တမ်း၊ သမိုင်း မရှိရုံမက ထိုသစ်ပင်များပေါက်ရာ ထိုဒေသများ၊ ထိုတိုက်ကြီးများ ရှိနေသည်ကိုပင် ယဉ်ကျေးသော လူတို့က သိခဲ့ကြသည်မှာ မကြာသေး မဟုတ်ပါ လော။ သို့သော် ရုက္ခဗေဒပညာရှင်တို့သည် အောက်ခြေလွတ်သောစကားတို့ကို ဆိုခဲ့သည် မဟုတ်။ သစ်ပင်တို့၏ ပင်စည်သည် တစ်နှစ်လျှင် တစ်ရစ်တိုးကြောင်း သေချာစွာ သိရှိပြီးမှ တွက်ဆ ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သစ်ပင်၏ ပင်စည်ကြီးရင့်မှုမှာ အကိုင်းအခက် အရွက်အသီးတို့၏ ကြီးပြင်းပုံနှင့် မတူသည်ကိုလေ့လာပြီးမှ ထိုသို့ဆိုနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သတ္တဝါခေါ်သော အကောင် ကြီးပြင်းပုံနှင့် အမျိုးမျိုး၏ အဆစ်အပိုင်း အစိတ်ကြီးပြင်းပုံနှင့် သစ်ပင်တို့၏ အဆစ်အပိုင်း အစိတ်တို့ကြီးပြင်းပုံ မတူ ခြားနားသည်ကို နားလည်ပြီးမှ ပြောခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဘိုင်အိုလိုဂျီသိပ္ပံပညာရှင်တို့သည် “လူ” ဟူသော သတ္တဝါ ဤကမ္ဘာမှာ ပေါ်သည်မှာ အနှစ် ၂၀၀၀၀၀ သာရှိသေးသည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ လူအပါအဝင်ဖြစ်သော ခြေနှစ်ချောင်း

သတ္တဝါသည် ခြေလေးချောင်းအဖြစ်မှ ကူးပြောင်းတိုးတက်ရသည်မှာ နှစ်သန်းပေါင်း များစွာ ကြာသည်ဟု တွက်ဆကြလေသည်။ ကုန်းသတ္တဝါသည် ရေသတ္တဝါအဖြစ်မှ ကူးပြောင်းတိုးတက် ရသည်မှာ နှစ်သန်းရာပေါင်းများစွာကြာသည်ဟု တွက်ဆကြသည်။ ကမ္ဘာတွင် သက်ရှိရုပ်ဝတ္ထု (ဝါ) သဇီဝရုပ်ဝတ္ထု (ဝါ) အပင်၊ အကောင်ဟူ၍ စတင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်မှာ နှစ်သန်းထောင်ပေါင်း များစွာကြာပြီဟု ဆိုကြလေသည်။

ဤသည်တို့ကား အောက်ခြေလွတ်သော အဆိုအမိန့်များ မဟုတ်ကြကုန်။ သရက်ပင်၏ အသက်ကို စနစ်ကျကျ ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ လေ့လာပြီး ကြံဆတွက်ယူသည့်နည်းတူ လက်ရှိ သဇီဝ ရုပ်ဝတ္ထုတို့ကို စနစ်တကျ ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ လေ့လာပြီး ကြံဆမိန့်ဆိုကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ကမ္ဘာ့ပထဝီ၊ ကမ္ဘာ့ဥတု စသည်တို့၏ နှစ်စဉ်သာမက၊ နှစ်ရာစုသာမက၊ နှစ်သိန်းသန်းစုတို့တွင် ပြောင်းလဲမှုနှင့် သက်ရှိရုပ်ဝတ္ထုတို့ ပြောင်းလဲပုံတို့ကို ဆက်စပ်၍ လေ့လာဆင်ခြင်ကြရသည်။ အညမညပစ္စယဖြစ်ပုံ အပြန်အလှန်ကျေးဇူးပြုပုံကို ကြံဆကြရပေသည်။ ထို့ပြင် နှစ်သန်းပေါင်း များစွာ ရေခဲပြင်အောက်တွင် မပုပ်မသိုး မယွင်းမယိုဘဲ ကျန်ရစ်သောရုပ်ကြွင်းများ၊ မြေလွှာ၊ ကျောက်လွှာများ အောက်တွင် ဓာတ်သဘာဝတို့၏ ပယောဂဖြင့် ကျောက်အဖြစ်ဖြင့် ပြောင်းလဲ သွားရသော ဖော်ဆစ်လ်ရုပ်ကြွင်းများ မကျေမပျောက် ထုံးကျောက်ဖြစ်သွားသော အရိုးများ၊ အခွံများ စသည်တို့ကို လက်တွေ့လေ့လာပြီးမှ သဘောထုတ်အဆိုညစ်၍ ဟောပြောကြခြင်း ဖြစ်၏။

၂၀ ရာစု

သိန်းစေမြင့်

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ပထဝီ = မြေဓာတ်၊ မြေကြီး။
- ၂။ ပင်စည် = သစ်ပင်၏ကိုယ်ထည်။
- ၃။ ဘင်္ဂ = ပျက်စီးခြင်း၊ ဆုံးရှုံးခြင်း။
- ၄။ ဘူမိဗေဒ = မြေလွှာမြေထုနှင့်ပတ်သက်သော ပညာရပ်။
- ၅။ ရုက္ခဗေဒ = အပင်များနှင့်ပတ်သက်သော သိပ္ပံပညာရပ်။
- ၆။ ရုပ်ကြွင်း = သေပြီးနောက် ကျန်ရစ်ခဲ့သော ရုပ်ကလာပ်။ သေပြီးနောက် ရှည်ကြာစွာတည်ရှိသော ရုပ်အစုအဝေး။
- ၇။ သဇီဝ = အသက်ရှိသော။
- ၈။ ဥတု = တစ်နှစ်ကို သုံးပိုင်းပိုင်းခြား၍ သတ်မှတ်သော နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း ဟူသောကာလ။
- ၉။ ဥပ္ပါဒ် = ဖြစ်ခြင်း။

၁၀။ အခွံ

= သစ်ပင်သစ်သီးစသည်တွင် ပြင်ပမှဖုံးအုပ်ထားသောအလွှာ။

၁၁။ အရိုး

= ခန္ဓာကိုယ် အရေ အသား အကြောတို့၏ တည်ရာမှီရာဖြစ်သော မာကျောသည့်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း။

အဓိကအချက်များ

- ◆ သစ်ပင်တို့၏ ဖြစ်တည်ရာသက်တမ်းနှင့် သမိုင်းကြောင်းကို ဗဟုသုတအဖြစ်ရရှိသည်။
- ◆ သိပ္ပံပညာရပ်သဘောကိုလည်း လေ့လာခွင့်ရသည်။ လူ၊ တိရစ္ဆာန်၊ သတ္တဝါတို့ဖြစ်တည်ရာကို သိရှိခွင့်ရသည်။
- ◆ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူသားတို့ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပုံ၊ သစ်ပင်တို့၏ သဘောသဘာဝနှင့် သက်ရှိရုပ်ဝတ္ထုတို့၏အကြောင်းကို စူးစမ်းသိရှိကြရသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
အသက်ရစ်၊ အောက်ခြေလွတ်၊ သတ္တဝါ၊ အဆစ်အပိုင်း၊ ပယောဂ
- ၂။ အောက်ပါဝါကျများမှ နာမ်အထူးပြုများကိုရွေးထုတ်ပြပါ။ မည်သည့်နာမ်အထူးပြုမျိုးဖြစ်သည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။
(က) ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ထင်း ရှားနေချိန်ဖြစ်၍ လူအများက အကိုင်းအခက်များကို ခုတ်ယူကြသည်။
(ခ) ဤအပိုင်းကိုထက်ဝက်စီးလွှာပြီး တစ်လွှာကို ဘိုင်အိုလိုဂျီပြတိုက်သို့ ပို့ပေးခဲ့သည်။
(ဂ) ထိုသရက်ပင်သည် ၁၇၃၀ ခုနှစ်တွင်ပေါက်ခဲ့သည်။
(ဃ) ထိုသစ်ပင်ကြီးများပေါက်ရာဒေသများကိုပင် ယဉ်ကျေးသောသူတို့က သိခဲ့သည်မှာ မကြာသေးမဟုတ်ပါလော။
- ၃။ သစ်ပင်၏အသက်ကိုမည်သို့ ခန့်မှန်းနိုင်ကြောင်း လေ့လာဖြေဆိုပါ။
- ၄။ လူဟူသောသတ္တဝါသည် ဤကမ္ဘာပေါ်မှာ မည်သည့်အခါကစ၍ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သနည်း။
- ၅။ သစ်ပင်တို့၏ပင်စည်သည် တစ်နှစ်လျှင် တစ်ရစ်တိုးသည်ဟု ရုက္ခဗေဒပညာရှင်တို့က ဖြေဆိုဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်ကို ဖော်ပြပါ။

၁၈။ လင်္ကာ (ကဗျာ)

တို့တိုင်းပြည်

ထလော့မြန်မာ၊ အိုမြန်မာတို့ . . .
 တို့ရွာတို့မြေ၊ တို့ရွာမြေဝယ်
 စေတီစပါး၊ များလည်းများ၏
 များပါလေလည်း၊ တမဲ့မဲ့နှင့်
 ဆင်းရဲကာသာ၊ ကာလကြာလျှင်
 ယာစကာမျိုး၊ တညှိုးညှိုးနှင့်
 ပုထိုးမြင့်မောင်း၊ ကျောင်းကြိုကျောင်းကြား
 လှည့်လည်သွားလျက်
 မစားလေရ၊ ဝမ်းမဝ၍
 ဆွမ်းမျှမတင်နိုင် ရှိမည်တည်း။

ထလော့မြန်မာ၊ အိုမြန်မာတို့ . . .
 တို့ရွာတို့မြေ၊ တို့ရွာမြေဝယ်
 ရေချိုသောက်ရန်၊ မြစ်ချောင်းကန်နှင့်
 သီးနှံချိုပျား၊ များလည်းများ၏
 များပါလေလည်း၊ တမဲ့မဲ့နှင့်
 ဆင်းရဲကာသာ၊ ကာလကြာလျှင်
 မြင်သာမြင်ရ မစားရ၍
 တောကပြိတ္တာ ဖြစ်မည်တည်း။

ထလော့မြန်မာ၊ မြန်မာထလော့ . . .
 အားမပျော့နှင့်၊ မလျှော့လုံ့လ
 သူကစ၍၊ ငါကအားလုံး
 လက်ရုံးမြားမြောင်၊ ဉာဏ်မြားမြောင်နှင့်
 စွမ်းဆောင်ကြလေ၊ ဆောင်ကြလေတော့

ဤမြေဤရွာ၊ ဘယ်သူ့ရွာလဲ
 ဤယာစပါး၊ ဘယ်သူ့စပါးလဲ
 ထားလော့တာဝန်၊ ပွန်လော့လုပ်ငန်း
 ဉာဏ်ရှေ့ပန်း၍
 တစ်ဝမ်းတစ်စိတ် ညီစေသတည်း။

၂၀ရာစု

စော်ကျီ

ဧကံဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ကာလ = ရောက်ဆဲခေတ်။
- ၂။ စွမ်းဆောင် = ပြီးစီးအောင်မြင်အောင်လုပ်ကိုင်သည်။
- ၃။ ဆွမ်း = ဘုရား ရဟန်း သံဃာတို့အား ကပ်လှူသော စားဖွယ် သောက်ဖွယ်။
- ၄။ ဉာဏ် = သိမြင်သောတရား။ အသိတရား။ ပညာ။
- ၅။ ပုထိုး = အုတ်၊ ကျောင်းတို့ဖြင့် တည်လုပ်ထားသောဘုရားစေတီ။
- ၆။ ပြိတ္တာ = စားရမဲ့ သောက်ရမဲ့ သရဲ၊ တစ္ဆေ၊ မှင်စာစသောနာနာဘာဝ။
- ၇။ ပွန် = ပြီးပြည့်စုံသည်။
- ၈။ မြင့်မောင်း = မြင့်မြင့်မောက်မောက် မြင့်မြင့်စွံ့စွံ့။
- ၉။ မြန်မာ = မြန်မာနိုင်ငံတွင်အစဉ်အဆက်နေထိုင်ခဲ့ကြသောတိုင်းရင်းသား များကို ခြုံ၍ခေါ်သောအမည်။
- ၁၀။ ယာစကာ = တောင်းစားသူ၊ သူတောင်းစား။
- ၁၁။ ရေချို = အငန်ဓာတ်မရှိသော အင်းအိုင်မြစ်ချောင်းရှိရေ။
- ၁၂။ လက်ရုံး = အားကိုးအားထားပြုလောက်သူ။

အဓိကအချက်များ

- ◆ ကဗျာသည် မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့ မျိုးချစ်စိတ်ရှိကြစေရန် လှုံ့ဆော်ပေးသော ဇာတိမာန် ကဗျာဖြစ်သည်။
- ◆ စာဆိုသည် သူ၏ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ စီးပွားရေးအခြေအနေ၊ စိုက်ပျိုးရေး အခြေအနေ၊ သယံဇာတပေါကြွယ်ဝမှုအခြေအနေကို ဖော်ပြထားသည်။
- ◆ မြန်မာပြည်တစ်ဝန်းလုံးရှိ ပြည်သူပြည်သားတို့ သူ့ကျွန်ဘဝအခြေအနေမှ လွတ်မြောက်ပြီး ညီညီညွတ်ညွတ်လုပ်ဆောင်ကြရန်ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- 🔍 ၁။ ပေးထားသောစကားလုံးများ၏ ဆီလျော်သောအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဘိဓာန်တွင် ရှာ၍ ဖော်ပြပါ။
ရွာ၊ ကျောင်း၊ မြစ်၊ ဉာဏ်၊ မြေ
- 📖 ၂။ အောက်ပါစကားလုံးများကို ဝါကျဖွဲ့ပါ။
သီးနှံ၊ ယာ၊ ဆင်းရဲ၊ ကန်၊ စေတီ
- ☀️ ၃။ “တို့ရွာတို့မြေ၊ တို့ရွာမြေဝယ်၊ စေတီစပါး၊ များလည်းများ၏” ဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါ။
- 📖 ၄။ ဤကဗျာကို ဖတ်ရှုပြီး မည်သည့်ရသများခံစားရသနည်း။ ကျိုးကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။
- ☀️ ၅။ တို့တိုင်းပြည်ကဗျာတွင် စာဆိုက ပြည်သူပြည်သားတို့အား မည်သို့နှိုးဆော်ထားပါ သနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၁၉။ ဝါကျရော

မြန်မာဝါကျဖွဲ့ပုံအရ ဝါကျ ၂ မျိုးရှိသည်။ ဝါကျရိုးနှင့် ဝါကျရောတို့ဖြစ်သည်။ ဝါကျရိုးအကြောင်းကို ယခင်အတန်းများတွင် သင်ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုဝါကျရောအကြောင်းကို ရှင်းပြပါမည်။

ဝါကျရောသည် ဝါကျရိုး ၂ ခု သို့မဟုတ် ၂ ခုထက်ပိုသော ဝါကျရိုးများကို အဆက်ပစ္စည်းဖြင့် ဆက်ထားသော ဝါကျဖြစ်သည်။

- သာဓက - တူးတူး စာမေးပွဲအောင်သည်။ (ဝါကျရိုး)
- တူးတူး ပျော်နေသည်။ (ဝါကျရိုး)
- တူးတူး စာမေးပွဲအောင်၍ ပျော်နေသည်။ (ဝါကျရော)

အမေ မုန့်ဝယ်နေသည်။ (ဝါကျရိုး)

ကျွန်တော် မြင်သည်။ (ဝါကျရိုး)

အမေ မုန့်ဝယ်နေသည်ကို ကျွန်တော်မြင်သည်။ (ဝါကျရော)

ဝါကျရိုးတွင် ပါဝင်သော ဝါကျငယ်များကို ဝါကျကဏ္ဍဟုခေါ်သည်။ ဝါကျကဏ္ဍ ၂ မျိုးရှိသည်။ အမှီဝါကျနှင့် အမှီခံဝါကျတို့ဖြစ်သည်။

သာဓက

အမှီဝါကျကဏ္ဍ

- ကျောင်းရက်ရှည်ပိတ်လျှင်
- ကျော်ကျော် နေမကောင်းသည်မှာ
- လှလှသည် ဆင်းရဲသော်လည်း
- ဖေဖေက အရပ်ရှည်ပေမဲ့
- ဆရာ ယနေ့ ပြန်လာမည်

အမှီခံဝါကျကဏ္ဍ

- ခရီးထွက်ကြမည်။
- အမှန်ဖြစ်သည်။
- စာတော်သည်။
- မေမေက အရပ်ပုတယ်။
- မဟုတ်ပါ။

အမှီဝါကျကဏ္ဍ ၃ မျိုးရှိသည်။ နာမ်ဝါကျကဏ္ဍ၊ နာမ်အထူးပြုဝါကျကဏ္ဍ၊ ကြိယာအထူးပြုဝါကျကဏ္ဍတို့ဖြစ်သည်။

နာမ်ဝါကျကဏ္ဍ - နာမ်သဘောသက်ရောက်သော ဝါကျကဏ္ဍဖြစ်သည်။

သာဓက - အဖေ ခရီးသွားသည်မှာ ၅ ရက်ရှိပြီ။
(ကတ္တားသဘော သက်ရောက်သည်)
မနက်ဖြန် သူ့လာမည်ကို ကျွန်တော်သိသည်။
(ကံ သဘောသက်ရောက်သည်)

နာမ်အထူးပြုဝါကျကဏ္ဍ - နာမ်အထူးပြုသဘော သက်ရောက်သော ဝါကျကဏ္ဍဖြစ်သည်။

သာဓက - ကျွန်တော်ဖတ်နေသော စာအုပ်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသည်။
နာမ်အထူးပြု နာမ်
အင်မတန်သာယာတဲ့ နေရာ ကလေးပါပဲ။
နာမ်အထူးပြု နာမ်

ကြိယာအထူးပြုဝါကျကဏ္ဍ - ကြိယာအထူးပြုသဘော သက်ရောက်သော ဝါကျကဏ္ဍဖြစ်သည်။

သာဓက - မိုးရွာလျှင် ရေချိုးမည်။ (ကန့်သတ်ချက်ပြု)
စာမေးပွဲအောင်သောကြောင့် ကျွန်တော်ပျော်ရွှင်သည်။ (အကြောင်းပြု)
လှလှသည် နေမကောင်းသော်လည်း ကျောင်းတက်သည်။ (ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု)
ကျွန်တော်ပြန်ရောက်တော့ မေမေအိပ်နေပြီ။ (အချိန်ပြု)
ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်အောင် ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားရသည်။ (အကျိုးမျှော်)
ကလေးများသည်လက်ပြု၍ နှုတ်ဆက်ကြသည်။ (အမူအရာပြု)
ကြိုက်သလောက် ယူသွားပါ။ (ပမာဏပြု)
သူကြိုးစားသကဲ့သို့ ကျွန်တော်ကြိုးစားသည်။ (နှိုင်းယှဉ်ပြု)
နေသည် အရှေ့မှထွက်၍ အနောက်သို့ဝင်သည်။ (ပေါင်းစည်းပြု)
ဆရာသည် အပြောလည်းကောင်း၍ စာရေးလည်းကောင်းသည်။ (ပေါင်းစည်းပြု)
မိုးသံကြားသည် နှင့်တစ်ပြိုင်နက် လယ်သမားတို့ ထွန်တုံးပြင်ဆင်ကြပြီ။
(တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ခြင်းပြု)
အစ်ကိုရှော မမရှော လာခဲ့ပါနော်။ (အားလုံးပါဝင်ကြောင်းပြု)
အစ်ကိုဖြစ်စေ မမ ဖြစ်စေ လာခဲ့ပါ။
(တစ်ယောက်မဟုတ်တစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်းပြု)
အစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အစ်မသော်လည်းကောင်း လာခဲ့ပါ။
(တစ်ယောက်ယောက်ပြု)
အဖေကိုလည်းကောင်း၊ အမေကိုလည်းကောင်း ရှိခိုးကန်တော့ပါသည်။
(နှစ်ဦးစလုံးပြု)

ကားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရထားဖြင့်သော်လည်းကောင်း သွားမည်။
(တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခုပြ)

မနက် သို့မဟုတ် ညနေ လာခဲ့မည်။
(တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခုပြ)

ကလေးငယ်သည် ပြေးရင်း မုန့်စားနေသည်။
(တစ်ပြိုင်နက်ပြုလုပ်ကြောင်းပြ)

ဆရာက ရယ်မောကာ ရှင်းပြနေသည်။
(တစ်ပြိုင်နက်ပြုလုပ်ကြောင်းပြ)

ဤအခန်းထဲသို့ ဖိနပ်မချွတ်ဘဲ မဝင်ရ။
(ကန့်သတ်ချက်ပြ)

ဤအခန်းထဲသို့ ဖိနပ်မချွတ်ဘဲ ဝင်နိုင်သည်။
(ခွင့်ပြုချက်ပြ)

ဝါကျရောတွင် ဝါကျရိုးနှစ်ခုမက ပါဝင်နိုင်သည်။ နောက်ဆုံး ဝါကျကဏ္ဍသည် အမှီခံဝါကျ

ကဏ္ဍဖြစ်၍ ရှေ့ဝါကျကဏ္ဍများသည် အမှီဝါကျကဏ္ဍများ ဖြစ်ပါသည်။

သာဓက - ကျောင်းတက်ခေါင်းလောင်းထိုးသောအခါ/ကျောင်းသားကျောင်းသူများသည် ကစား
နေရာမှ/ မိမိတို့စာသင်ခန်းများသို့ တန်းစီ၍/ဝင်ရောက်ကာ/မိမိတို့၏ ထိုင်ခုံများတွင်
စည်းကမ်းတကျထိုင်ကြပြီး/ဆရာ ဆရာမများဝင်လာမည်ကို/စောင့်မျှော်နေကြသည်/

အမှီခံဝါကျကဏ္ဍ

(ကြိုယာပါသော အစိတ်အပိုင်းများသည် အမှီဝါကျကဏ္ဍများဖြစ်သည်)

စောင့်မျှော်နေကြသည်။ အမှီခံဝါကျဖြစ်သည်။

၁၉၊ ၁။ ပုဒ်ဆက်ပစ္စည်း ဝါကျဆက်ပစ္စည်း

ဝါကျတွင်ပါဝင်သောကဏ္ဍားပုဒ်၊ ကံပုဒ်၊ ကြိုယာပုဒ်၊ အချိန်ပြပုဒ်၊ နေရာပြပုဒ်၊ အကြောင်းပြ
ပုဒ်၊ အသုံးခံပုဒ် စသည့်ပုဒ်များနောက်က ဆက်သည့်ပစ္စည်းများကို ပုဒ်ဆက်ပစ္စည်းဟုခေါ်သည်။
ဝါကျကဏ္ဍများကို ဆက်သည့်ပစ္စည်းများကို ဝါကျဆက်ပစ္စည်းဟုခေါ်သည်။ (ပုဒ်ဆက်ပစ္စည်းများကို
ယခင်သင်ခန်းစာများတွင် ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်)

သာဓက - ကျောင်းက အိမ်သို့ပြန်ရန် ထွက်လာသော ဆရာသည် လမ်းတွင် ဆော့ကစားနေကြသော
ကျောင်းသားများကို မြင်၍ အိမ်သို့ပြန်ရန်ပြောသောအခါ ကျောင်းသားများသည်
မမျှော်လင့်ဘဲ ဆရာနှင့် တွေ့ဆုံရသည်ကို ထိတ်လန့်ရှက်ရွံ့ပြီး ခေါင်းငုံ့ကာ အိမ်သို့
လျင်မြန်စွာ သွားကြလေသည်။

ဝါကျရိုးတစ်ခုအတွင်းက ပစ္စည်းများသည် ပုဒ်ဆက်ပစ္စည်းများဖြစ်၍ ဝါကျကဏ္ဍတစ်ခု
နှင့်တစ်ခု ဆက်သော ပစ္စည်းများသည် ဝါကျဆက်ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။

ကျောင်းကြ
 အိမ်သို့
 ဆရာသည်
 ကျောင်းသားများကို
 လျင်မြန်စွာ

ပုဒ်ဆက်ပစ္စည်းများ

ပြန်ရန်
 ထွက်ခွာလာသော
 ဆော့ကစားနေကြသော
 မြင်၍
သောအခါ
 မမျှော်လင့်ဘဲ
 တွေ့ဆုံရသည်ကို
 ရှက်ရွံ့ပြီး
 သွားကြလေသည်

ဝါကျဆက်ပစ္စည်းများ

လေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။ အောက်ပါ ဝါကျများတွင် မျဉ်းသားထားသော နောက်ဆက်ပစ္စည်းများသည် မည်သည့် နောက်ဆက်များဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။
- (က) မိုးရွာလျှင် ရေချိုးမည်။
 - (ခ) သင်္ဃန်းပြန်စေ၊ စံပယ်ပန်းပြန်စေ ဝယ်ခဲ့ပါ။
 - (ဂ) နံနက် သို့မဟုတ် ညနေအရောက်ဆက်ဆက် လာခဲ့စေချင်သည်။
 - (ဃ) ဦးဘက လက်သီးလက်မောင်းတန်း၍ ပြောလိုက်သောအခါ ပရိသတ်က ဩဘာ ပေးသည်။
 - (င) ဇာတ်ပွဲကို တောရော မြို့ပါ ကြိုက်နှစ်သက်ကြသည်။
 - (စ) နွေရာသီကျောင်းပိတ်လျှင် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများ၌လုပ်အားပေးကြသည်။
 - (ဆ) မောင်ကံကောင်းသည် စာကြိုးစား၍ ဂုဏ်ထူးလေးဘာသာရသည်။

- (ဇ) ယနေ့သော်လည်းကောင်း၊ မနက်ဖြန်သော်လည်းကောင်း လာခဲ့ပါမည်။
- (ဈ) မောင်ဖိုးတုတ်သည် အလွန်စားသောကြောင့် ဝပြုံးနေသည်။
- (ည) ကျွန်တော်မှတစ်ပါး အိမ်သားအားလုံး ရုပ်ရှင်သွားကြသည်။

၂။ အောက်ပါဝါကျများတွင် ကွက်လပ်အသီးသီး၌ဆီလျော်သော နောက်ဆက်ကို ဖြည့်ပါ။

- (က) သုံး ----- သုံးပေါင်းလျှင် ခြောက်ရသည်။
- (ခ) မိုးရွာ ----- သူလာနိုင်မည်မဟုတ်။
- (ဂ) သူသည် ချမ်းသာ ----- မကျန်းမာပါ။
- (ဃ) ကိတ်မုန့် ----- မုန့်ဟင်းခါး ----- စားမည်။
- (င) ဤအသီးသည် အနံ့ ----- အရသာ ----- ကောင်းသည်။

၃။ အောက်ပါကွက်လပ်များတွင် လိုအပ်သောနောက်ဆက်များကို မှန်ကန်စွာဖြည့်ပါ။

- (က) သူသည် ဆာ ----- မုန့်ကို စားသည်။
- (ခ) နိုင်ငံစီးပွားတိုးတက် ----- ကုန်များကို အဆင့်မီမီ ထုတ်လုပ်ကြရမည်။
- (ဂ) ရောဂါဖြစ်မှ ကုသသည် ----- ရောဂါမဖြစ်မီ ကြိုတင်ကာကွယ်ကပိ၍ သင့်မြတ်သည်။
- (ဃ) အလုပ်တာဝန်များ ----- သူသည် မညည်းညူပေ။
- (င) ဦးမြတ်သာသည် ရေလုပ်သားပင် ----- ရေမကူးတတ်ပေ။
- (စ) လူတော် ဖြစ် ----- ကြိုးစားရမည်။
- (ဆ) ဤကိစ္စသည် လယ်ပြင်မှာ ဆင်သွား ----- ထင်ရှားသည်။
- (ဇ) စီးပွားဖြစ်ထွန်း ----- လူတိုင်း ကြိုးစားကြမည်။
- (ဈ) ဦးဘသည် အလုပ်ကို ကြိုးစား ----- စီးပွား မဖြစ်ထွန်းပါ။
- (ည) မောင်မြ ကြိုးစား ----- မောင်လှ ကြိုးစားသည်။

၄။ အောက်ပါဝါကျများတွင် မျဉ်းသားထားသည့် နောက်ဆက်များသည် မည်သည့် နောက်ဆက်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။

- (က) ကျန်းမာစေရန်အတွက် သင့်တင့်မျှတသော အစားအစာကို စားရမည်။
- (ခ) မမြသည် ကြားလျက်နှင့် မကြားယောင် ဆောင်သည်။
- (ဂ) မောင်ဘသည် အားကစားတော်သလို မောင်မြလည်း အားကစားတော်သည်။

- (ဃ) သူသည် ထမင်း ၃ ပန်းကန်စားသော်လည်း မတင်းတိမ်သေးပေ။
- (င) အလှူရှင်သည် သံဃာတော်များကို ကြိုဆိုအံ့သောငှာ မဏ္ဍပ်ဝမှ စောင့်သည်။
- (စ) မမသည် ရုပ်ဆိုးသော်လည်း စိတ်ထားကောင်းသည်။
- (ဆ) ပညာရှိဖြစ်ရန် အရာရာတွင် သတိရှိရမည်။
- (ဇ) သူကြိုးစားသော်လည်း မအောင်မြင်သေးပါ။
- (ဈ) စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းဖို့ လယ်ယာမြေများကို ပြုပြင်သည်။
- (ည) နွေအခါ ရေမပြတ် စိမ့်သောငှာ ရေကန်ကို တူးကြသည်။

၅။ ကွင်းအတွင်းပေးထားသော နောက်ဆက်ပစ္စည်းများမှ ဆီလျော်သောနောက်ဆက်ပစ္စည်းကို ရွေးချယ်ပြီး ကွက်လပ်များတွင်ဖြည့်ပါ။

- (က) ဆရာကြီးသည် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေး ----- သင်ကြားရေးကို ----- တာဝန်ယူရသည်။ (လည်း ----- လည်း၊ အပြင် ----- လည်း)
- (ခ) လူဆိုးများကို ရဲအဖွဲ့က ဖမ်းဆီး ----- ရဲစခန်းသို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ (၍၊ က)
- (ဂ) မြဝတီမင်းကြီးဦးစမှာ လက်ရုံးရည် ----- နှလုံးရည် ----- ရှိသည်။ (သာမက ----- လည်း၊ သာမဟုတ် ----- လည်း)
- (ဃ) ဘုရားဖူးများသည် ကင်ပွန်းစခန်း၌ ခေတ္တနားပြီး ----- ကျိုက်ထီးရိုးဘုရားသို့ ခရီးဆက်ကြသည်။ (ကာ၊ ၍)
- (င) တပ်မတော်၌ အမျိုးသားများ ----- အမျိုးသမီးများ ----- တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြသည်။ (သာမက ----- လည်း၊ သာမဟုတ် ----- လည်း)

၆။ အောက်ပါဝါကျများတွင် မျဉ်းသားထားသည့် နောက်ဆက်များသည် မည်သည့် နောက်ဆက်များဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။

- (က) ရေ နှင့် ကြာသည် လွန်စွာ ပန်ရသည်။
- (ခ) မြစ်လက်တက်များသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၌ ဧရာဝတီမြစ်မှ ခွဲထွက်ကာ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ထဲသို့ စီးဝင်ကြသည်။
- (ဂ) မြမြသည် စာလည်းတော်သည်။ ရုပ်လည်းချောသည်။
- (ဃ) ဒေါ်ဝင်းသည် ဈေးသွားပြီး၍ ဟင်းချက်သည်။
- (င) ကျန်စစ်သားသည် အုပ်ချုပ်ရေးသာမက စည်းရုံးရေးလည်း ကောင်းသည်။

- ၇။ အောက်ပါဝါကျများတွင် မျဉ်းသားထားသည့် နောက်ဆက်များသည် မည်သည့် နောက်ဆက်များဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။
- (က) မောင်လေးသည် တံခါးရွက်ကို ကွယ်လျက် မမကို စဖို့ ချောင်းနေသည်။
 - (ခ) သူ လာသည်ဖြစ်စေ၊ မလာသည်ဖြစ်စေ ကျွန်တော်ရောက်အောင်လာမည်။
 - (ဂ) ဦးမြနှင့် ဦးလှတို့သည် လမ်းလျှောက်ရင်း စကားပြောကြသည်။
 - (ဃ) ယာဉ်မောင်းသူသည် ယာဉ်စည်းကမ်းကို မလိုက်နာပါက အရေးယူခြင်းခံရလိမ့်မည်။
 - (င) ဦးကြီးသည် သူ၏ယာဉ် နှမ်းသော်လည်းကောင်း၊ မြေပဲသော်လည်းကောင်း စိုက်လိမ့်မည်။
 - (စ) လူက ငွေကို ချစ်မှု ငွေက လူကို ချစ်မည်။
 - (ဆ) လုပ်သားများသည် အလုပ်လုပ်ရင်း ပညာရှာကြသည်။
 - (ဇ) စာမေးပွဲဖြေဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ မဖြေဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း စာမေးပွဲဝင်ကြေးကိုမူ ပေးကြရမည်။
 - (ဈ) ရှေ့ဆောင်နွားလား ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက နောက်နွားတစ်သိုက် ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်၏။
 - (ည) ဖိုးသာအောင် သီချင်းတကြော်ကြော်ဆိုတာ လယ်ထွန်နေသည်။

- ၈။ ကွင်းအတွင်းပေးထားသော နောက်ဆက်များမှ ဆီလျော်သော နောက်ဆက်ကို ရွေးချယ်ပြီး ကွက်လပ်များတွင် ဖြည့်ပါ။
- (က) သင်တို့သည် ဘာသာတိုင်း၌အမှတ် ၄၀ ရ ----- စာမေးပွဲအောင်မည်။ (လျှင်၊ မှ)
 - (ခ) မိုးသည် တအုန်းအုန်းမြည် ----- သည်းထန်စွာ ရွာနေသည်။ (ကာ၊ လျက်)
 - (ဂ) သူတစ်ပါးပစ္စည်းခိုး ----- အဖမ်းခံရလိမ့်မည်။ (ကာ၊ လျှင်)
 - (ဃ) လေပြင်းကြောင့် အုန်းလက်တို့သည် အချင်းချင်းထိခတ် ----- တရွန်းရွန်းမြည်နေသည်။ (လျက်၊ ကာ)
 - (င) မောင်ဘသည် သီချင်းဆို ----- ရေချိုးနေသည်။ (ကာ၊ ရင်း)

၂၀။ အခြားပစ္စည်းများ

ပုဒ်ဆက်ပစ္စည်း၊ ဝါကျဆက်ပစ္စည်းများကဲ့သို့ပင် နာမ်၊ ကြိယာ၊ အထူးပြုတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထူးခြားလေးနက်အောင် အထောက်အကူပြုသော အခြားပစ္စည်းများလည်းရှိသည်။

နာမ်ပစ္စည်းများ

- မျိုးပြပစ္စည်း
- ကိန်းညွှန်းပစ္စည်း
- သင်္ချာလေးနက်ပစ္စည်း
- ပမာဏပြပစ္စည်း
- အကြိမ်ပြပစ္စည်း
- အစဉ်ပြပစ္စည်း
- နာမ်ထောက်ပစ္စည်း
- ဥပမာပစ္စည်း
- ရူပကပစ္စည်း
- အာလုပ်ပစ္စည်း
- အားလုံးပုံနှံ့မှုပြပစ္စည်း

ကြိယာပစ္စည်းများ

- အမေးပစ္စည်း
- ကိန်းညွှန်းပစ္စည်း
- ကြိယာထောက်ပစ္စည်း
- အနာဂတ်အချိန်ပြပစ္စည်း
- အငြင်းပြပစ္စည်း
- ဝါကျနောက်လိုက်ပစ္စည်း

ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းများ

- နာမ်ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်း
- အထူးပြုပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်း

၂၀၊ ၁။ နာမ်ပစ္စည်းများ

မျိုးပြပစ္စည်း

သက်ရှိသက်မဲ့နာမ်တို့၏ အမျိုးအစား၊ ပုံသဏ္ဍာန်၊ အတိုင်းအတာပမာဏစသည်တို့ကို ပြသော ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ သာဓကအားဖြင့် မုန့်တစ်ခု၊ ခဲတံနှစ်ချောင်း၊ ကြက်ဥတစ်လုံး၊ ဘုရားတစ်ဆူစသည်ဖြင့်သုံးရသည်။ နာမ် + ကိန်းဂဏန်း + မျိုးပြဟူသော အစီအစဉ်ဖြင့် သုံးရသည်။ မျိုးပြပစ္စည်းအချို့ကို သက်ဆိုင်ရာ နာမ်များနှင့်ယှဉ်တွဲ၍ သာဓကပြထားသည်။

- ကုံး - ပန်းကုံး၊ ဆွဲကြိုး (ပန်းကုံး ၅ ကုံး၊ ဆွဲကြိုး ၁ ကုံး စသည်)
- ကွင်း - သံကွင်း
- ကောင် - ခွေး၊ ကြောင်၊ ဆင် စသည် (ခွေး ၃ ကောင်၊ ကြောင် ၅ ကောင်၊ ဆင် ၂ ကောင် စသည်)
- ခု - မုန့်၊ မေးခွန်း၊ ပြဿနာ
- ခိုင် - ပန်း၊ ငှက်ပျော
- ချပ် - ပန်းကန်၊ ဖျာ၊ ကော်ဇော
- ချောင်း - လှံ၊ ခဲတံ
- ခွန်း - စကား
- ဂါလံ - ဓာတ်ဆီ၊ ဒီဇယ်
- စီး - ကား၊ လှည်း
- စင်း - ရထား၊ လှေ
- စောင် - လက်မှတ်၊ စာ
- စုံ - ခြေထောက်၊ ပန်းကန်
- ဆူ - စေတီ၊ ဘုရား
- တင်း - ဆန်၊ စပါး
- ပါး - သံယာ၊ သီလ
- ပင် - သစ်ပင်
- ပွင့် - ပန်းပွင့်
- ပိဿာ - ဆီ၊ ကြက်သား (ဆီ ၃ ပိဿာ ၊ ကြက် ၁ ပိဿာစသည်)
- မိနစ် - အချိန်
- မိုင် - ခရီးအရှည်

- ယောက် - လူ၊ လယ်သမား
- ရန် - ဖိနပ်၊ နားကပ်
- ရှဉ်း - နွား၊ ကျွဲ
- လက် - သေနတ်၊ ဓား
- လုံး - ကြက်ဥ၊ တောင်

သုညဖြင့်ဆုံးသောကိန်းပြည့် (၂၀ နှင့်အထက်) ကိုသုံးလျှင် မျိုးပြရှေ့က အ တွဲ၍ သုံးလေ့ ရှိသည်။


- သာဓက** - ကြက်ဥအလုံး ၅၀၀
 ခွေးအကောင် ၂၀
 ပန်းကန်ပြား အချပ် ၁၀၀
 စေတီအဆူ ၃၀
 ရဟန္တာ အပါး ၁၀၀၀ စသည်ဖြင့် သုံးသည်။
- မျိုးပြမထည့်ဘဲ** -
 ကြက်ဥ ၅၀၀
 စေတီ ၃၀
 ရဟန္တာ ၁၀၀၀ စသည်ဖြင့်လည်း သုံးနိုင်သည်။

ကိန်းညွှန်းပစ္စည်း

နာမ်၊ နာမ်စားတို့၏အရေအတွက်တစ်ခုထက်ပိုကြောင်းကို ညွှန်ပြသောပစ္စည်းကို ကိန်းညွှန်း ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဟု ခေါ်သည်။

- သာဓက** - လူများ၊ ကျောင်းများ၊ သူတို့၊ ကျွန်တော်တို့၊ တောတွေ၊ ဆင်တွေ စသည်
 လူများ (လူဦးရေများသော)
 လူတို့ (လူအားလုံး)

လေ့ကျင့်ခန်း

-  ၁။ အောက်ပါကွက်လပ်အသီးသီး၌ ဆီလျော်သောနာမ်ပစ္စည်းကို ဖြည့်ပါ။
- (က) အိုးတစ် -----
 - (ခ) ဖျာတစ် -----
 - (ဂ) လှံတစ် -----

- (ဃ) လူတစ် -----
- (င) ခွေးတစ် -----
- (စ) အမှည့်လွန်သော သစ်သီးတစ် ----- ကို မစားပါနှင့်။

၂။ ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားသော နာမ်ပစ္စည်းများမှ ဆီလျော်သော နာမ်ပစ္စည်းများကို ရွေး၍ ကွက်လပ်တွင် ဖြည့်ပါ။

- (က) ကျွန်တော် ခဲတံတစ် ----- ကို ဈေးက ဝယ်ခဲ့ပါသည်။ (ချောင်း၊ ခု)
- (ခ) ကျွန်ုပ် ----- သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့အပေါ် သစ္စာရှိပါသည်။ (များ၊ တို့)
- (ဂ) မောင်ရေခဲကြောင့် ကုလားထိုင်တစ် ----- ကျိုးသွားသည်။ (ချောင်း၊ လုံး)
- (ဃ) သူငယ်ချင်းက ကျွန်တော့်အား စာအုပ်တစ် ----- လက်ဆောင်ပေးပါသည်။ (အုပ်၊ ခု)
- (င) မေမေ ဓား တစ် ----- ဝယ်လာသည်။ (လက်၊ ခု)

သင်္ချာလေးနက်ပစ္စည်း

အရေအတွက်ကို အတိအကျပြခြင်းဖြင့် လေးနက်စေသော နောက်ဆက်ကို သင်္ချာလေးနက်ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဟုခေါ်သည်။

သာဓက - တိတိ၊ ကျ၊ စီ၊ ကျစီ၊ တည်း၊ စလုံး၊ လျှင်
ဤကြိုးသည် ၃၅ တောင်တိတိ ရှည်သည်။

ပမာဏပြပစ္စည်း

အရေအတွက်ကို ခန့်မှန်းပြခြင်းဖြင့် လေးနက်စေသော နောက်ဆက်ကို ပမာဏပြပစ္စည်းနောက်ဆက်ဟုခေါ်သည်။

သာဓက - ကျော်၊ ခန့်၊ လောက်
ဤအတန်း၌ ကျောင်းသား လေးဆယ်ကျော်ရှိသည်။

အကြိမ်ပြပစ္စည်း

အရေအတွက်၊ အကြိမ်အခါကိုပြသော နောက်ဆက်ကို အကြိမ်ပြပစ္စည်းနောက်ဆက်ဟုခေါ်သည်။

သာဓက - ကြိမ်၊ ခါ၊ ခေါက်
ဤဆေးကို တစ်နေ့ ၃ ကြိမ် သောက်ပါ။

အစဉ်ပြပစ္စည်း

အစဉ်ကိုပြသော နောက်ဆက်ကို အစဉ်ပြပစ္စည်းနောက်ဆက်ဟုခေါ်သည်။

သာဓက - မြောက်

လမ်းထိပ်က ဝင်လာလျှင် ၃ အိမ်မြောက်မှာ ကျွန်တော်တို့အိမ်ဖြစ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အောက်ပါကွက်လပ်များကို ဖြည့်ပါ။

(က) သက်ရှိ သက်မဲ့တို့၏ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးအစားအလိုက် သင်္ချာပုဒ်များနှင့်တွဲ၍ သုံးသောနောက်ဆက်ကို ----- ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဟုခေါ်သည်။

(ခ) နာမ်၊ နာမ်စားတို့၏ အရေအတွက်တစ်ခုထက် ပိုကြောင်းကိုညွှန်ပြသော နောက်ဆက်ကို ----- ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဟုခေါ်သည်။

(ဂ) ကောင်၊ ခု၊ ယောက်တို့သည် ----- ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဖြစ်သည်။

(ဃ) များ၊ တို့သည် ----- ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဖြစ်သည်။

(င) -----၊ -----၊ -----၊ ----- တို့သည် အရေအတွက်အတိအကျဖြစ်ကြောင်းကို ပြသော ----- ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဖြစ်သည်။

(စ) -----၊ -----၊ ----- တို့သည် အရေအတွက်အနည်းငယ်ပိုလွန်ကြောင်းကိုပြသည့် ----- ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဖြစ်သည်။

(ဆ) -----၊ -----၊ ----- တို့သည် အရေအတွက် အကြိမ်အခါကိုပြသော ----- ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဖြစ်သည်။

(ဇ) ----- သည် အစဉ်ကိုပြသော ----- ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဖြစ်သည်။

၂။ အောက်ပါကွက်လပ်အသီးသီးတွင် ဆီလျော်သောနာမ်ပစ္စည်းကို ဖြည့်ပါ။

(က) အစည်းအဝေးကို ၉ နာရီ ----- တွင် စတင်ကျင်းပသည်။

(ခ) ကျောင်းသား ၂၅ ယောက် ----- စာမေးပွဲအောင်ကြသည်။

(ဂ) အဖေက သားတို့ကို စာအုပ်တစ်ယောက်တစ်အုပ် ----- ဆုပေးသည်။

(ဃ) လူ ၁ ယောက်လျှင် ဆပ်ပြာ ၂ တောင့် ----- သမဆိုင်က ရောင်းသည်။

(င) သားသမီး ၃ ယောက် ----- ဘွဲ့ရကြပြီ။

- (စ) သူသည် ကြက်သားဟင်း တစ်ပန်းကန် ----- ကို စားပစ်လိုက်သည်။
- (ဆ) တစ်ရပ်ကွက် ----- သန့်ရှင်းရေးလုပ်ကြသည်။
- (ဇ) သူသည် စာမေးပွဲ၌တစ်ဘာသာ ----- ဂုဏ်ထူးရသည်။
- (ဈ) သီတင်းကျွတ်တွင် ကျောင်း ၅ ရက် ----- ပိတ်မည်။
- (ည) ကျွန်တော်၏ အဘိုးမှာ အသက် ၇၀ ----- ရှိပြီ။
- (ဋ) သူ့အရပ်သည် ၅ ပေ ----- ရှိသည်။
- (ဌ) ဤငါးကြင်းကြီးသည် ၅ ပိဿာ ----- စီးသည်။
- (ဍ) ဤလှည်းပေါ်တွင် လူ ၄ ယောက် ----- စီးနိုင်သည်။
- (ဎ) သူ့ကိုစောင့်ရသည်မှာ ၂ နာရီ ----- ရှိပြီ။
- (ဏ) ဤစာပိုဒ် ၃ ပိုဒ် ----- ဖတ်ပြပါ။
- (တ) ဦး ၃ ----- ချသည်။
- (ထ) ထိုင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် ယာဘက်မှ ၃ ယောက် ----- သည် ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီးဖြစ်သည်။

နာမ်ထောက်ပစ္စည်း

နာမ်၊ နာမ်စားတို့၏အဓိပ္ပာယ်ကို ထူးခြားလေးနက်အောင် ကူညီထောက်ပံ့သော ပစ္စည်းကို နာမ်ထောက်ပစ္စည်းဟုခေါ်သည်။

သာဓက - သာ၊ သာလျှင်၊ လည်း၊ သော်လည်း၊ ပင်၊ တောင်၊
 သာ၊ သာလျှင်၊ တော့ (ပိုင်းခြားကန့်သတ်ခြင်းပြ)

မောင်မောင်တွင် အစ်ကိုတစ်ယောက်သာ ရှိသည်။
 ဧဝရက်တောင်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်။
 သူတို့က မြမြကိုလည်း အပြစ်တင်နေသည်။
 ထိုအကြောင်းကို ခုတော့ သိပါသည်။

ပါ၊ ရော၊ လည်း (ပေါင်းစည်းခြင်းပြ)
 ခရီးထွက်လျှင် အဖေပါ လိုက်မည်။
 သူကရော သဘောတူရဲ့လား။
 ကျန်းမာရေးကိုလည်း ဂရုစိုက်ပါ။

ပင်၊ တောင် (လေးနက်ခြင်းပြု)
 လူငယ်များက ဦးရွှေကိုပင် ခေါင်းဆောင်တင်ကြသည်။
 ဒီကိစ္စကို ငါတောင်မသိဘူး။
 များ (သံသယစိတ်ပြု)
 ကလေးငယ် ဖျားများဖျားလေသလား။
 ဒီအခန်းထဲတွင် သူခိုးများ ဝင်နေသလား။
 ဒီအိမ်ကို ညီလေးများ အလုပ်လာသလားလို့ လာကြည့်တာပါ။
 ငါအိပ်ငိုက်နေတာကို တစ်ယောက်ယောက်များ မြင်သွားသလားမသိဘူး။

ဥပမာပစ္စည်း

ဥပမာပေးရာ၌ အသုံးပြုသော ပစ္စည်းဖြစ်သည်။

သာဓက - ကဲ့သို့၊ လို၊ နှယ်
 ရွှေရွှေသည် ယမင်းရုပ်ကလေးကဲ့သို့ လှသည်။
 ဒီကောင်ကလေး မျောက်လို ဆော့တယ်။
 ညီမလေးသည် နေထိသော ပန်းနှယ် ညှိုးနွမ်းနေသည်။

အာလုပ်ပစ္စည်း

ခေါ်ရာထူးရာတွင် အသုံးပြုသောပစ္စည်းကို အာလုပ်ပစ္စည်းဟုခေါ်သည်။

သာဓက - အို၊ ဟယ်၊ ရှင်၊ ရေ၊ ဗျို့၊ ခင်ဗျာ၊ ဗျာ၊ ဟေ့
 တော်ပါပြီ ခင်ဗျာ။ (ခင်ဗျာ - အာလုပ်ပစ္စည်း)

အားလုံးပျံ့နှံ့မှုပြပစ္စည်း

အမျိုးအစားတူညီသော အရာအားလုံးကို ပျံ့နှံ့စေရန် တစ်ကြိမ်တည်းဖြစ်စေ၊ ခွန်းချင်းထပ် ၂ ကြိမ်ဖြစ်စေ ပြောဆိုသောပစ္စည်းကို အားလုံးပျံ့နှံ့မှုပြပစ္စည်းဟုခေါ်သည်။

သာဓက - တိုင်း၊ တကာ၊ အ
 လူတိုင်း စာတတ်မြောက်ရမည်။ (တိုင်း - ပျံ့နှံ့မှုပြပစ္စည်း) တစ်ကြိမ်တည်း။
 ရွာတိုင်း ရွာတိုင်းမှာ ရေတွင်းရှိ၏။ (တိုင်း - ပျံ့နှံ့မှုပြပစ္စည်း) ခွန်းချင်းထပ် ၂ ကြိမ်။
 လူတကာ သိနိုင်အောင်ကြော်ငြာကပ်ထားပါ။

ရှုပကပစ္စည်း

ဂုဏ်ရည်တူသော နာမ်နှစ်ခုကို ထပ်တူပြု၍ပြောဆိုရာ၌ အသုံးပြုသည့်ပစ္စည်းကို ရှုပကပစ္စည်း ဟုခေါ်သည်။

သာဓက - တည်းဟူသော၊ ဟူသော

ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးကြကုန်အံ့။

ပညာဟူသော ဆီမီးကို ထွန်းညှိပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အောက်ပါကွက်လပ်များကို ဖြည့်ပါ။

(က) ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းသည် နွေရာသီ၌တစ်လ ----- ပိတ်သည်။

(ခ) ကလေးများကို ငှက်ပျောသီး တစ်ယောက်တစ်လုံး ----- ဝေပေးပါ။

(ဂ) ယနေ့တစ်နေ့ ----- မိုးရွာသည်။

(ဃ) ဦးဘ၏ သားနှစ်ယောက် ----- လိမ္မာကြသည်။

(င) ကျွန်တော်တစ်ယောက် ----- သွားဝံ့ပါသည်။

(စ) ဤတောင်သည် ပေသုံးထောင် ----- မြင့်သည်။

(ဆ) အိမ်ပြင်ရန်အတွက် ငွေနှစ်သိန်း ----- ကုန်မည်။

(ဇ) မန္တလေးမြို့သို့ သုံး ----- ရောက်ဖူးသည်။

(ဈ) ဆရာက မောင်မောင်ကို သုံး ----- မြောက် သတိပေးသည်။

(ည) ဖေဖေ မေမေတို့၏ ၂၅ နှစ် ----- မင်္ဂလာနေ့၌ဘုန်းတော်ကြီးများကို ဆွမ်းကပ်ပါသည်။

၂။ အောက်ပါ ဝါကျများရှိ မျဉ်းသားထားသော နာမ်ပစ္စည်းများသည် မည်သည့်နာမ်ပစ္စည်းများဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။

(က) သူသည် ထမင်းကို မစားဘဲ ဟင်းကိုချည်း စားပစ်သည်။

(ခ) ညီအစ်မ သုံးယောက်တွင် သူ့ဘာ အလှဆုံးဟု မိအေးက ပြောသည်။

(ဂ) လူကိုတော့ ခင်ပါသည်။ ငွေကိုတော့ မချေးဝံ့ပါ။

(ဃ) ဘုရားပွဲသွားလျှင် ကျွန်တော်လည်း လိုက်မည်။

- (င) သူ့ကိုပါ ခေါ်မည်။
- (စ) ဆရာကြီးဦးဘကို တစ်မြို့လုံးကပင် လေးစားချစ်ခင်ကြသည်။
- (ဆ) သူမပြန်ခင် ငါ့ကိုတောင် လာပြီးနှုတ်ဆက်သွားသေးသည်။
- (ဇ) ဆရာမက မင်းကိုရှော ရိုက်သေးလားဟု အဖေက မေးသည်။
- (ဈ) မဟာဇနက မင်းသားကဲ့သို့ ဇွဲရှိရမည်။
- (ည) ထိများပေါက်ရင် ငါ့မြေးတွေကို ရှင်ပြုအုံးမယ်ဟု ဘကြီးသာဒွန်းက ကြုံးဝါးလိုက်သည်။
- (ဋ) အို လုလင်၊ သင်သည် ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံပါပေသည်။
- (ဌ) ဟယ် ကျီးမိုက်၊ သင်သည် အယောင်ဆောင်သောကြောင့် ပျက်စီးရချေပြီ။
- (ဍ) လူ တိုင်း မျိုးချစ်စိတ်ရှိရမည်။
- (ဎ) မြန်မာနိုင်ငံကို နိုင်ငံတကာက လေးစားကြသည်။
- (ဏ) ဒေါသ တည်းဟူသော စိတ်ဆင်ရိုင်းကို ပညာဖြင့် ချုပ်ထိန်းရမည်။

၂၀၊ ၂။ ကြိယာပစ္စည်းများ

အမေးပစ္စည်း

သိလိုသောအကြောင်းအရာကို မေးမြန်းရာ၌သုံးသောပစ္စည်းကို အမေးပစ္စည်းဟုခေါ်သည်။
ဟုတ် မဟုတ် ဖြေရသောအမေးတွင် လော၊ လား ပစ္စည်းများကို သုံးသည်။

သာဓက - ဤဖြစ်ရပ်သည် မှန်သလော။

(မှန်ပါသည်)

ထမင်းစားပြီးပြီလား။

(မပြီးသေးပါဘူး)

အကြောင်းအရာကို ရှင်းလင်း၍ ဖြေရသော အမေးတွင် နည်း၊ လဲ၊ တုံး ပစ္စည်းများ သုံးသည်။

သာဓက - ဤရွာ၏ အမည်ကို မည်သို့ခေါ်သနည်း။

(ညောင်ပင်သာရွာဟု ခေါ်ပါသည်။)

မင်းဘယ်အချိန်က ရောက်နေတာတုံး။

(မနော့က ရောက်တယ်)

ဘာကိစ္စ ရှိလို့တုံး။

(ဒီအိမ်က ဦးလေးနဲ့တွေ့ချင်လို့ပါ။)

ကိန်းညွှန်းပစ္စည်း

ကြိယာတို့၏ အများကိန်းကိုညွှန်ပြသောနောက်ဆက်ကို ကိန်းညွှန်းပစ္စည်း နောက်ဆက် ဟုခေါ်သည်။ ကိန်းညွှန်းပစ္စည်းနောက်ဆက်တို့မှာ ကြ၊ ကုန်၊ ကြကုန်တို့ဖြစ်သည်။

သာဏေ - စပါးပင်တို့သည် မိုးကောင်းစွာရသဖြင့် ရှင်သန်ကြ၏။

လွတ်လပ်ရေးနေ့တွင် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများ ကျင်းပကြကုန်၏။

ကြိယာထောက်ပစ္စည်း

ကြိယာ၏ အနက်သဘောကို ထူးခြားအောင် ကူညီထောက်ပံ့ပေးသော နောက်ဆက်ကို ကြိယာထောက်ပစ္စည်းဟုခေါ်သည်။ ကြိယာထောက်ပစ္စည်းတို့မှာ ချင်၊ တတ်၊ နိုင်၊ ဖူး၊ ဝံ၊ ခဲ၊ ခဲ၊ မိ၊ သင့်၊ မှ၊ ရှာ၊ လွန်း၊ လှ၊ ရက်၊ သေး၊ ဦး၊ အပ်၊ ရ၊ ထိုက်၊ နေ၊ ပြန်၊ တော့၊ နှင့်၊ သေး၊ သွား၊ ရစ်၊ ထား၊ ပျော်၊ ပစ်၊ ပါ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

- သာဏေ** - မောင်မြင့်သည် စာမေးပွဲအောင်ချင်သည်။ (ဆန္ဒရှိခြင်း)
- မစ်ပယ်သည် သူငယ်ချင်းများကို ကူညီတတ်သည်။ (ပြုမူလေ့ရှိခြင်း)
- ကျွန်တော် သစ်ပင် တက်နိုင်သည်။ (လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း)
- ကျွန်မတို့မိသားစု ဗုဒ္ဓဂယာသို့ ရောက်ဖူးသည်။ (ယခင်ကတွေ့ကြုံဖြစ်ပျက်ပြီး)
- ခိုင်ခိုင်သည် မှောင်ထဲသို့ တစ်ယောက်တည်းသွားဝံ့သည်။ (ဆောင်ရွက်ရန် ရဲရင့်သည်။)
- ပြန်ခါနီး လာနှုတ်ဆက် သွေးတယ်။ (ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ဆဲ)
- အဖေသည် သားသမီးများကို ဆူခဲ့သည်။ (မကြာခဏ မပြုလုပ် ပြုလုပ်ရန်မလွယ်)
- ဈေးသွားရင် မုန့်ဝယ်ခဲ့ပါ။ (ပြုမူဖြစ်ပျက်သည် နေရပ်မှထွက်ခွာခြင်း)
- ကျွန်တော် မစဉ်းစားဘဲ ပြောမိတယ်။ (မပြုလုပ်သင့်ဘဲ ပြုလုပ်ခြင်း)
- ရှင်းသာပြနေရတယ်။ နားမှလည်ပါမလား။ (အလေးအနက်ပြုခြင်း)
- သားသမီးတွေက မိဘကို ပြုစုစောင့်ရှောက်သင့်တယ်။ (လုပ်ထိုက်ခြင်း၊ လုပ်အပ်ခြင်း)
- ဦးထွန်းရွှေ ကိုဗစ်ရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်ရှာပြီ။ (ကရုဏာသဘောပြု)
- သူပေးသော ပိုက်ဆံမှာ နည်းလွန်းပါသည်။ (လွန်ကဲခြင်းများစွာ ပိုလွန်ခြင်း)
- သူမလာသည်မှာ ကြာလှပြီ။ (အတိုင်းအဆများပြားခြင်း)
- မမက မညှာမတာ ပြောရက်တယ်နော်။ (မငဲ့ကွက်၊ မငဲ့ရှာခြင်း)
- သူထမင်းစားပြီး လက်ဖက်ရည်သောက်သွေးတယ်။ (ယခုတိုင်ဖြစ်ပျက်ပြုမူဆဲ)
- ပြန်ပါဦးမည်။ (အလျင်ဆောင်ရွက်ခြင်း)

ဤကိစ္စကို ဂရုတစိုက် ဆောင်ရွက်အပ်သည်။ (ပြုသင့်ပြုထိုက်ခြင်း)
 အလုပ်တာဝန်ဖြင့် မန္တလေးသို့ ရောက်လာရသည်။ (မရှောင်လွဲသာပြုမူခြင်း)
 မိဘ၏ အမွေပစ္စည်းများကို သားသမီးအားလုံး ရထိုက်သည်။ (သင့်လျော်ခြင်း)
 ဖြူဖြူက သူ့ဖခင်၏ ပုံတူပန်းချီကို ရေးဆွဲနေသည်။ (ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ခြင်း)
 ဒီကလေး ငိုပြန်ပြီလား။ (ပြုလုပ်ခဲ၊ ပြုလုပ်ဆဲ)
 လမ်းလျှောက်တော့မယ်။ (မဆောင်ရွက်ရသေးသည့်အရာ ဆောင်ရွက်ခြင်း)
 ငါတို့ သွားနှင့်မယ်နော်။ (ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း)
 ဆရာ ပြန်လာပြီဟု ပြောသွားသည်။ (အလျင်ဆောင်ရွက်ခြင်း)
 ဦးမြ ကွယ်လွန်သောအခါ အမွေပစ္စည်းများ ကျန်ရစ်သည်။
 (နောက်ချန်၍ ဖြစ်ပျက်ပြုမူခြင်း)
 ထွန်းငွန်းသည် သစ်ပင်တက်ရန် ခါးတောင်းကျိုက်ထားသည်။
 (ဆက်လက်တည်ရှိခြင်း)
 မိမိဘဝတွင် နေပျော်အောင်နေပါ။ (အဆင်ပြေခြင်း၊ သင့်လျော်ခြင်း)
 ညီလေးက စက္ကူစုတ်များကို လွှင့်ပစ်လိုက်သည်။
 (စွန့်ခွာခြင်းမဲ့ကွက်ဘဲဆောင်ရွက်ခြင်း)
 ဘုရားပွဲသို့ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ ဘုရားဖူးများ လာကြပါသည်။ (အများပြု)

အငြင်းပြပစ္စည်း

ကြိယာ၏ မူလအနက်ကို ဆန့်ကျင်အနက်ဖြစ်အောင် ပြောင်းလဲရာတွင် အသုံးပြုသော နောက်ဆက်ကို အငြင်းပြပစ္စည်းနောက်ဆက်ဟုခေါ်သည်။ အငြင်းပြပစ္စည်းနောက်ဆက်တို့မှာ ကြိယာ၏ရှေ့၌ထား၍ သုံးလေ့ရှိသော မ နောက်ဆက်နှင့် မ ---- ဘူး နောက်ဆက်တို့ဖြစ်သည်။ မ နောက်ဆက်ဖြင့် အငြင်းဝါကျကိုရေးရာ၌ အခြားဆီလျော်သော နောက်ဆက်တစ်ခုခုကိုလည်း ကြိယာ၏ နောက်တွင်ထား၍ သုံးလေ့ရှိသည်။

သာဓက - ပညာလိုသော် မပျင်းနှင့်။
 အချိန်ကို အလဟဿ မဖြုန်းရဘူး။
 (မ ၊ မ ---- ဘူး အငြင်းပြပစ္စည်းနောက်ဆက်)

ဝါကျနောက်လိုက်ပစ္စည်း

ဝါကျ၏ အဆုံး၌သုံးလေ့ရှိသော ကြိယာဝိဘတ်မဟုတ်သော နောက်ဆက်ကို ဝါကျ နောက်လိုက်ပစ္စည်းနောက်ဆက်ဟုခေါ်သည်။ ဝါကျနောက်လိုက် ပစ္စည်းနောက်ဆက်တို့မှာ ကွာ၊

ကွယ်၊ နော်၊ ပါ၊ ပေါ့၊ ဗျာ၊ ရှင်၊ လော၊ လို့၊ ပေါ့ဗျာ၊ ပေါ့လော၊ လောကွယ် စသည်တို့ဖြစ်သည်။

သာဓက - စာမေးပွဲ နီးလာပြီနော်။

ကျွန်တော် တတ်နိုင်သမျှ ကူညီတာပါ။

(နော်၊ ပါ ဝါကျနောက်လိုက်ပစ္စည်းနောက်ဆက်)

လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အောက်ပါကွက်လပ်များကို ဖြည့်ပါ။

(က) သူတော်စင်တို့သည် တိတ်ဆိတ်အေးချမ်းသော အရပ်ကို နှစ်သက် ----- ဤ။

(ခ) မောင်ချစ်ညိုသည် သစ်ပင်ထိပ်ဖျားသို့ တက် ----- သည်။

(ဂ) ခရီးပန်းရင် သစ်ပင်ရိပ်မှာ ခဏနားကြတာ ----- ။

(ဃ) ဦးမြသည် သားသမီးများကို အလိုလိုက် ----- သည်။

(င) ဤစာအုပ်ကို ၂၀၀ ကျပ်နှင့် ရောင်းလျှင် ဝယ် ----- သည်။

(စ) ရထားမိအောင် မြန်မြန်သွားကြမယ် ----- ။

(ဆ) ယခုတိုင် ပိတောက်ပန်းများ ----- ပွင့်သေး။

(ဇ) အမေ ဈေးက မုန့်ဝယ်လာ ----- သည်။

(ဈ) ဘယ်သူက ပြောသ ----- ။

(ည) ရုပ်ရှင်မင်းသား၊ မင်းသမီးတို့သည် ပြည်သူများကို အဆိုအကဖြင့် ဖျော်ဖြေ ----- သည်။

၂။ အောက်ပါဝါကျများရှိ မျဉ်းသားထားသော ကြိယာပစ္စည်းများသည် မည်သည့်ကြိယာ ပစ္စည်းများဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။

(က) သူသည် တောင်ကြီးမြို့၌နေဖူးသည်။

(ခ) ကျွန်မတစ်ခါမျှ စာမေးပွဲမကျဖူးဘူး။

(ဂ) ဦးကြီး ဆုံးမသည့်အတိုင်း ကျွန်တော် နားထောင်ပါမည်။

(ဃ) အားလုံးက ခင်ဗျားကို မျှော်လင့်နေကြပါတယ်ဗျာ။

(င) မိဘမေတ္တာသည် မြင်းမိုရ်တောင်မက ကြီးမားလှသည်။

(စ) သူသည် မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခဲ့သည်။

(ဆ) ဒီအခက်အခဲ ပြေလည်သွားအောင် ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားကြတာပေါ့လေ။

(ဇ) ပြည်ထောင်စုသားအချင်းချင်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လေးစားအပ်သည်။

(ဈ) မူးယစ်ဆေးဝါး၏ အန္တရာယ်ကြီးမားပုံကို သူ မှုသိချေ။

(ည) ပုဂံခေတ်က နံရံဆေးရေးပန်းချီများသည် ယခုတိုင် ရှိသေးသည်။

၂၀၊ ၃။ ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းများ

ကြိယာကို နာမ်အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ အထူးပြုအဖြစ်သို့လည်းကောင်း ပြောင်းလဲ၍ အသုံးပြုသောပစ္စည်းကို ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းဟုခေါ်သည်။ ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်း ၃ မျိုးရှိသည်။

(၁) နာမ်ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်း

(၂) နာမ်အထူးပြုပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်း

(၃) ကြိယာအထူးပြုပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းတို့ဖြစ်သည်။

နာမ်ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်း

ကြိယာကို နာမ်အဖြစ်သို့ အသုံးပြုသော ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းဖြစ်သည်။

အ၊ ခြင်း၊ ချက်၊ ဖွယ်၊ စရာ၊ မှု၊ ရေး တို့ဖြစ်သည်။

(အ ကို ကြိယာ၏ ရှေ့ကဆက်ရပြီး ကျန်ပစ္စည်းများကို ကြိယာ၏နောက်ကဆက်ရသည်။)

သာဓက

ရှေ့ဆက်	+	ကြိယာ	=	နာမ်
အ	+	က	=	အက
အ	+	လုပ်	=	အလုပ်
အ	+	လှ	=	အလှ
အ	+	ကောင်း	=	အကောင်း

ကြိယာ	+	နောက်ဆက်	=	နာမ်
ထူးချွန်	+	ခြင်း	=	ထူးချွန်ခြင်း
စီမံ	+	ချက်	=	စီမံချက်
စား	+	ဖွယ်	=	စားဖွယ်
ကစား	+	စရာ	=	ကစားစရာ
ယဉ်ကျေး	+	မှု	=	ယဉ်ကျေးမှု
လွတ်လပ်	+	ရေး	=	လွတ်လပ်ရေး

နှစ်လုံးတွဲကြိယာကို နာမ်အဖြစ် ပြောင်းသောအခါ၊ အ ရှေ့ဆက်နှစ်ခုကို တစ်ပြိုင်တည်း ဆက်ရသည်။

သာဓက

ရှေ့ဆက်	+	ကြိယာ	=	နာမ်
အ ---- အ	+	ကူညီ	=	အကူအညီ
အ ---- အ	+	လုပ်ကိုင်	=	အလုပ်အကိုင်
အ ---- အ	+	စည်းဝေး	=	အစည်းအဝေး

နာမ်အထူးပြုပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်း

ကြိယာကို နာမ်အထူးပြုအဖြစ် ပြောင်းရာ၌ အသုံးပြုသော ပစ္စည်းကို နာမ်အထူးပြု ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းဟုခေါ်သည်။

နာမ်အထူးပြုပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်းများမှာ သော၊ သည့်၊ မည့်၊ တဲ့၊ မဲ့ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

သာဓက

ကြိယာ	+	နောက်ဆက်	=	နာမ်အထူးပြု
ဝယ်	+	သော	=	ဝယ်သော (စာအုပ်)
စား	+	သည့်	=	စားသည့် (အစာ)
ပြော	+	မည့်	=	ပြောမည့် (စကား)
လှ	+	တဲ့	=	လှတဲ့ (အရုပ်)
သွား	+	မဲ့	=	သွားမဲ့ (ခရီး)

ကြိယာအထူးပြုပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်း

ကြိယာကို ကြိယာအထူးပြုအဖြစ် ပြောင်းရာ၌ အသုံးပြုသော ပစ္စည်းကို ကြိယာအထူးပြု ပုဒ်ပြောင်းပစ္စည်း ဟုခေါ်သည်။

ကြိယာအထူးပြု ပစ္စည်းများတွင် စွာ သည် နောက်ဆက်ပစ္စည်းဖြစ်ပြီး အ၊ အ---အ၊ တ --- တ၊ အ --- တ စသည်တို့မှာ ရှေ့ဆက်များဖြစ်သည်။

သာဓက

ကြိယာ	+	နောက်ဆက်	=	ကြိယာအထူးပြု
လျှင်မြန်	+	စွာ	=	လျှင်မြန်စွာ (ပြေးသည်)
ရှေ့ဆက်	+	ကြိယာ	=	ကြိယာအထူးပြု
အ	+	တင်း	=	အတင်း (လှသည်)

အ --- အ	+	ညီညွတ်	=	အညီအညွတ်	(ပြောသည်)
တ --- တ	+	ရင်းနှီး	=	တရင်းတနှီး	(နေသည်)
အ --- တ	+	ပူပြင်း	=	အပူတပြင်း	(ရှာဖွေသည်)

လေ့ကျင့်ခန်း

၁။ အောက်ပါကြိယာအသီးသီးကို ကြိယာအထူးပြုအဖြစ်ပြောင်းပြီး ဆီလျော်ရာကွက်လပ်တွင် ဖြည့်ပါ။

ပင်ပန်း၊ ကုန်၊ ရင်းနှီး၊ ညီညွတ်၊ လေးစား၊ ခမ်းနား၊ တင်း၊ ခင်မင်

- (က) ---- ပြောဆိုသည်။
- (ခ) ---- လုယူသည်။
- (ဂ) ---- နေသည်။
- (ဃ) ---- စားပစ်သည်။
- (င) ---- ဆက်ဆံသည်။
- (စ) ---- သယ်ပိုးသည်။
- (ဆ) ---- ကြိုဆိုသည်။
- (ဇ) ---- ရှာဖွေသည်။

စကားပြေ၊ ကဗျာမှ ဝေါဟာရများ

(က)

ကလူ
 ကာလ
 ကာကွယ်
 ကံကျွေး
 ကောက်ပဲသီးနှံ
 ကန်သင်း
 ကမ္ဘာ
 ကိုယ်ချင်းစာ
 ကျာကျာကျည်ကျည်
 ကျေးဇူးပြု
 ကျောင်းထိုင်
 ကြာမှောက်
 ကြာလန်
 ကြီးပွား
 ကြေးစိုင်း
 ကြော့ရှင်း
 ကျွေးမွေး

(ခ)

ခွစီး
 ခါးပုံစ
 ခံယူ
 ခိုတောင်ချ
 ခေါင်းလောင်း
 ခတ်တက်
 ခေတ်ပြိုင်
 ခန်းဝါ
 ခြင်းခြင်းတောက်

ချွေးတော်သိပ်
 ချွတ်ယွင်း

(ဂ)

ဂိမ္ဗာန်
 ဂုဏဂုဗ္ဗ
 ဂူ
 ဂေါ်သဇင်
 ဂုဏ်သိန်
 ဂျင်

(င)

ငွေနိုင်ချင်း
 ငှက်ပျောဖူး
 ငှက်မြတ်နား

(စ)

စာနာ
 စာဘူးတောင်း
 စက်ရင်း
 စင်ဆော်သံ
 စိတ်ကူး
 စိန်တောင်
 စိန်ဖူး
 စုံ
 စွမ်းဆောင်

(ဆ)

ဆာယာ
 ဆံမြိတ်
 ဆင်းတု
 ဆောင်ပန်းအိမ်

ဆွမ်း

(ဥ) ညကလေး
 ညဏ်

(ဋ)

ဋီ
 ဋီတွင်မတန်ဘင်ဆက်ဆံ-
 လျက်

(တ)

တပိတပိုင်း
 တမန်း
 တသဲသဲ
 တာ
 တာချိန်ယံ
 တံတိုင်း
 တိုးတက်
 တက်မ
 တောင်
 တောင်မြင်းမိုရ်ရို
 တစ်လောက
 တည်းခို
 တန်ဆောင်း
 တိမ်တောင်တိမ်လိပ်
 တွဲလီတွဲလောင်း

(ထ)

ထမန်း
 ထီး
 ထူးချွန်
 ထက်မြက်

နဝမတန်း

မြန်မာစာ

ကျောင်းသုံးစာစုပုံ

ထယ်
ထယ်ထိုး
ထွန်
(၁)
ဒီမိုင်း
ဒုက္ခ
ခြပ်
(၂)

န
နံပါး
နတ်လှောင်ကျောင်း
နယ်နိမိတ်
နှလုံးသား
နန္ဒမူပန်ဂူ
နှစ်ပရိစ္ဆေဒ
(၃)

ပစာယန
ပထဝီ
ပဒုမ္မာ
ပလာ
ပါရမီ
ပိတိ
ပုထိုး
ပက်ပင်းပါ
ပေါက်ရောက်
ပင်စည်
ပင်ဆင့်ပေါက်
ပစ္စေကာ
ပုတ်ထမ်း

ပန်းချီ
ပျားလပို့
ပျိုးကြ
ပြာသဒ်
ပြိတ္တာ
ပြုစု
ပွန်
(၄)

ဖုတ်
ဖုတ်မြေစဉ်ကွင်း
ဖြတ်ထိုးဉာဏ်
ဖွဲ့ကြိုး
(၅)

ဗိမာန်
(၆)
ဘဝ
ဘဝင်မကျ
ဘူမိဗေဒ
ဘင်
ဘင်္ဂ
ဘုံ
ဘွိုင်လာ
(၇)

မမင်
မလင်းနိုင်
မုခ်
မုခ်ဦး
မင်းလွင်
မောင်မစားန

မောင်မပလာန
မေတ္တာ
မျက်စိကိုချူ
မျက်ထောင့်
မြင့်မောင်း
မြစ်ညာ
မြိုင်
မြန်မာ
(၈)

မှူးမတ်
မှောက်မှား
(၉)

ယာစကာ
ယူဇနာ
ယိုးစွပ်
(၁၀)

ရေချို
ရက်ဗုဒ္ဓာ
ရင်ပြင်
ရုက္ခဗေဒ
ရုပ်ကြွင်း
ရွက်မြောက်
ရွဲ
ရွှစ်စထောင်
ရွှေတိုက်တော်
ရွှေရည်ပျိုပျို
(၁၁)

လုဆဲ
လူလိုဝူးရော
လဲလျောင်း
(၁၂)

ကျောင်းသုံးစာအုပ်

မြန်မာစာ

နဝမတန်း

လောက
 လောကီ
 လောကုတ္တရာ
 လက်စွမ်း
 လက်မွန်
 လက်ရုံး
 လက်သစ်
 လောင်း
 လမ်းစဉ်
 လုံ့လ
 လယ်ယာ
 လယ်ယာကိုင်းကျွန်း
 လှောင်
 လွတ်တော်
 (ဝ)
 ဝါးလှဲ
 ဝတ္တရား
 ဝန်လေး
 (သ)
 သဇီဝ
 သုခ
 သုခမိန်
 သူကြီး
 သေနာပတိ
 သံသရာ
 သက်သေခံ
 သည်း(စွာ)
 သိန်သရေ
 သပ္ပာယ်

သပ္ပာယ်
 သုံးသပ်
 သျှောင်
 (ဟ)
 ဟည်း
 (အ)
 အခင်းကြီးငယ်
 အချည်းအနှီး
 အချောင်လိုက်
 အခွံ
 အခြွေအရံ
 အစတုံး
 အတွင်းဘက်
 အထွတ်
 အရေး
 အရိုး
 (အာ)
 အာဏာရ
 အာယုကပ်
 အာရုံ
 (အံ)
 အံယားတတ်လယ်
 (အေ)
 အေဘီအမ်
 (ဥ)
 ဥကင်
 ဥတု

ဥပုဒ်
 (ဦး)
 ဦးတိုက်
 (ဩ)
 ဩဇာ